

DOLENJSKI LIST
VSAK

LDS želi biti odgovorna za razvoj

Na liberalno-demokratskem večeru je dr. Janez Drnovšek poudaril, da od preuzema vlade uresničujejo cilje — Ne zgodba o uspehu, ampak uspeh!

NOVO MESTO — V novomeškem Domu kulture je bil v petek liberalno-demokratični večer. Poleg novomeških simfonikov in skupine Copacabana se je polni dvorani predstavil predsedniški kandidat LDS dr. Ljubo Sirc, ki je najbolj vesel, da novomeško gospodarstvo cvete pod LDS vlado, ter vsi kandidati LDS za poslanice v slovenskem parlamentu iz šestih volilne enote, med njimi tudi predsedniki slovenske vlade dr. Janez Drnovšek.

Poleg dr. Drnovška so kandidati LDS v tej volilni enoti na državnem zboru: mag. Boštjan Kovačič (Novo mesto), Janez Dulc (Trebnje), Marjan Šentinc (Brežice), Boris Mužar (Črnivec) in Metlika), Branko Janc (Krško), Samo Hajnik (Sevnica), Milan Jerič (Hrastnik), Slavko Špiler (Laško). Za državni svet pa kandidirajo: Jože Derganc, Rajko Adlešič in Jože Dušak.

Dr. Drnovšek je dejal, da lahko LDS ponudi dobre kandidate po vsej Sloveniji, saj ima močno bazo. »Z nami so vidni politični, znanstveni, kulturni de-

• **PREDSEDNIK DR. DRNOVŠEK V LOKI** — Predsednik slovenske vlade in LDS dr. Janez Drnovšek je v petek v pogovoru z vodstvom KS Loka obljubil pomoč pri reševanju zagata v tej krajevni skupnosti, predvsem, da bi le prišli do asfalta ne cesti Loka-Radeče in rešili zagato vaščanov Šentjurja na Polju zaradi HE Vrhovo. V Sevnici se je dr. Drnovšek seznanil tudi s kandidatom LDS za poslanca državnega zbora, Samom Hajnikom, in nastopil na sevnškem radiu.

lavci. To je obet, da bi naša vlada znala po volitvah popeljati Slovenijo iz težav, v katerih smo. Od preuzema vlade naprej uresničujemo zastavljeni. Zmanjšali smo inflacijo, povsod vzpostavili ravnotežje, navezali stike s pomembnimi tujimi ustanovami, pripravili privatizacijo itd. Pričakujem, da bodo volitve za nas uspešne in da bomo lahko

prevzeli odgovornost za slovenski razvoj.« Dr. Drnovšek je tudi poudaril, da je LDS veliko prispevala k temu, da smo izšli iz jugoslovenske krize na dosti poceni način, še naprej pa so Sloveniji potreben resni ljudje, ki bodo znali zagotavljati varnost pred vojno in soseščini in preživetje. Liberalna demokracija seveda pomeni tudi podpiranje podjetništva, zmanjševanje vloge države in njenou decentralizacijo in ne nezadane prizadevanje za dograditev slovenskega cestnega križa, v katerem ima dolenska avtocesta svoje mesto.

»Gostitelj« prireditve, mag. Boštjan Kovačič, je opozoril, da je novomeška LDS resna, kar dokazuje od volitev naprej. Podobno idilične Dolenske uspeš-

no dopoljuje s podobo podjetništva. »Ne gre za zgodbo o uspehu, uspeh je že tu. Ko rečemo, da gredo na jug, gredo v

• Pred liberalno-demokratskim večerom se je dr. Janez Drnovšek v Labodu pogovarjal s predstavniki novomeške tekstilne in druge industrije. Direktorji Laboda in Novoteksa so ga seznanili s težkim položajem te panoge in mu kljub časovni stiski uspeli povedati, kaj predvsem pričakujejo od vlade, da bi uredila za izboljšanje razmer in konkurenčnosti tekstilcev na zahodnih trigh. Dr. Drnovšek je zagotovil, da bo vlada podpirala tiste, ki so v težavah, a imajo zdravo proizvodnjo in trg.

Novo mesto uspeha! Tako lahko ostane, če nam boste dali svoje glasove nam,« je dejal mag. Kovačič.

Z L.-D.

PREMIER MED TEKSTILCI — V petek popoldne sta se predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek in njegov pravosodni minister Miha Kozinc ustavila v novomeškem Labodu, kjer jim je direktor Milan Bratož razložil, kakšne težave tarejo tekstilce in kaj pričakujejo od vlade, da storiti za njihovo omilitev. (Foto: Z. L.-D.)

Temeljni kamen, ki obeta razcvet

Položili temeljni kamen podjetniške cone — Z ministrom dr. Tancigom in dr. Tajnikarjem so se pogovarjali vodilni kočevski gospodarstveniki

KOČEVJE — V soboto dopoldan so v Kočevju simbolično obeležili pričetek del pri gradnji podjetniške cone Breg, v kateri bodo poleg gospodarskih in poslovnih tudi stanovanjsko-obrtni objekti in objekti storitvenih dejavnosti. Temeljni kamen je v navzočnosti ministra za znanost in tehnologijo dr. Petra Tanciga položil minister za malo gospodarstvo dr. Maks Tajnikar.

V razgovoru, ki je sledil, je kritično stanje, v katerem je kočevsko gospodarstvo, neugodno in šibko kadrovsko strukturo, problem naraščajoče brezposelnosti, ki dosega že 30 odst., pa tudi že storjene korake in napore za razreševa-

Tudi na sodišče

Krška skupščina je v vse hujši krizi — Nezaupnica Vidi Ban

KRŠKO — Krška občinska skupščina je v krizi, kajti že od leta so parlamentarna zasedanja neslepčena. Pravo ozadje sedanjih razmer v skupščini so po vsej verjetnosti strankarske razprtije v krški občini ali povedano drugače: boj strank za oblast. Na nedavni seji družbenopolitičnega zbora je deset predlagateljev iz tega zabora zahtevalo nezaupnico predsednika zbora Vidi Ban in zbor je v glasovanjem nezaupnico Banovi tudi izrekel. Sejo so pred glasovanjem zapustili liberalni demokrati, prenovitelji, socialisti in skoraj vsi zeleni. Na seji so poleg predsednice Vide Ban Zeleni Slovenije, ostali krščanski demokrati, socialdemokrati in delegati ljudske stranke, oz. kmečke zveze. Od 15 delegatov, ki so glasovali, se jih je 14 izreklo za nezaupnico.

V predsedstvu skupščine, ki se je sestalo po seji družbenopolitičnega zbora, je zlasti Ivan Kozole ocenil, da sedanje politične razmere že povzročajo gospodarsko škodo. Predsedstvo je soglašalo s predlogi, da ustavno sodišče Republike Slovenije oceni ustavnost in krških skupščinskih aktov.

SHOD ZA ČISTO SAVO

RADEČE — Slovensko ekološko gibanje vabi na protestni shod z naslovom V boj za čisto Savo v Radečah. Bližamo se odprtju HE Vrhovo, a Sava ni bolj čista za en kakovostni razred, kakor je bilo določeno z odlokom občinskih skupščin Laško in Sevnica iz leta 1987. Radečani ne želijo imeti slovenske greznice, zato območni odbor SEG za Radeče in Sevnico vabi na ta shod.

M.B.-J.

MNOGO PRIPOMB NA TRASO AVTOCESTE

TREBNJE — Konč preteklega meseca je bila v Škocjanu seja medobčinske projektno skupine za izgradnjo avtoceste na odseku Ljubljana - Obrežje. Predstavniki skupščin Novo mesto, Krško, Brežice in Trebnje so dali pobudo, da se ustanovi novo delovno koordinacijsko telo na medobčinski ravni, ki bo usklajevalo načrtovanje dokumentacije in pripravo prostora za gradnjo avtoceste. Največ odprtih vprašanj glede gradnje avtoceste je prav v občini Trebnje. Trebanjci zahtevajo, da mora biti Motel Trebnje vključen v priključevalno pentijo avtoceste, nujno mora biti narejen priključek avtoceste v Biču, pri kraju Ponikve je treba traso premakniti proti severu, ne dovolijo regulirati strugo reke Temenice, še prej pa je potrebno rešiti potek obveznice mimo Trebnjega.

povedati, za kaj potrebuje pomoč, saj država ne more v celoti prevzeti vseh njenih funkcij, marveč mora z občino delati v temi povezavi.

Minister dr. Tajnikar je pohvalil dosedanje napore občinske vlade za pospeševanje razvoja malega gospodarstva.

M.LESKOVŠEK-SVETE

SLOVENIJA JE MLADA. VOLI ZANJO!

ZDRAŽENA LISTA
Delavska stranka
Demokratska stranka upokojencev
Socialdemokratska unija
SDP Slovenije

Kupite nekaj urana?

Posavci, z njimi pa tudi številni drugi, ki sprašujejo, kako bo Slovenija varno spravila radioaktivne odpadke iz jedrske elektrarne v Krškem, so vendarle dobili odgovor: radioaktivne odpadke bo Slovenija mogoče izvozila. Odgovor se je pojavi v zadnjih dneh, in ker je ta čas volitev, mu ne gre povsem verjeti. Vseeno je odgovor vreden pozornosti, tem bolj zato, ker sta ga dala dva pomembna Slovenca. V petek med obiskom v Krškem je namreč minister za energetiko Franc Avberšek dejal, da se odpirajo dejanske možnosti za izvoz radioaktivnih odpadkov. Nekjaj dni pred njim je bil v Krškem na predvolilnem maratonu predsedniški kandidat France Tomšič in tudi on bi bil za to, da Slovenija izvozi radioaktivne odpadke iz nuklearke.

Obljube o tako elegantnem čiščenju dežele na sončni strani Alp pri mnogih Slovenih morda žanjejo simpatije. Toda manjka jim še natančen odgovor, kdo bo te odpadke kupil. Trgovanje z radioaktivnim materialom je resda vse bolj donesen posel, vendar se mu javnost vedno bolj upira, kar navsezadnje kažejo tudi nekateri ne tako davnji protesti ekologov v Zahodni Evropi. Mogoče prav zato nekateri nekako srametljivo namigujejo na Rusijo kot kupca. Ker je na nekdanjem političnem Vzhodu ta trgovina zaenkrat liberalnejša, je najbižji tu več možnosti za prodajo. Toda radioaktivni material Rusom tako rad zdrsn s krovom v severno morje ali se izgubi v kaki baraki ob Andrejevem zalivu in z leti bi ga narava od tam že kako poslala tudi nam v Slovenijo. Če je vse to seveda pomembno!

M. LUZAR

Danes v Dolenjskem listu

- Zakaj zamuja plačilo za mleko
- na 4. strani:
- Nemci bodo zagotovili razvoj
- na 5. strani:
- V vrtcih je vse večja revščina
- na 6. strani:
- Res razprodaja zemlje »južnjakom«?
- na 7. strani:
- Zaradi kuge je zemljišče zaprto
- na 9. strani:
- Novo mesto dobiva lutkovno gledališče
- na 10. strani:
- Bo vojska za Gorjance zasedla še rotovž?
- na 11. strani:
- Vsaka omama je beg pred svobodo
- na 12. strani:
- Kako bomo volili?

ND
NARODNI DEMOKRATI
Slovenija tudi za naše vnuke

TEMELJNI KAMEN — Ob položitvi temeljnega kamna podjetniške cone Breg je minister za malo gospodarstvo dr. Maks Tajnikar dejal, da ga veseli, da je tudi v Kočevju, tako kot drugod po Sloveniji, malo gospodarstvo v razcvetu.

(Foto: M. L.-D.)

predsednik kočevskega izvršnega sveta Alojz Petek.
Minister Tancig, ki je zbranil predstavil strategijo razvoja in raziskav v

socialistična stranka slovenije

SLOVENIJA, ODPRTA IN VARNA
Vizija socialistov

VREME
V drugi polovici tedna bo deloma sončno, suho in hladnejše vreme.

Denar je treba prerazporediti

Predsedniška kandidatka Darja Lavtižar-Bebler med krajani v Birčni vasi — Razočarana, ker parlament ni znal odgovoriti, kako bomo živelj jutri

BIRČNA VAS — »Glede na to, da je osem kandidatov za predsednika Slovenije, bi človek ocenjeval, da je to pomembna funkcija, a ni res. Po novi ustavi gre za protokolarno funkcijo z zelo omejenimi pristojnostmi. Kljub temu si predstavljam, da se da marsikaj storiti, če je to ugleden človek in če ima, če bom imela, vedno pred očmi konkretnega človeka. Mislim, da bom tudi dobra veljnica oboroženih sil, o čemer me kar naprej sprašujejo, moških kandidatov pa ne, je sproščeno pričela nedeljsko srečanje s krajani Birčne vasi poslanka Darja Lavtižar-Bebler, predsedniška kandidatka Socialistične stranke Slovenije. Predstavila sta se tudi novomeška kandidatka SSS za poslanca v državnem zboru: dr. Tatjana Gazvoda in Boris Dular.

»V parlamentu, ki zaradi mene ni bil nikoli neslepčen, saj sem manjkala le dvakrat, sem bila ti dve leti zelo razočarana zaradi neproaktivnih razprav, kdo je krv, kdo je deč, kdo bel. Svoj pogled moramo usmeriti v prihodnost, kdo bo z našimi otroki, ki z vsem tem nimajo nič. Parlament ni znal odgovoriti na vprašanje, kako bomo živelj jutri, ni ponudil strategije, čemu bomo dali prednost, česa pod nobenim pogojem ne bomo prodali tujem. Država pa ni storila dovolj, da ne bi bili delavci potisnjeni v tako brezpraven položaj in da bi ljudje zeleni bolje. Vse besede o suverenosti so prazne, če nam ne bo uspelo zagotoviti človeka dostenjno življenje,« je poudarila.

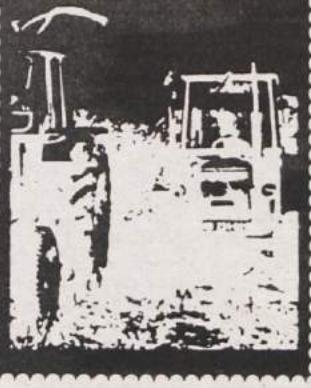
Bernard Coursat

Revozova glava v Ljubljani

Pojasnilo g. Coursata

NOVO MESTO - Ob obisku francoskega veleposlanika Bernarda Ponceta v Novem mestu je bilo na tiskovni konferenci v Revozu postavljeni tudi vprašanja generalnemu direktorju Revoza Bernardu Coursatu o preselitvi vodstva podjetja v Ljubljano in ali to pomeni, da Novo mesto ostaja samo delavski jug.

»Ne gre za selitev sedeža podjetja v Ljubljano, ta ostane v Novem mestu, na Zagrebški 20.,« dejal direktor Coursat. »V Ljubljano se je preselil del upravnih služb Revoza, kot na primer komercialna in finančna direkcija podjetja. Vendar je bila ta preselitev predvidena že leta 1988 in so bili o tem zaposleni ves čas obveščeni. Generalna in komercialna direkcija sta bili začasno nastanjeni v prostorih, ki pripadajo drugemu delu IMV. Poleg tega je za strokovne službe veliko lažje dobiti primerne ljudi v Ljubljani, kot žal v Novem mestu. To je dejstvo. Slovenski del zaposlenih v Ljubljani bi bilo zelo težko prepričati, da bi prišli delat v Novo mesto. Gre še za težave na področju logistike in komunikacij. Sicer pa je Ljubljana glavno mesto Slovenije in Revoz kot eno najuspešnejših podjetij v Sloveniji mora biti prisoten tudi v Ljubljani. Jaz sicer sem za regionalizem, a stvari so take, kot pač so, in mi prav gotovo ne moremo spremeniti Slovencev.« A. B.

Izreden letnik

METLIKA — V tukajšnji vinski kleti so iz letošnjih redne trgovce odkupili 1.240 ton grozdja, od tega je bilo 168 ton iz lastnih vinogradov. V kleti ocenjujejo, da bo kvaliteta letošnjega letnika kakovostnih belih vin povprečna, kakovostnih rdečih vin pa nadpovprečna. Vrhunska vina pa bodo izredne kakovosti. Prav tako ocenjujejo, da bo solidne kvalitete vino pozne trgovce. Nekaj grozdja imajo še v vinogradih in lahko pričakujejo najmanj izbor, če pa bo primerno vreme, celo ledeno vino. Sicer pa so vinski kleti zelo zadovoljni s prodajo mladega vina, ki so ga dali na trg 1. novembra. Letos so šli v vinski kleti na nov način izplačevanja odkupljenega grozdja; 30 odst. so vinogradnikom za grozdje že izplačali, 20 odst. plačila pa bo vezano do konca marca, ko ga bodo lahko dvignili. Ostala dva obroka bodo izplačali glede na prodajno ceno vina konec junija in septembra.

Kmeta reši le politična modrost

Sicer se lahko kmetijstvu obetajo še slabši časi — Graje in pohvale strategiji razvoja — Premalo upoštevane današnje težave in njihovo reševanje

METLIKA — Pretekli teden je tukajšnja podružnica Slovenske ljudske stranke pripravila v Metliki okroglo mizo o strategiji razvoja slovenskega kmetijstva. Udeležili so se je tudi minister za kmetijstvo mag. Jože Protner, svetovalec vlade Alojz Senegačnik, predsednik Slovenske kmečke zveze pri SLS dr. Franc Zagožen ter predstavniki Kmetijskega inštитuta Slovenije.

Čeprav je bila predstavitev strategije razvoja našega kmetijstva zelo obširna, so razpravljalci v njej pogrešali še marmikaj. Tone Pezdirc-Mikolaš je prepričan, da so avtorji premalo dotaknili današnjih razmer v kmetijstvu, prav tako pa niso pokazali, kako se izkopati iz težav, ki spominjajo na šestdeset leta, ko je prevladovala miselnost, da je kmet nepotreben. Vprašal je, zakaj odgovorni bdijo nad ceno kmetijskih pridelkov, ne pa tudi nad početjem trgovcev, za kar pa ni dobil odgovora. Nesmiselno se mu zdi, da se v strategiji zavzemajo za povečevanje kmetij, ko pa je razumljivo, da bi tisti, ki bi kaj takšnega storil, postal le še večji suženj. Sicer pa je poddaril, da kmetije ne zahtevajo prav nič več kot takšen življenski standard, kakrnega si zaslужijo. Minister Protner je ugovarjal, da kmetijstvo pač deli usodo z nacionalnim gospodarstvom. Predsednik metliške kmetijske zadruge Jože Klepec je menil, da so izhodišča strategije dobra, zato bi jo moral čim prej sprejeti. Boji pa se, da je vržena kmetom le kot kost za glodanje, ki bo trajalo v nedogled, kar bi nekaterim ugajalo, saj bi s tem kmetijstvo še bolj drvelo v propal. Iz kmetijske zadruge so opozorili, da so del strategije le lepe sanje. Če bodo kmetijstvu še naprej jemali kot do-

slej, bodo njegova perspektiva hobi kmetije.

Slišati je bilo tudi optimistično tolažbo vinogradnikom, kar je skoraj vsak belokranjski kmet, da bo vinogradništvo izmenčeno z drugimi kmetijskimi panogami. Janko Bukovec, belokranjski kandidat SLS za poslanca v državnem zboru, je opozoril na geografsko in klimatsko specifičnost Bele krajine, kar bi morali še kako upoštevati prav načrto-

valci razvoja kmetijstva. Dr. Franc Zagožen je menil, da kmetijstvo lahko reši le politična modrost. Vse prej kot modro pa je, da se kmečka mladina ne bo mogla šolati, ker je zaradi visokih faktorjev pri izračunavanju katastrskega dohodka ostala brez stipendij.

Piko na »še vsem pohvalam in grajam strategije razvoja kmetijstva je dal predstavnik inštituta. Zatrdir je, da je strategija bolj pisana v prid nemetu kot kmetom, saj je za slednje scenarij vse prej kot prijeten. Gre namreč za ekonomsko-tržni koncept, kjer ne bo kmeta nihče ujčkal. Kmetje pa po njegovem mnemu zahtevajo prav to.

M. BEZEK-JAKŠE

Plačilo za mleko zamuja

V Sloveniji odkupijo tretjino več mleka, kot ga porabimo — Zamude pri plačevanju vse večje

NOVO MESTO — Kmetijska zadruga Krka bo letos za Ljubljanske mlekarne iz območja novomeške občine odkupila več kot 15 milijonov litrov mleka. Vsako leto se kolicina odkupljenega mleka povečuje: leta 1987 so ga odkupili 13, lani že 15 milijonov litrov, za letos pa na računajo, da bo kljub suhi in manjši priroji od julija dalje odkup večji kot lani. Zadnje čase so s plačilom za odkupljeno mleko težave.

V Sloveniji je zaradi izgube hrvaškega, zlasti istrskega trga mleka za tretjino preveč. Zaloge mlečnih izdelkov, zlasti gre tu za sile, se kopijoči in denar za sprotno plačevanje mleka je vse težje zagotoviti. Mlekarne bi moralata do 18. v mesecu plačati mleko za pretekli mesec, vendar tegi Ljubljanske mlekarne že več mesecov ne morejo izpolnjevati. So pa, pravijo, med slovenskimi mlekarji še vedno najboljši plačnik, saj so

prihaja do zastojev, kajti zadruga plačuje mleko po območjih, teh območjih pa je v občini šest. Tako ko jim Ljubljanske mlekarne nakažejo vsaj polovico potrebnega denarja za plačilo na enem območju, gredo v izplačilo in ostanek zadruga celo sama kreditira. V zadrugi zagotavljajo, da niti tolarja denarja za mleko niti ure ne zadrižijo. Do napetosti pa prihaja zato, ker je imelo kakšno območje pri plačilu dvakrat zapored prednost. Do tega pa pride, ker so območja različno velika. Tako z novomeškega območja kmetje oddajo na leto 5,4 milijona litrov mleka, z češčem zadruga pa na primer milijon litrov in pol.

Zadruga pa najprej plača tistem območju, za katro je vsaj približno ustrezno denarja. Vendar so zaradi napetosti sklenili, da bodo poslej upoštevali vrstni red in bodo za posamezno območje pač morali počakati, da se bo zbral dovolj denarja za izplačilo.

A. B.

Mleko prašičem?

Nerešen odkup

BREŽICE — V Brežicah so Ljubljanske mlekarne že v šestdesetih letih zaprie mlekarne in njeni imetje vestevo prenesle v Ljubljano. Ob tem dogodku so se s pogodbami zavezale, da bodo poskrbeli za odkup mleka ne samo na ravni, kjer je kolicina največja, ampak tudi pri hribovskih kmetih. Pospeševalne službe so vložile veliko dela, da so prepricale tamkajšnje kmete, naj se usmerijo v živinorejo. Ždaj jim grozi, da ne bodo mogli prodati mleka.

Zataknilo se je pri odkupu. Zbiralnice Ljubljanskih mlekarne so v dolinah ob glavnih cestah. Po oddaljenih kmetijah pobirajo mleko posebni prevozniki s kamioni, ki pa pozimi ne morejo do mleka, zaradi česar bi bilo nujno najeti prevoznike s traktori. starejši prevozniki so to dolgo delali za nizko ceno, toda vsak, ki bi delo prevezel na novo, zahvata primerno plačilo. Ne ve pa se, kdo bi ga kril.

Stroški odvoza nikakor ne morejo bremeniti hribovskega mleka, s katerim so že tako večji stroški. V Brežicah zato predlagajo, da bi bremena prevoza prevzeli skupaj kmetje, občina, zadruga in mlekarne. Bojijo pa se, da do dogovora ne bo prišlo pravočasno, in tako hribovski kmetijto zimo ne bodo imeli kam z mlekom. Če se bo kaj takega res zgodilo, bo to spet korak nazaj v kmetijstvu in v skrbi za demografiko ogrožena območja. Brežiška kmetijska proizvodnja je tesno vezana na zagrebško tržišče, ki bo slej ko prej spet lačno pridelkov. Na ta trenutek bi moral biti pripravljeni.

B. D.-G.

Purani nežnejši

ŠENTRUPERT — Vinko Tomažin iz Šentrupertu se z rejo piščancev ukvarja že od leta 1979, ko sta z ženo po petnajstih letih dela v Švici prišla nazaj domov in se odlo-

VINKO TOMAŽIN

čila, da vse prihranke vložita v postavitev hleva. Ogledala sta si nekaj piščanci v Sloveniji, ko pa sta v moderniziranem hlevu začela z rejo, sta videla, da je to delo zatevno in tudi težko, denar pa trdo zaslužen.

Sedaj imata v hlevu 5.000 puranov, ki jih je Jata pripeljal iz Italije; redila jih bosta 100 do 116 dni. Sicer pa redita tudi piščance. »Vendar so purani veliko bolj zahtevni; dokler so majhni potrebujejo več toplice in natančnosti,« razloga Vinko, ki je prve purane redil pred petimi leti. Jata mu pripelje mlade purančke ali piščance ter krmo, Vinko in žena pa sta plačana od prirasta. Količina prirasta je odvisna od kakovosti krme pa tudi od tega, kako je kmet pripravil hlev.

»Piščanci in puranjega mesa imamo v Sloveniji veliko, po drugi strani pa se sliši, da ga tudi uvažamo, kar pa ni pravilen odnos do nas kmetov,« razloga Vinko. Država mora domačega kmeta zaščiti. »Pravijo, da je kmečki proizvod drag, vendar podražimo ga posredniki,« se jezi Vinko.

J. D.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemančič

Najprimernejše vinske sorte (4)

S I V I P I N O T

Dozori: zmerno pozno, v drugi zoritveni dobi.
Rodnost: majhna, klonskega materiala zadovoljiva. Teža grozda 5 do 15 dag.

Bujnost: majhna do srednja.
Rez: dolga, na šparone.

Zahteva lego: nezahteven, lahko so severne in slabše.

Zahteva tla: globoka in rodovitna, rahla, peščena ter aprena.

Druge zahteve: bujna močna podlaga, gnojenje s hlevskim gnojem ter pletev odvečnih pogankov.

Odpornost: dobra do pozebe in botritisa.

Posebne značilnosti: manjši izplen pri prešanju, vino kakovostno, sortno značilno, z manj kisline.

T R A M I N E C

Dozori: zmerno pozno, v drugi zoritveni dobi.
Rodnost: majhna, zadovoljiva, teža grozda 6 do 9 dag.

Bujnost: zadovoljiva, ni velika in hitro peša.
Rez: dolga, na šparone.

Zahteva lego: samo najboljšo.

Zahteva tla: humozna, rodovitna, globoka, lahko bolj vlažna in težja.

Druge zahteve: malo apna v tleh, prenaša več starega lesa. Pletev ni potrebna, cepljene na bujne podlage.

Odpornost: dobra proti boleznim in pozebi.

Posebne značilnosti: majhen izplen pri prešanju, vino je močno alkoholno in aromatično ter ekstraktno.

R U M E N I M U Š K A T

Dozori: pozno, konec tretje zoritvene dobe.
Rodnost: srednja, dobra. Teža grozda 12 do 16 dag.

Bujnost: precejšnja.
Rez: srednje dolga, nekoliko kraški šparoni.

Zahteva lego: najboljšo, sončno.

Zahteva tla: kamenita suha topla, zmerno rodovitna.

Druge lastnosti: slaba prenaša bakrove pripravke.

Odpornost: slaba do pozebe in bolezni.

Posebne značilnosti: vino ima značilno sortno aroma, kakovost niha, na težkih tleh groba aroma.

(Nadaljevanje sledi)
inž. JOŽE MALJEVIČ

Vprašanje farm ostaja nerešeno

Na tribuni Zelenih Kočevja prisotni dr. Plut, dr. Voljč in dr. Tancig

KOČEVJE — Na dobro obiskani javni tribuni o kočevskih farmah, ki so jo v soboto popoldan pripravili Zeleni Kočevja, sta bila med gesti poleg člena državnega predsedstva in predsednika Zelenih Slovenije dr. Dušan Plut, prisotna tudi ministrica dr. Peter Tancig in dr. Božidar Voljč. Po pregledu dela Zelenih Slovenije in Kočevja in predstaviti svoje kandidatke za državni zbor Sonje Bižal so spregovorili o gospodarskih perspektivah Kočevske, največ časa pa so namenili problematični prašičje farme na Klinji vasi.

navedel, da je v Sloveniji 8 farm in da so ponekod že opazni premiki na boljše in da gnojevka zaradi težkih kovin, ki jih vsebuje, ni neproblematično gnojivo.

Povedal je, da dolgotrajno odvažanje gnojevke na iste površine ni dobro in da je v času, ko je zemlja zamrznila, ne bi smeli razvajati, ter dodal: »Ce ste posneti, morate vedeti, da kraški teren za prašičje farme ni primeren. Poleg domačinov, ki so se pritoževali zaradi smradu, je tudi dr. Plut priporabil, da so v preteklosti politično odločitve pogosto posegale na področje stroke.

M. LESKOVŠEK-SVETE

PROBLEMATIKA FARM — Na javni tribuni Zelenih v Kočevju je dr. Dušan Plut zanimal trditve, da Zeleni niso storili nič. Omenil je ekološki dinar, ki so ga namenili tudi za sanacijo nekaterih prašičjih farm v Sloveniji. (Foto: M. L.-S.)

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Več zelenjave, manj mesa

Vsakodnevna prizadevanja in mnoge skrbki so na kmetijah usmerjene predvsem k hrani in zalogam hrane. Koliko truda, znanja in ljubcznosti je potrebno vložiti v te dobrine, saj je odnos do njih tudi merilo kulturnega naroda! Na pridobivanje in uživanje hrane vpliva več dejavnikov, kot so: lega pokrajine, navade, običaji ipd.

Nekoč so strogo upoštevali pravila, kdaj in za katero priložnost v letu se bo določen mesec pojavil na mizi. Prav gotovo bi bilo bolj potrebno upoštevati stara izročila. Kmečka dela zahajajo letnemu času prilagojeno prehrano, največkrat se pa sprejde vpliv hrane na zdravje ljudi.

Mesni obroki, ki so postali že vsakodnevna navada, so bogati z maščobami in soljo. Le redki so, ki upoštevajo, da so takšni obroki vzrok za nastanek mnogih obolenij, kot so žilna in srčna obolenja, visok krvni pritisak, okvarne sklepov in spremembe na debelju črevesu zaradi premalo vlaknin. Novi pogledi na zdravo prehrano in navodila v zvezi z njeno načinom delovanja.

Sodobna prehrana daje prednost žitom in stročnicam, ki nam dajo visoko vredne beljakovine in dovolj vlaknin. Pri pripravi hrane pa bodimo skromni z uporabo svinjskih masti, sladkorja, bele moke in soli. Za varovanje zdravja je tudi nujno potrebna skrb za normalno delovanje prebave.

DOLENJSKI LIST 3

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Recept Zelenih za ozdravitev Bele krajine

Kandidat za državni zbor je Božidar Flajšman

ČRНОМЕЛJ — Ne delamo si utvar, da bi ta rubrika tako vzgojno vplivala na ljudi, da bi poredni postali pridni, nesramni vladnici, prednizi ponižni in tako naprej. Toda tariantje pretekli teden, kako so plakati stranke pred volitvami skoraj hitreje znajdejo na tleh kot na oglasnih tablah, je na nepridiprave očitno delovalo še bolj "spodbudno". Postali so še bolj prednizi, in če so se pretekli teden pritoževali nad nesramnim početjem le nekatere stranke, se sedaj že vse po vrsti. Pravijo, da verjamejo, da so njihovi plakati tako privlačni, da jih želijo imeti mnogi kar doma. Krščanski demokrati pa ne razumejo, da je kriza že tako velika, da jim je nekdo ukradel celo platneni transparent, ki je visel precej visoko nad tlemi. Prav iz te stranke tudi zagotavljajo, da imajo dovolj vztrajnosti in plakatov, da jih bodo ponovno lepili vsak dan, če bo potrebno. Tisti, ki imajo manjše količine, pa si jih naj enakomerno porazdelijo, da bo dovolj za vse dni do volitev. Ob vsej tej noriji pa se marsikdo vraša tudi, kje so tisti, ki bi morali skrbeti za javni red in mir.

CESTE — Navadno so se politiki, ki so prišli z zamudo na različne okrogle mize v Beli krajini, opravičevali, da so jih zadržale slabe ceste ali celo, da so se izgubili. Jelko Kacin pa se je odločil, da največje krivde ne bo vrnil na ceste, ampak na kolone avtomobilov, ki se valju proti Beli krajini. Belokranjecem je vseeno, če se in na koga se izgovarjajo gostje. Stokanje politikov s pretresenimi zadnjicami jim prav nič ne pomaga, saj ob tem, kot pravijo, ni kaj vtakniti v žep, ceste pa postajajo vse bolj kotanjaste.

Sprehod po Metliki

NAPOVEDNIKU ODDAJE "Zdrovo" je bil z velikim hrupom napoljan prispevek o martinovanju v Beli krajini. Gledalstvo na sončni strani Gorjancev je bilo po predavanju posnetkov globoko razočarano, kajti vse skupaj je trajalo le nekaj minut. Osrednji dogodek na grajskem dvorišču, kjer se je točilo vino zaston in v katerega je bilo vloženega veliko truda in dobre volje, sploh ni bil omenjen. Močviroškim "holivudarjem" se verjetno ni zdel dovolj zanimiv, kajti dagoceni čas televizijskega predvajanja se raje posvetili tekmovanju barvanom, če pa že ne temu, pa spuščanju zmajarjev z neke gorenjske krtine. V Beli krajini je vse več ljudi, ki se ogrevajo nad ustavnostjo društva "s sovražnikov slovenske televizije". S tem mislijo konkuričati Viničanom, ki so v trenutku slabosti ustanovili Klub prijateljev slovenske televizije.

V BELI KRAJINI NE GOVORIMO drugem kot o gospodičini V. D., ki je v hotelu Bela krajina na predstavitev demokratov vprašala gospoda Kacina, kaj meni o vegetarijanskem prehranjevanju v Metliki. Na prvi pogled se zdi zadeva dokaj smešna, po globljem premisleku pa je tragična. Če bodo števili stvari naprej po zdaj začrtani poti, bo vegetarijanstvo še kako sveža tema. Že zdaj so mesnice bolj prazne kot polne, najverjetnejne zaradi usihihajočega standarda in vztrajno propadajočega gospodarstva.

GOSPOD TONE OMERZEL — na glasu je zaradi izvirnih turističnih zamišlj, ki nikoli niso bile uresničene — je izdal knjižico, v kateri so obelodanjeni uspehi belokranjskih vinogradnikov na najrazličnejših sejmih in ocenjevanjih vin. Bukvice bodo še brez dvoma za med, kajti ni ga človeka, ki se ob zlati medalji ne bi razveselil svojega imena.

Trebanjske iveri

KOT V PRAVLJICI — V ponedeljek je v trebanjskem kulturnem domu imela shod Slovenska ljudska stranka - Kmečka zveza. Predstavili so se njeni kandidati za državni zbor, za državni svet in njihov kandidat za predsednika države dr. Stanko Buser. Vsi so imeli prijetno zveneče govore, z lepimi obljubami o srečnem koncu, ki je spominjal na pravljico, kjer se tudi na koncu vse srečno konča. Ljudi, ki so kandidati spraševali o tem in onem, kar jih želi, so potolažili, da se bo po 6. decembru, ko bodo izmagali, vse uredilo.

UBIJ ME NEŽNO — Verjetno ni težje službe, kot pisati po resnicni objektivno. Tega, da na svetu ni ene prave absolute resnice, verjetno ni potrebno posebej razlagati. Klub temu morajo tisti, ki pišejo, pisati kar se da objektivno. V demokratični družbi ima vsakdo tudi pravico, da se na objavljene zapise pritoži, npr. s kakim pisaniem, ali kot so rekle v starih časih, "s knjigo po knjigi". V Trebnjem so nekateri korak naprej, saj bi nad piscem iveri šli kar s koli, težkimi kladivi ali s čim podobnim, kar bi imelo enak učinek, tako vsaj obljubljajo.

Ne stavijo na moč

V Črnomelu predstavitev vseh kandidatov Slovenskih krščanskih demokratov za poslance

ČRНОМЕЛJ — S povorko po Črnomelu se je preteklo soboto prica prva javna predstavitev kandidatov SKD iz vse Slovenije za poslance v državni svet in državni zbor ter predsedniškega kandidata Iva Bizjaka. Predstavljeni jih je belokranjski kandidat stranke za državni svet Peter Dichtlberger, ki je tudi obljubil, da bo SKD poskrbel za Belokranje, da pa morajo pravočasno skočiti na vlak in se pridružiti razvoju Slovenije in Evrope.

Predsednik poslanskega kluba SKD Nace Polajnar je spregovoril o predsedniškem kandidatu Ivu Bizjaku ter opravil njegovo odstopnost. Dejal je, da je Bizjak človek politične kulture in modrosti, dialega in strpnosti, kar je dokazal tudi kot predsednik zborna občin v republiški skupščini. Ivan Oman je predstavil predsednika SKD Lojzeta Peterca. Slednji je dejal, da ne stavijo na igro moči, ampak na odgovornost in moralne kvalitete, opozoril pa, da niso dovolj le obljubbe v programi, ampak je potrebno tudi kaj narediti.

Ob tej prilnosti so v Črnomelu ustanovili začasni občinski odbor slovenskega kmečkega gibanja pri SKD, ki ga je prav tako predstavil Ivan Oman. Dejal je, da SKD in kmečki stan sodita skupaj. Vizija razvoja SKD je ohranjanje življenja v vseh, saj mora Slovenija ostati poseljena in kultivirana. Obljubil pa je, da bo predlog posredoval naprej.

Brunen je predstavil dobre izkušnje njihove skupnosti pri reševanju obmernih problemov. Zato se Belokranjci predlagali, naj bi takšno združenje ustanovili tudi za občine na jugovzhodu Slovenije. Da imajo negativnih izkušenj z mejo dovolj, je potrdil tudi Erdeljc, saj mu prav meja »odganja« turiste. M.B.-J.

VČLANJEVANJE ŠELE DRUGO LETO

ČRНОМЕЛJ — Čeprav vlada veliko zanimanje za včlanjevanje v Črnomeljsko kmetijsko zadrugo, pa bodo začeli zopet sprejemati nove člane šele po zboru članov. Ta bo po zaključenem računu za letošnje leto, torej konec januarja 1993. Vendar prijave za članstvo na zadružni zbirajo.

V vrtcih je vse večja revščina

Starši otrok, ki obiskuje vrtce v črnomaljski občini, poravnajo le še petino stroškov — Manjka 21 milijonov tolarjev, ki jih občinski proračun nima

ČRНОМЕЛJ — V črnomaljski občini je več kot 1.700 otrok, ki bi jih lahko vključili v vrtec, in ga obiskuje le 464 otrok, torej približno vsak četrti, kar je precej pod republiškim povprečjem. V Sloveniji je namreč v vrtce v povprečju vključen vsak drugi otrok primerne starosti. Toda to povprečje bi v tukajšnji občini težko dosegli, saj so zmogljivosti vrtcev premajhne. Tako so bili v začetku leta, ko je bilo vključenih 530 otrok, vrtci prepuno, zavrnili pa so do 40 do 60 otrošnj.

Letosnjega septembra pa se je vpisalo precej manj novincev. Vendar sta vrtca v Črnomelu in Semču še vedno povsem zasedena, čeprav ne prepuno, in tudi zavrnjenih prešen je več. Vrtci v manjših demografsko ogroženih krajih kot so Vinica, Stari trg in Dragatuš, ki delajo kot enote pri Šolah, pa nimajo zasedenih vseh mest. Zato je njihovo poslovanje precej dražje, seveda le za proračun, ne pa tudi za starše.

V Črnomelu so pripravljeni, da so glavni razlog za manjše vključevanje otrok v vrtce slabe materialne razmere mladih družin. A še lani so starši krili 30 odst. vseh stroškov v vrtcu, v letošnjih prvih devetih mesecih pa le še 20 odst. Zato se v vrtcih obnašajo tako skromno, da je vse skupaj že prava revščina, saj so opustili vsa vzdrževalna dela, tudi

najbolj nujna. Ne obnavljajo več opreme in ne kupujejo potrebnih vzgojnih sredstev.

Največji problem, ki ga pri organizirani vzgoji občutijo v Črnomelu, je v tem, da družba ne prenaša stroškov varstva na starše. V letošnjem letu so namreč v občini namenili za vrtce 34 milijonov tolarjev, potrebovali pa bi 55 milijonov tolarjev. V občinskem proračunu manjkajočega denarja nimajo, opozarjajo pa tudi, da denarne težave niso posledica občinskih, ampak republiških ukrepov. Poudarjajo, da republiški standardi zahtevajo določeno ravnenje otroškega varstva, ki pa je republika ne sledi z denarjem in hitrejšimi popravki prispevkov staršev. Zaradi tega je v Črnomelu tudi primanjkljaj. V č-

nomaljski vladi so pripravljeni, da slovenska vlada uravnava višino prispevkov staršev za kritje stroškov vrtca v korist staršev. S tem se povečuje obvezna občinska proračuna. Zato je občinski izvršni svet predlagal, naj ministru za zdravstvo, družino in socialno varstvo zagotovi pri ministru za finance manjšo 21 milijonov tolarjev za minimalni obseg programa otroškega varstva v črnomaljski občini za letošnje leto.

M. BEZEK-JAKŠE

SREČANJE Z DR. DRNOVŠKOM

ČRНОМЕЛJ — Belokranjski liberalno-demokratični stranki pripravljata v četrtek, 26. novembra, srečanje z predsednikom vlade Republike Slovenije in predsednikom LDS dr. Janezom Drnovškom. Srečanje bo ob 17. uri v metliškem hotelu Bela krajina, ob 18. uri pa v črnomaljskem hotelu Lahinja. Na obenih prireditvah se bosta predstavila tudi Boris Mužar, strankin kandidat za poslance v državni zbor, in Rajko Adlešič, kandidat LDS za državni svet. V torek, 1. decembra, pa bo predstavitev predsedniškega kandidata LDS dr. Ljuba Širci in sicer ob 17. uri v hotelu Lahinja na 18.30 v hotelu Bela krajina.

OBČNI ZBOR SEMIŠKIH SKD

SEMIČ — V soboto, 28. novembra, bo ob 18. uri v kulturnem domu v Semču prvi redni letni občni zbor krajnevega odbora Slovenskih krščanskih demokratov Semči. Hkrati bodo ustanovili črnomaljski občinski odbor mladih krščanskih demokratov.

Mnogi niso uveljavljali olajšav

Izdali že skoraj vse odločbe o dohodnini

TREBNJE — Na davčni upravi v Trebnjem so izdali že večino odločb o dohodnini. Najprej so jih dobili tisti, katerim se so ujemali podatki in niso imeli družinskih članov. Potem pa odločbe o dohodnini pošljali vsem, ki so med letom plačali preveč davka in jim bodo sedaj denar vrnili, za njimi so sledile odločbe za upokojence.

Na davčni upravi priznavajo, da so odločbe zelo zapletene napisane in da bi se verjetno določili marsikaj poenostaviti, vendar takšne so dobili iz Ljubljane.

Na ta račun se je zadnje čase pri njih zglasilo veliko strank, ki odločbe niso razumeli.

Mnogi pa so se prišli pritoževati, predvsem tisti z nizkimi dohodki, da so jim zaračunali previsoko dohodnino. Na upravi pravijo, da veliko ljudi z nizkimi dohodki ni

smo pobegnili iz Prijedora, štiri mesece pa živim z mamo in štirimi sestrami v Metliki. Pozneje se nam je pridružil še oče, ki je bil v taborišču. Šolo sem že kar precej pogrečal in vesel, da se je čel pouk. Vendar pa v glavnem ponavljamo snov, ker še nimamo učbenikov. Upam, da se bom tukaj toliko naučil, da bom lahko nadaljeval šolanje v Bosni. Nekoliko težko je le, ker sem v 7. razredu sam.

OLIVERA ŠIŠIRAK: »Sem vodja skupine begunskeho soloobveznih otokov, sicer pa tudi sama begunka iz Mostarja. Kot umetnostna zgodovinarica jih počujem zgodovino in njihov materin jezik. Ta pouk je, čeprav precej improviziran, za otroke zelo pomemben, saj vsaj za nekaj časa pozabijo na dom in prijatelje. S pomočjo šole pa se vracajo tudi v normalni tok življenja. Opoznam, da so otroci morda še bolj, kot bi bili dobitni petico, vseeno pa pogrešam nedkanje sošolice in upam, da bom lahko kmalu zopet skupaj.«

EMIR TERZIĆ: »Dolgo je že, odkar

dobjim petico, vseeno pa pogrešam nedkanje sošolice in upam, da bom lahko kmalu zopet skupaj.«

Dražena Tuca-Hasiba Čelik kovič

Emir Terzić Olivera Šiširak

doma, lačni novega znanja, zato smo metliški osnovni šoli toliko bolj hvaležni za gostoljubje.«

M. BEZEK-JAKŠE

V TREBNJU — V Trebnjem je varstvo najdražje

IS občine Trebnje je konec septembra sprejel povečanje plačevanja deleža staršev od 55 na 70 odst. ekonomskih cene varstva — Pritožil se je svet staršev

TREBNJE — V oktobru je vzgojno-varstvena organizacija Trebnje izračunala višji prispevek ekonomskih cene za starše, ki jo je 28. septembra sprejel izvršni svet občine Trebnje. Prispevek staršev se je povečal od tedanjih 55 odst. na 70 odst. ekonomskih cene, poleg tega je sprejet sklep o plačevanju prispevka 400 tolarjev mesečno za varstvo otrok nad 8 ur. Ker denarja v proračunu primanjkuje, jih ob velikih izdatkih za predšolsko vzgojo moti to, da je od 1.500 predšolskih otrok v občini deležno predšolske vzgoje le 450 in je dejansko podobi stališče upravnega organa.

Klub temu bo svet staršev na izvršni svet in skupščino poslat pritožbo z zahtevo, naj se enkrat preuči utemeljenost povrašanja deleža staršev in upošteva tudi primerjalna lestvica prispevkov po drugih slovenskih občinah. Starši se sedaj sprašujejo, kam bi se odvajali ostala sredstva, ali v korist njihovih otrok ali v kako drugo korist. Po sedanjih ukrepih IS, ki je po povrašanju prispevkov staršev zahteval tudi sicer razmerje med vzgojnim delom programa in materialnimi stroški. Zahtevajo pa tudi, da se ukine prispevek 400 tolarjev mesečno za varstvo otrok nad 8 ur, saj je po njihovih preverjanjih v drugih slovenskih občinah v ekonomsko ceno vpraščanih 9 ur. J. DORNŽ

V ŠENTRUPERTU PRVI ZASEBNI ZOBOZDRAVNIK

ŠENTRUPERT — Te dni je v Šentrupertu, v prostorijah Stavniške zadruge Šentrupert, odprt zobno ambulanta Siniša Kulaševič. Ker so predvsem v tem delu trebanjske občine zdravniku mnogo potrebovali, je ordinacija kot naročena. Sedaj je ambulanta samoplačniška, vendar bo zdravnik zaposlil občino tudi za concepcijo.

J. D.

Logopedinja pomaga otrokom, ki imajo težave

Novo v ribniški šoli

RIBNICA — V ribniški osnovni šoli dr. Franceta Prešerna so že lani načrtovali mobilno službo za pomoč drugačnim otrokom in pomoč otrokom v socialni stiski. Preko ribniškega Centra za socialno delo so letos razpisali javna dela za pomoč otrokom v socialni stiski. Ker ustreznega kadra za ta dela niso dobili, med prijavljenimi na zavod za zaposlovanje pa je bila logopedija, so se odločili za spremembo programa javnih del v pomoč otrokom z učnimi težavami.

Logopedinja Valerja El Habashy dober mesec in pol nudi pomoč otrokom nižjih razredov ribniške šole, ki imajo učne težave in motuje brajanja in pisjanja. Trenutno dela s 47 otroki. Pomoč jim nudi v času pouka po v naprej določenemu urniku. Čas trajanja pomoči posameznu učencu in s tem njegove odsotnosti od rednega pouka je prilagojen učencu, v večini primerov pa traja dvajset minut. V tem času s konkretnimi specjalnimi metodami pomaga otrokom, ki v času pouka razlage snovi niso razumeli, to snov dojeti. To j. k. kot zatrjuje ravnateljica šole Andreja Sulentič, na podlagi že vidnega napredka otrok, ki so deležni njene pomoči, zelo dobro uspeva.

M. L.-S.

Vpis rešil dom

Še pred nedavnim je bil obstojo dijaškega doma vprašljiv

KOČEVJE — Pred dvema letoma je kazalo, da bo zaradi majhnega števila učencev potrebovno kočevski dijaški dom zapreti. Letos se je vpisalo 17 novih

Karmen Arko

učencev, kar je neprimoč več kot lani, in če se bo tako nadaljevalo bo po mnenju ravnateljice doma Karmen Arko dom že dve leti polno zaseden.

Javni vzgojno-izobraževalni zavod Dijaški dom Kočevje lahko v novi stavbi ob cesti na stadion, zgrajeni pred sedmimi leti, sprejme 72 učencev. V dvo- in triposteljnih sobah imajo letos nameščenih 41 učencev vseh vzgojno-izobraževalnih programov kočevske srednje šole, pa tudi gimnazije in dva osnovnošolska, ki obiskujeta kočevsko osnovno šolo s prilagojenim programom. 22 dekle in 19 fantov, med katrini jih je največ v starosti med 14. in 15. letom, samo skrb za pospravljanje sob in vzdrževanje čistoče skupnih prostorov, sicer pa za njihovo bivanje in dobro počutje skrbi 6 zaposlenih delavcev doma.

Razen manjših krštev hišnega reda večjih vzgojnih problemov nimajo, prav tako pa tudi ne večjih finančnih težav. Plače prejemajo zaposleni (razen delavke v kuhinji) z ministrstva za Šolstvo, materialne stroške pa krijejo iz oskrbnine, ki je prejšnji mesec znašala 10.500 tolarjev.

Darja Lavtičar-Bebler

Darja Lavtičar-Bebler se je predstavila

V SSS možnosti tudi za lokalne kandidate

KOČEVJE — V soboto dopoldan je bila v prostorijah krajevne skupnosti Kočevje predstavljena programna in kandidatova Socialistične stranke Slovenije za državni zbor in državni svet. Za državni zbor kandidira Marko Rovan, za državni svet pa kočevski socialisti podpirajo kandidaturo Antona Starca. Ob tej priložnosti se je Kočevcem predstavila tudi kandidatka stranke za predsednika države Darja Lavtičar-Bebler.

Predsedniška kandidatka je zbranim razložila svoje poglede na usodo in razvoj države, pri čemer je izpostavila potrebo po pravni in socialni varnosti in varstvu človekovih pravic. Povedala je, da se njen program pokriva s programom socialistične stranke in da bo zato kot predsednica države storila vse, da se ne bi zapostavljali socialni problemi in da bi se ustavilo padaњe življenjskega standarda.

Kandidat stranke za državni zbor Marko Rovan je svojo predstavitev vodil pod gesлом, da je Kočevska dala državi preveč in da je čas, da Slovenija poravnana račune za njeno nerazvitost. Dejal je, da sedanji zapleteni volilni sistem omogoča tudi sedanjam oblastnikom, da bodo prek nacionalnih list v vsakem primeru izvoljeni, da lokalni kandidati samo nabirajo glasove zanje in da samo socialisti svojim lokalnim kandidatom resnično omogočajo, da pridejo v parlament. O kočevski kandidatni listi pa je dejal, da so na tej tudi tuji, ki ne bi smeli dobiti nobenega glas.

M. L.-S.

KAM VOLILNE PLAKATE

KOČEVJE — V torčku zvezčer so se na pobudo kočevskega župana dr. Mihaela Petroviča sestali predstavniki kočevskih političnih strank s predsednikom okrajne volilne komisije, članji predsedstva kočevske skupščine in pristojnimi občinskim organi. Tema razgovora so bile priprave na volitve. Dogovorili so se, da bodo v mestu stranke lahko razobesale svoje plakate na že obstoječe betonske panejo ter na lesene panejo, ki naj bi jih v ta namen postavila in kasneje tudi odstranila Komunalna, na ploščadi pred Namo, v Titovem parku in na polju pred mestom, ob cesti Kočevje-Ribnica. Kje naj bi stali panoji v posameznih krajevnih skupnostih, jih ni uspelo dogovoriti se. Posamezne strankam so prepustili, da se z lastniki trgovin, lokalov in stanovanjskih hiš dogovorijo, kje bodo postavili svoje plakate tako, da ne bodo motili prometa.

HAJTNIK IN UMEK NA TURNEDI

SEVNICA — Kandidat za poslanca državnega zabora Igor Umek (SKD) je obiskal že veliko manjših krajev v sevnških občinah in se predstavil svojim volilcem. Turnejo nadaljuje tudi kandidat Drnovškove LDS Samo Hajtnik, ki bo v petek zvezčer z Gledališčem Tone Čufar z Jesenic in veselom igro Junetev v gostilni Jane na Studencu, v soboto pa še v Luki.

• Vem, da je polovica stroškov za propagando čisto zapravljanje denarja, žal pa ne vem, katera polovica. (H. Ford)

KANDIDATI — Na zboru NDS-SGS v Sevnici so se predstavili (od leve proti desni): kandidat za poslanca državnega zabora Karl Vehovar, dr. Rajko Pirnat, dr. Alenka Žagar-Slana, dr. Edo Pirkmajer in Franc Glinšek, kandidat SKD, SLS in NDS za državni svet. (Foto: P. P.)

Bučka odrezana od središča občine

Ob sevnškem občinskem prazniku — Gost Milan Kučan — Slabe ceste in telefonija

BUCKA — Letošnji gostitelj ob sevnškem občinskem prazniku — KS Bučka je ena manjših krajevnih skupnosti v občini, ne premore še nobenega proizvodnega obrata niti asfaltirane ceste do lastnega občinskega središča. 12 km regionalne, ki povezuje Dolenjsko s Posavjem in naprej proti Štajerski, je še vedno slab makadamska pot, za katere sevnškim možem še vedno ni uspelo prepričati odgovorne v Ljubljani, da je nujna njenja posodobitev.

Na to je predsednica sevnške občinske skupščine Breda Mijovič na slavnostni seji SO ob občinskem prazniku v zadružnem domu na Bučki, vprvo številnih visokih gostov — med njimi je bil tudi predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan — najprej opozorila in doda, da KS Bučka navkljub temu po uradni metodologiji ni uvrščena med demografsko ogroženo območje. Še več: nerazvitost ni značilna le za to okolje, saj je od skupno 11 KS v sevnški občini kar 9 uvrščenih v demografsko ogroženo območja. Zatoj so Sevnščani pričakovali vsaj omembe vredno republiško pomoč, a so jim letos iz že tako

Sloveniji. Ta načrt za telefonsko omrežje je v KS Tržiče, Krmelj in Šentjanž, za naložbo okrog 250 milijonov tolarjev, je uvrščen med prednostne naloge v občini.

Da bi vendarle nekoliko zmanjšali razkorak v razvitiosti med slovenskimi občinami, so bili Sevnščani prisiljeni, da so začeli reševati najbolj pereče infrastrukturne probleme občini z zadolževanjem. Ne morejo razmeti, da letos niso dobili niti tolarja za posodobitev skoraj neprevoznih magistralnih in regionalnih cest. Sevnščani so letos, tudi s samoprispevkami in prizadevimi delom krajovan, posodobili 9 km kategoriziranih in nekategoriziranih cest. Zato se bodo odločno upriči, če jim država v letu 1993 ne bo več zagotavljala vsaj nekaj denarja nit za redno vzdrževanje lokalnih cest.

P. P.

Sloveniji. Ta načrt za telefonsko omrežje je v KS Tržiče, Krmelj in Šentjanž, za naložbo okrog 250 milijonov tolarjev, je uvrščen med prednostne naloge v občini.

Da bi vendarle nekoliko zmanjšali razkorak v razvitiosti med slovenskimi občinami, so bili Sevnščani prisiljeni, da so začeli reševati najbolj pereče infrastrukturne probleme občini z zadolževanjem. Ne morejo razmeti, da letos niso dobili niti tolarja za posodobitev skoraj neprevoznih magistralnih in regionalnih cest. Sevnščani so letos, tudi s samoprispevkami in prizadevimi delom krajovan, posodobili 9 km kategoriziranih in nekategoriziranih cest. Zato se bodo odločno upriči, če jim država v letu 1993 ne bo več zagotavljala vsaj nekaj denarja nit za redno vzdrževanje lokalnih cest.

P. P.

Drobne iz Kočevja

DVA OBJEKTA — Od jutri bo Kočevje bogatejše za nov trgovski gospodinski objekt. Mercator - Kmetijsko gospodarstvo Kočevje bo namreč odprlo svoj trgovski gospodinski kompleks, ki naj bi bil izložbeno okno Kočevja. Gre za dve zgradbi — zgradbo, v kateri sta veterinarska ambulanta in hranilnica ter poslovna jedalnica KGP Kočevje, ki bosta v prenovljeni zgradbi imeli svoje prostore tudi v bodoče, in za novo zgrajeno zgradbo, tik ob poslopju MKG - Mesarija Kočevje. V spodnjem delu te zgradbe bo restavracija s hitro pripravljeno hrano, v nadstropju pa klasična restavracija. V poslopju bo tudi trgovina z živilskimi izdelki, med katerimi bo posebno mesto namenjeno izdelkom mesno-predelovalnega sektorja MKG Kočevje. Slednji je namreč tudi največ priporočen k izgradnji novega kompleksa. Sicer pa sta denar zanj prispevala tudi kočevski Gramiz in Smešnik iz Kočevske Reke.

PLAKATIRANJE — S panojem, ki so jih v soboto dopoldan začeli postavljati na treh za te namene dogovorjenih mestih v Kočevju, mimoidoč že gledajo nekateri znani pa tudi manj znani obrazy. Ali bo dovolj prostora za vse? Kakorkoli že, trganje in preplavljanje plakatov ni dovoljeno. Tega sicer ne prepoveduje poseben občinski odlok, obstajajo pa splošna znana pravila o javnem redu in miru, zato so se v Kočevju dogovorili, da bodo tiste, ki ne bodo spoštovali dogovorjenih pravil, prijavljali policiji.

Ribniški zobotrebci

STANOVANJA — Kdor je še pred leti potreboval stanovanje, si je lahko hitel. Za prvo povisanje v letošnjem letu so se odločili šele v juliju, ko je ministerstvo za varstvo okolja in urejanje prostora predpisalo novo metodologijo za oblikovanje najemnin. V skladu z navodili pristojnega ministra so najemnine povečevali tako, da bi do konca leta dosegli 2,9 odst. vrednosti stanovanja. V septembetu so najemnine dosegle že 2,23 odst., v oktobru in tem pred sprejemom odloka, s katerim je vlada skupšča dosegla kompromis med lastniki stanovanj in najemniki oziroma med socialno, inflacijsko in stroški, 2,46 odst. julijске vrednosti stanovanj. Ker odlok predvideva, da se v naslednjih štirih mesecih lahko povečajo samo najemnine, ki še niso dosegle 2,11 odst. julijске vrednosti stanovanj, tudi za Ribnico velja, da bodo najemnine ostale na višini oktobra.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Obračunane zamudne obresti ogorčile obrt

Vlada na izredni seji o tej zagati

SEVNICA — Obračuni zamudnih obresti za letošnje tričetrletje so med sevnškimi obrtniki povzročili hudo kri, saj znašajo zneski tudi do 600.000 tolarjev, skupaj pa 25 milijonov tolarjev, to je skoraj takolik kot celotna akumulacija sevnškega gospodarstva.

Sevnška vlada je obravnavala problematiko obračuna zamudnih obresti mer v obrti na izredni seji 18. novembra tudi v luči protesta, ki ga sevnška obrtna zbornica, Slavko Vičnik, na izredni seji sevnške vlade, ki je obravnavala plačevanje zamudnih obresti v obrti. Takšna čast pri nas ne bo zlepila dobila domovinske pravice, verjetno pa ne bi bila najboljša rešitev, če bi v državi uvelidle nadzor nad vsem in vsakomur, kot smo pretekli petek slišali na shodu narodnih demokratov iz ust Karla Vehovarja, kandidata NDS in SGS za poslanca državnega zabora, saj to močno diši po policijski državi.

VEST — Anonimni Sevnčani meni, da je plakatiranje predvolilnega boja normalno, da pa po njegovem sevnški SDP "nima poštene vesti, ker si ne upo občanom vseh plakatov pokazati na odprtih prostorih, ampak daje vtiš, da jih hoče na neki način zavarovati in vsiliti". Anonimneža namreč moti, ker so prenovitelji 16 plakatov napolnilni na notranjo stran izložbenih oken zapečenih prostorov nekdajne trgovine v starem delu Sevnice.

BONTON — Kandidat SKD za predsednika Slovenije, Ivo Bizjak, je med krajšim petkovim obiskom v Sevnici obiskal tudi Lisco in odšel v Naselje heroja Maroka na snemanje na sevnški radio. Pred vhodom, kjer so tudi prostori radija, je starejši možak pometal. Prepoznal je gospoda Bizjaka in se ujezel, ker ga ni on najprej pozdravil, češ, ali je taka krščanska moralja. Bizjak se mu je opravičil, a možak je še kar bentil po svoje in da takih že ne bo volil. Simpatični nasmej predsedniškega kandidata je zavoljo neljubega incidenca postal grenak.

• Negativne volilne kampanje se izogibam, ker pušč globoke brazgoline. (Kučan)

IZLET IN HLODI - Skupina izletnikov se je v soboto peljala po cesti s Senovega na Bohor. Nemalo je bila presenečena, ko je sredi poti ugotovila, da je cesta zaprta. Zaprijo je možkar, ki je tam podiral dreve. Kakih posebnih prometnih znakov, ki bi voznike opozorili, da na cesto padajo debla, ni bilo. Očitno je bil sobotni "gozdar" prepican, da so zadostno opozorilo že trikotnik in čez cesto prekrizana debla!

PARLAMENT - V krški občinski skupščini se različne stranke še naprej vidno trudijo, da bi izigrale druga drugo. Strankarski veljaki in malo vidnejši člani najbrže stiskajo glave in kujejo zaroto drug proti drugemu. Prišlo je tako daleč, da se nekateri ne pozdravljajo več niti v takoj ozkem prostoru, kot je hodnik krške občinske stavbe. Rešitve za krško politično krizo bo mogoče prmesel letos sv. Miklavž, če bo povedalo, ali bo krški politični voz v bodoče vozil po levi ali po desni ali pa bo še naprej tičal v gnojnici...

PREDSTAVE - Na krški ulici je kar nekaj ljudi reklo, da je direktor kulturnega doma Adolf Moškon namignil staršem, naj ne vodijo s seboj otrok na predstave v kulturni dom. Direktor Moškon, pravi, da je res priporočil staršem, naj ne pripeljejo otrok na večerne predstave, kakrsna je na primer "Razbojniki". Za to priporočilo se je odločil po burni reakciji nekaterih gledalcev, ki so mu pritožili, da se jim nekateri najmlajši obiskovalci dvorane med večerno predstavo hihitajo na uho in motovljijo med nogami.

Novo v Brežicah

BREŽIŠKA POMLAD - Zdaj je sicer jesen, ampak po občini so menda začeli bujno rasti bifeji, če ne celo gostilne, ki menda delajo na črno. Mi bomo kakega poskusili utrgati v prihodnjih dneh, medtem ko vedo pristojni ljudje, seveda na pristojnih mestih (npr. za šankom), že dolgo povedati marsikaj. Jezijo se tudi gostinci. Črne ima menda na sumu tudi že inšpektor, a kaj, ko jem po starci navadi nihče ne more do živega. Svoje lokale odprejo suhim grlole polepoldne po 16. uri. Toliko pa že vedo, da inšpekcije delajo dopoldan.

TURISTIČNI VODIČ - Obrežje je obmejna vas v krajevni skupnosti Jesenice na Dolenjskem. Od Jesenice do Jesenice/Dol. je dve uri vožnje in od Jesenice/Dol. do Obrežja še dobri dve uri. Če imate seveda smolo in se na izlet odpadite v soboto. V južnih Jesenicah bo rezultat slovenskih volitev razglasil Tuđman, če ne je on, pa vsaj njegov novinarji. In še ena značilnost, s katero se radi pošaljijo krajani. Tu Četrtek vočer poslušajo v soboto, če jem ga kdo posname, sicer pa sploh ne, saj valov RTV Slovenija ne lovijo.

PREDVOLILNA - Krški predsednik izvršnega sveta verjetno nima nima proti sodelovanju posavskih občin. Ampak če pride v Posavje predsednik vlade, nikakor ne sme v Brežice, ne da bi se pred tem ustavil v Krškem. Černeličev kolega po funkciji in strankarski pripadnosti, Ciril Kolešnik, razmislja podobno. "Kaj hodi Drnovšek v Krško poslušati o starih zmotah, naj pride k nam, kjer smo na razvojni prelomnici," pravi. Toda premiera brežiški načrti o gospodarskem razvoju očitno ne zanimajo preveč. Vsaj tuk pred volitvami ne. Kolešnik iz protesta ni šel na sestanek z Drnovškom v Krško, kar je povedal novinarjem in enako sporolj tudi Drnovšku samemu. Verjetno računa, da bo po volitvah vse drugače. Zanj in za Drnovško že mogoče.

PREDSTAVLJATA SE TUDI KANDIDATA SDP BREŽICE

BREŽICE - Osrednji predvolilni zbor članov in simpatizerjev združene liste brežiške občine bo jutri ob 17. uri v blagovnici v Brežicah. Program bo povezoval Toni Gašperič, nastopili pa bodo še deklistični neonti iz Artič in Franci Babič. Na prireditvi se bosta predstavila dr. Peter Zorčič, kandidat posavskih prenoviteljev za državni svet, in brežiški kandidat za državni zbor Stane Zlobko.

O LOKALNI SAMOUPRAVI

BREŽICE - Studio Brežice in Svet posavskih občin vabita jutri dopoldne ob 10. uri na okroglo mizo z naslovom "Regija - most med lokalno samoupravo in državo". O oblikovanju regije Posavje v luči lokalne samouprave se bodo udeleženci pogovarjali na pobudo Zelenih Brežic. Na pogovoru v dvorani brežiškega prosvetnega doma bodo sodelovali tudi dr. Dušan Plut, član slovenskega predsedstva in predsednik stranke zelenih, dr. Igor Vrišer, član strokovne skupine za priznavanje zakona o lokalni samoupravi, in mag. Stane Vlaj, sekretar odbora za lokalno samoupravo pri republiški skupščini.

IZ NAŠIH OBČIN

Želja je petkrat več kot denarja

Iz krškega občinskega proračuna 22 milijonov tolarjev za obrt in podjetništvo – Dve vrsti projektov – Vvladi kljub končnemu sklepnu neenotni

KRŠKO — Krška občina namenja 22 milijonov tolarjev proračunskega posojila za pospeševanje razvoja obrti in zasebnega podjetništva. Če bi hotela ustrezni željam 54 poslicev, ki so se prijavili na pravkar končani natečaj za dodelitev proračunskih kreditov, bi moralata odobriti ta namen petkrat več denarja.

Iz skupnega zneska 22 milijonov tolarjev bo prejelo kreditne 24 podjetnikov v obrtnikov. Komisija za dodeljevanje posojil je ob te skupne mase denarja za pospeševanje obrti namenila 12,5 milijona tolarjev za t.i. velike projekte. Največji kredit v tej skupini, v kateri bo občinsko posojilo doblo do 7 podjetnikov v obrtnikov, bo znašal 2,5 milijona in najmanjši pa milijon tolarjev.

Komisija je preostala sredstva iz skupne mase proračunskega posojila, se pravi sredstva v znesku 9,5 milijona tolarjev, odobrila 17 obrtnikov in podjetnikov za t.i. manjše projekte. Najvišje posojilo v tej kategoriji znaša 1,4 milijona in najnižje 130 tisoč tolarjev.

Za razpis drugega natečaja za dodelitev proračunskih posojil za obrt se je vladal odločila po razpravi na svoji nedavni seji. Tu so nekateri člani izvršnega sveta med drugim menili tudi to, da komisija v delitvi posojil ni dosledno

upoštevala meril, ki si jih je sama postavila. Tako je, so zatrdirili nekateri iz vršnega sveta, odobrila posojilo tudi za trgovsko dejavnost, čeprav je izrecno poudarila, da te tokrat ne bo kreditirala.

L. M.

GASILCI V TEŽAVAH

KRŠKO — Poklicna gasilska enota Krško je v prejšnjih denarnih težavah in pereče razmerni je nedavno obširno obravnaval tudi krški občinski izvršni svet. Vlada je napovedala pomoč krškim poklicnim gasilcem, in sicer bo zanje med drugim opravljala računovodske finančne posloge.

VIDMU NAJ POMAGA DRŽAVA

KRŠKO — Vesel sem bil obljube nadškofa dr. Alojzija Šuštarja, da se ob letosnjih volitvah Cerkev ne bo vmešavala v politiko. Toda omenjena nadškofovska obljuba se ne uresničuje povsod. Na Senovem Cerkev poziva ljudi, naj volijo prokrščanske stranke. To je z obžalovanjem ugotovil na osrednji občinski predvolilni prireditvi Združene liste v Krškem 17. novembra dr. Ciril Ribičič, predsednik SDP Slovenije. Ko so udeleženci spregovorili o drugih temah, je dejal mag. Janez Kocijančič v Krškem Vidmu, da mora temu podjetju pomagati iz težav država. Kocijančič je bil ogrožen nad "vandalizmom", kot je označil trganje in barvanje predvolilnih strankarskih plakatov. Na prireditvi je združena lista predstavila kandidata za volitev, in sicer sta dr. Peter Zorčič in Marjan Urbanč. Prvi je kandidat v dvajseti volilni enoti (Posavju) za državni svet, drugi kandidat v 6. volilni enoti v 6. okraju (Krškem) za državni zbor.

L. M.

IZ NAŠIH OBČIN

Z A POSAVJE PREMALO, PREDSEDNIK! — Petkovemu posavskemu obisku slovenske vladne delegacije v Krškem ni prisostvoval Ciril Kolešnik, predsednik brežiškega izvršnega sveta. Ni prišel iz protesta, ker je "za naše probleme namenjenega tako malo časa", kot je dejal Anton Podgoršek iz občine Brežice. Vlado je v imenu Posavcev okreal tudi podjetnik Emil Vehovar z Rakove. Dejal je, da bi "prosili na bi podpredsednik Rigelnik prišel na daljši obisk". Na slike: vladni predstavniki med pogovorom v Krškem. (Foto: L. M.)

Vprašanja in pričakovanja

Dr. Janez Drnovšek s sodelavci v Krškem

KRŠKO — Krško je 20. novembra obiskal dr. Janez Drnovšek, predsednik slovenske vlade, ki so ga spremljali Franc Avberšek, minister za energetiko, Mitja Gaspari, finančni minister, in Miha Jazbinšek, minister za varstvo okolja in urejanje prostora. V približno pol-druži uro trajajočem razgovoru z direktorji posavskih podjetij ter s predstavniki občinskih skupščin in izvršnih svetov treh posavskih občin so visoki gostje znova podčrtali glavne usmeritve v politiki slovenske vlade, zvedeli za nekaj perečih problemov Posavja in odgovorili na nekatera vprašanja gostiteljev.

Preddsednik vlade je prejšnji pesimist glede ponovnega trgovanja Slovenije z nekdanjim jugoslovenskim tržiščem. Dr. Drnovšek je izrazil pričakovanje, da se bodo izboljšali odnosi s Hrvaško. Kot je o tem dejal Gaspari, pa se bo slovensko-hrvaška blagovna menjava povečala samo v primeru, če bo tudi Hrvaška tako kot naša država imela za to interes.

Edo Komočar, direktor Laboda

Libne Krško, je člane delegacije povprašal po morebitnih načrtovanih vladnih ukrepov, ki bi bankam povrnile zaupanje (deviznih) varčevalcev. Slavko Vičnik, predsednik sevnške občne zbornice, je predlagal odpis zamudnih obresti občnikov, ki imajo veliko dolžnikov v nekdanjih jugoslovenskih republikah. Marjan Kurnik, predsednik sevnškega izvršnega sveta, je, kot so nekateri udeleženci pogovora, opozoril na neznamenje javne porabe. Kurnik je zaostroval vprašanji, kako bo v bodočih s krško nuklearno in odlagališčem za radioaktivni material in kako z gradnjo verige elektrarn na spodnji Savi. Navzoči so med drugim opozorili na premajhno vladno pozornost do kmetijstva in na to, da Posavju pričada renta za posege v okolje.

Vladna stran je v odgovorih na omenjena in druga vprašanja pripravila velik pomen načrtovanju sanaciji bank in vrčanju zaupanja varčevalcev. Odpis zamudnih obresti bi bila po Gasparjevih besedah »prevelika obljuba«. Franc Avberšek je napovedal možnost, da bi radioaktivni material iz nuklearke Slovenija izvzola. Nadaljuje se gradnja HE Vrhovo, opravljen je remont v elektrarni v Brezanci. Avberšek in Jazbinšek sta opozorila na prizadevanja slovenske vlade za gospodarsko rešitev Vidma Krško.

OB DNEVU TO SLOVENIJE

CERKLJE OB KRKI - Ob 20. novembetu, dnevu TO Slovenije, so iz vodstva učnega centra v Cerkljah ponudili srednjim in osnovnim šolam v Posavju, da jih obiščejo častniki in vojaki ter sodelujejo na razgovorih o TO, v samem centru pa so vsi učni vodi ta teden podrobneje obravnavali dogodek lanske osamosvojitev vojne in razvoj TO od prvih svobodnih volitev do danes. Obravnavali so tudi dogajanja, vezana na vojno na Dolenjskem in v Posavju, ki jih je podrobneje analiziral udeleženec vojne in povelnjak centra Vasilij Maraš, ter si ogledali filma Slovenija na barikadah in Vojna v Posavju.

OŽIVITEV GRADOV OREŠJE IN PIŠECE

BREŽICE — Ker sta gradova v Pišecah in Orešju na Bizeljskem v zelo slabem stanju, so Brežičani imenovali poseben odbor za upravljanje in gospodarjenje z njima. Njegovi člani naj bi pripravili predlog za sanacijo občev gradov, za njuno kulturno ozivitev ter vključitev v kulturno in turistično ponudbo v občini Brežice.

žeprvači pritekel precej delov. Zaradi zapore sejmišča bodo ledos mnogi Brežičani revnejši pričakali novo leto. Ves odkup za klanje godnih prvačev se zdaj preusmerja v klavnicu, ki sreči po nedavnini prenovi normalno deluje. Od kupcev pa dobi plačilo šele v dóbrem mesecu.

Škoda nastaja tudi pri premikanju prvačev med posameznimi fazami reje, ki je odloženo zaradi obveznosti cepljenja. To se sme začeti v 2. fazi reje, vendar povzroči najmanj 14-dnevno zamudo pri premiku. Prvači zadnje faze lahko končajo samo v klavnici. Kmetje morejo poskrbeti niti za pravocasen priplust. Če ne bo umetnego osemenjanja, bodo spomladni teperi zaradi izpadajo odjokov, ki bi jih prodrali ravno aprila, ko dosegajo najvišje cene. Tudi od 100 do 120 kg težki pitanci bodo morali ostati v rejih najmanj 14 dni, če so bili cepljeni, sicer pa še dosti dlje.

ventivno cepljenje proti prvači kugi, in to vse dotele, dokler obstaja nevarnost vnosa. Vprašanje pa je, če bo država pripravljena podprteti to pobudo.

B. DUSIČ-GORNIK

V Pečicah je življenje drugačno

Imajo telefon, vodo, elektriko in boljše ceste kot nekdaj pa morda tudi še kaj, česar mestni ljudje nimajo

PEČICE — Marsikdo je že omenil za prebivalce v zaselkih krajne skupnosti Pečice — Krize, da živijo na koncu sveta, od boga pozabljeni. To so v resnic delavnici ljudje, navajeni živeti skromno. Preživljajo se s kmetovanjem ali pa vozijo na delo v Brežice in Krško.

Sole že dolgo nimajo več, saj je otrok premalo in se vozijo k pouku v Artiče. Vse, kar imajo, so si zgradili z lastnim delom, in na to so ponosni. Imajo kar precej telefonskih številk, dobro cestno povezano z Brežicami, vodovod, ki bi ga bilo sicer kmalu obnoviti, tako pogoste avtobusne zvezne, kot jih niso še nikoli imeli, in eno prvih zasebnih trgovin v bivši državi, ki jih že dolga leta oskrbuje z vsem, kar potrebujejo.

Ljudje se ne počutijo odrezani od sveta, saj se v 20 minutah lahko pripremo v Brežice ali Krško. Še bližje je do Podseč, ali Koprivnice, vendar so

je bilo že vse dogovorjeno, pa sta delo s stroji preprečila krajanka in njen zaseb-

• Ljudje v krajnji skupnosti Pečice — Krize morajo kar sami poskrbeti zato, da jim ni dolgčas. Mladi se zbirajo po svoje. Igrajo košarko in pozime tudi smučajo na bližnjem smučišču z vlečnico. Primernih strmin za te namene in snega jim ne manjka. Kmečke žene so organizirane v enem najboljših aktivov v občini. Pirejajo in sodelujejo na kulinaricnih razstavah, prodajajo lastne kulinaricne izdelke na različnih prireditvah, se odzivajo na poučne izlete itd.

ni interes. Kdo ve, kdaj bo spet tako priložnost!

B. D.-G.

Novinarji Dolenjskega lista komentirajo

Na črno v Evropo

V zadnjem času se v okolici Novega mesta vse bolj sliši značilni glas električnih žag. Poleg tistih nekaj registriranih žagarjev se s to obrijo na črno ukvarja vse več šumarjev. Poznavalci vedo povedati, da gre za tračne, vertikalne ali horizontalne električne žage. Znan je primer take črne žage, ki inšpektorjem in vsem drugim v posneh ter vaščanom navključ na veliko dela že več let. Za ta primer dobro vedo tudi na občini. Pa kaj?

Seveda bi moral človek, ki bi hotel po normalni in pravilni poti priti do žage, dobiti dokumentacijo z vsemi potrebnimi soglasji, verjetno pa bi moral opraviti tudi kakšen preizkus znanja, voditi bi moral žgarske knjige, plačevati davčine itd., itd. Seveda vse to velja za normalno urejene države. Pri nas se zadnje čase vsi tako radi sklicujejo na pravno državo. V taki pravni državi gotovo ne bi veselo pele črne žage.

Seveda ni čudno, da so črne žage zrasle potem, ko je tudi ali predvsem zaradi nastopaštva in hujškaštva novih strankarskih pravakov prišlo do prave anarhije v slovenskih gozdovih, ki da so do sedaj ječali pod zatiralsko peto boljševističnih gozdarjev in njihovega prisilnega odkazila. Kako znajo gospodariti s tem narodnim bogastvom, kar gozd v prvi vrsti seveda je, novi, pravi in vsega strahu osvobojeni lastniki, je videti v gozdovih, ogromno pa povedo tudi grozljivi podatki o črnih sečnjah, golosekah, pravemu uničevanju slovenskih gozdov. Tako brezpravje in gozdnino brezvladje je kot nalača tudi za črne žagarje. Lesa je dovolj, nevideniranega in sumljivega porekla, žgarskih knjig, podatkov nobenih, davkov pa tudi ne. In vsi so očitno zadovoljni. Država pa ne vidi, ne sliši in ne govori. Kdo pa bi se, prosim lepo, v teh usodnih predvolilnih časih ukvarjal še s temi banalnostmi, ki povrhu vsega gotovo ne bi prinesle novih volučih glasov, kvečemu kakšnega odnesle.

• Zadnje čase so se v novomeški okolici povečale tudi gozdne tatvine. Za enega teh črnih žagarjev vedo, da ima neregistriran kamion z dvigalom za nakladanje lesa. Lepo bukev v odročnem Padežu dva izkušena delavca v pol ure podreta, naložita na kamion in odpeljeta. Pa se toliko časa imata, da ostane zakrijeta z zemljo in listjem.

Menda nekateri teh žagarjev delajo celo za izvoz. Tudi v Evropo gremo na črno.

A. BARTELJ

Politika je vse bolj moškega spola

"Kandidiram tudi zato, ker sem ženska," je svojo kandidaturo za predsednico - ne za predsednika! - Slovenije v nedeljo v Birčni vasi med drugim utemeljila Darja Lavtičar-Bebler. Nadaljevala je, da to ni majhna stvar. V evropskih državah, ki veljajo za najbolj razvite in socialne, posebno v skandinavskih, ženska kot predsednica ni nobena redkost, v parlamentih pa jih je med 30 in 35 odst. V našem jih je sedaj približno 10 odst. po objavljenih kandidatnih listah pa vse kazuje, da bo veliko, če jih bo v novem po decembriških volitvah 5 odst. To je raven Vzhodne Evrope, kjer si ženske šele utirajo to pot. Ob teh podatkih se seveda ni nič spremnilo dejstvo, da je v Sloveniji 51 odst. žensk, da jih je med zaposlenimi skoraj polovica in da nemalokrat ne podpirajo le treh vogalov v hiši, ampak vse štiri in še moža zraven, kot se je pošalila Lavtičar-Beblerjeva.

Poskus izravnjanja žensk iz javne sfere, seveda na zelo perfiden način, lahko v Sloveniji spremenimo že nekaj časa. Opazen je sicer trend prodora žensk v menedžerske strukture, kjer se ženske odlično dokazujejo, čeprav opravljajo dva zahtevna sliha: na delovnem mestu in doma. Državi pa ne pade na pamet, da bi spodbudila razvoj raznih servisnih dejavnosti, ki bi žensko razbremenile pri številnih družinskih opravilih, kot je to praksa v razvitem svetu, s čimer

bi hkrati tudi vplivala na zmanjševanje že kar katastrofalne brezposelnosti. V tej so na splošno vse bolj opazno udeležene ženske in podaljšuje se čakalna doba žensk, ki isčejo prvo zaposlitev. Če ima možnost izbire, delodajalec izbere moškega, saj se s tem izogne morebitnim porodniškim in bolniškim dopustom za negovanje otrok, kar je kljub vsem spremembam še vedno pretežno ženska stvar.

Predlagan triletni porodniški dopust bi zaposlitvene možnosti žensk brez dvoma že drastično zmanjšal. Podobnih predlogov in poskusov zakonskih rešitev, ki naj bi pokazali ganljivo skrb oblasti, predvsem pretežno moškega parlamenta, za zaščito žensk, je bilo v zadnjih dveh letih kar nekaj. Dejansko pa gre za zivto strategijo, kako ženske - tiste, ki jim je to všeč, in tiste, ki jim ni - spraviti nazaj v dom, za štedilnik in med otroke in kako jim zapreti pot v ostale sfere, v zapostovanje in tudi politiko. Da je ta boljša, če jo delajo ženske, bi bilo sicer trapasto trdit, brez dvoma pa je mehkejša, trenejša, realnejša, bolj praktična in ne le žensk, ampak do vse družbe prijaznejša, če jo ženske enakopravno, ne pa le za vzorec, da bi bila volitvem bolj všeč, za kar povzpetnic, ki se bodo takoj po volitvah uklonile "moška" politiki, tudi ne manjka. Demokracija pa ni sama po sebi prinesla avtomatičnega izboljšanja položaja žensk. Nasprotno. V zadnjih dveh letih so bile pridobljene pravice nemalokrat napadenje in jih je bilo v parlamentu težko zavarovati, včasih celo pred posameznimi ženskami. Včasih je šlo le s pomočjo pričasnega javnosti. V vsakdanjem življenju, zaznamovanem z našo gospodarsko krizo, so te pravice še bolj ogrožene, kar dokazuje tudi naval na srednje poletja ustavnjen Urad za žensko politiko pri republiški vladi, ki je presenetil celo njegovo direktorico Viko Potočnik, dobro poznavalko razmer. V času - gre za naš čas - ko je treba vedno znova pouddarjati in se boriti ne za kakšne

Ne gre za poziv, da volite ženske. Bilo bi pa le dobro premisliti, kako se je kdo oz. kako se je katera stranka v zadnjih letih obnašala v zvezi z "ženskimi" vprašanjami in katera vključuje ženske enakopravno, ne pa le za vzorec, da bi bila volitvem bolj všeč, za kar povzpetnic, ki se bodo takoj po volitvah uklonile "moška" politiki, tudi ne manjka. Demokracija pa ni sama po sebi prinesla avtomatičnega izboljšanja položaja žensk. Nasprotno. V zadnjih dveh letih so bile pridobljene pravice nemalokrat napadenje in jih je bilo v parlamentu težko zavarovati, včasih celo pred posameznimi ženskami. Včasih je šlo le s pomočjo pričasnega javnosti. V vsakdanjem življenju, zaznamovanem z našo gospodarsko krizo, so te pravice še bolj ogrožene, kar dokazuje tudi naval na srednje poletja ustavnjen Urad za žensko politiko pri republiški vladi, ki je presenetil celo njegovo direktorico Viko Potočnik, dobro poznavalko razmer. V času - gre za naš čas - ko je treba vedno znova

M. LUZAR

Ko se izpovejo šolniki

Kako zelo drži rek, da sita vrana lačni ne verjame, vedo predvsem ljudje na periferiji, ki onim v centrih navadno ne morejo dopovedati, za kaj vso so prikrajšani. In Bela krajina se, kdaj temu da ji je uspelo postati regija, ni niti za kilometr približala centrom, vsaj geografsko ne. Še vedno pač leži med Gorjanci in Kočevskim Rogom na eni ter Kolpo na drugi strani. Pa vendar se je vsaj v zadnjem času spomn nekoliko več ljudi iz centrov kot običajno. Seveda si Belokranjci ne delajo utvar, da zgolj slučajno zaradi volitev. V svoji belokranjski skromnosti pa so veseli, da jim je vsaj kdo pripravljen prisluhniti, jih razume in jih celo obljubiti pomoč. Pri tem tudi belokranjski šolniki niso izjema, zlasti še, ce se lahko

Črnomlj, kjer so glede na dnužbeni prizvod po zadnjih znanih podatkih iz leta 1990 pristali na zadnjem mestu v Sloveniji, pa je tudi očitno. Ni denarja za opremo v šolah, učne pripomočke, investicijsko vzdrževanje šolskih poslopij in amortizacijo. In to že za osnovne šole, ki so obvezne, kaj šele za gimnazijo in poklicno šolo, kjer so imeli velike težave, da so na republiku sponzor uspeli dokazati, kako ju potrebujejo! Se sreča, da jum je vsaj minister Gaber priznal, da pomeni ena srednja šola na periferiji več kot tri v centru. Toda še slednji parlament, ki še izvoljen ni, bo lahko dal odgovor, ali bo moč šolstvu na demografsko ogroženih območjih prihodnje leta namesto letošnjih 35 milijonov tolarjev nameniti 130 do 150 milijonov tolarjev. Če bodo poslanci dvignili potrebo, potem lahko tudi Belokranjci pričakujemo kakšno drobitino.

In če je vsem, ki obiščejo Belo krajino in v Sloveniji nekaj veljajo, tako rad na jeziku stavek o srečnih ljudev ob zeleni meji, potem bi morali tudi kaj narediti za to srečo. Ne nazadnje tudi pri učiteljih, pri katerih ni več tolikšne vneme kot nekdaj, preprosto zato ne, ker je skromnim plačilom razvrednote no njihovo delo.

M. BEZEK-JAKŠE

Zadnjice se bodo še svetile po poljih

Tako bi brežiški izvršnik Ciril Kolešnik zaključil ob novici, da je v sobotu spet stekel promet po magistralki proti Bregani. Mejni prehod Obrežje je eden največjih v Sloveniji, vendar je po urejenosti med najslabšimi. Brežičani so že večkrat opozorili republiško vlado in pristojna ministrstva, da bi vozniki in potniki potrebovali še kaj več od kioskov, carinikov, policistov in špediterjev. Morda v Ljubljani ne pomislijo, da na meji ne gre brez pitne vode, straniča, telefonov, javne razsvetljave in urejene kanalizacije.

Nujne so tudi za promet varne vzporedne regionalne in lokalne ceste, ki so preobremenjene ob vsaki zapon zaradi dela ali nesreče, sponzor pa konec tedna, ko se po njih prebijajo tudi tovornjaki. Vladi se niti enkrat ni zdelo potrebljeno Brežičanom odgovoriti vsaj v vladnosten pismom. Res so pisma spodbudila nekaj razgovor na ravni ministrstev, vendar dalje od obljuba niso prišli.

Večkratno opozarjanje na zgoščeni promet na regionalnih cestah v smerni meji očitno ni zaledlo, zato ni čudno, da so zahteve spet oživele, ko je država od občine želela soglasje za obvoz po lokalni cesti. Ker tega ni dobila, je istočasno za silo pripravila za obvoz regionalno cesto. Morda bi se kaj premaknilo, če bi prebivalci Jesenic na Dolenjskem zares zaprli obe razpoložljivi obvoznici na eno izmed preteklih sobot, ko se je po njiju valil neznosen promet. Takoj ko so zagrozili in postavili zahteve do vlade, pa jih je le-ta prehitela in vsaj to sponzor umaknila zaporo ceste. Očitno se je bilo lažje in ceneje dogovoriti s sosednjim državo, kot pa s prebivalci ob meji.

Brežičani so za zaporo ceste izvedeli le nekaj dni poprej. Kot pravijo krajani, so skoraj istočasno, ko so v Brežicah potekali pogovori o soglasju in o pogojih zaradi, delavci že pripravljali regionalno cesto za obvoz. To samo še potrjuje domnevno, da je bilo vse odločeno že vnaprej.

• Ker je državi prehod na Obrežje deveta skrb, so si v Brežicah, po vzoru nekaterih prehodov na meji z Avstrijo in Madžarsko, omisili komunalno takso za tovornjake. Toda država je v prid dobrega pogajanja s Hrvaško, češ da bi to lahko izvralo sosednjo državo, sklenila preprečiti pobiranje takih taksov. Nekateri v Brežicah zato že verjamajo pisanom o ozemeljskem barantanju med Slovenijo in Hrvaško, ki naj bi Savudrijo odstopila za dve vasi v brežiški občini.

Morda je tako razmišljanje malce prepričalo, vendar pa vsekakor ima svoj prav. V občini že dolgo zaman vabijo predsednika vlade ali vsaj podpredsednika za gospodarstvo, saj čutijo, da so na pomembni razvojni točki. Samo enoureni, lahko bi rekli politični obisk dr. Janeza Drnovška v Krškem je zato le že podigel jezo Brežičanov.

B. DUSIČ-GORNIK

Dogodki v sliki in besedi

ZAHVALA — Predsednik trebaniške vlade Jože Reboli se je zahvalil dolgotemu kulturnemu delavcu Stanetu Pečku (na posnetku desni z brado) ob njegovem odhodu v pokoj, za nadpovprečno prizadevno in uspešno poklicno in ljubiteljsko delo v kulturi. Reboli je izročil Pečku priložnostno darilo. Peček pa je povedal, da je imela ta vlada dosti posluha za kulturo, čeprav v teh nenaklonjenih časih za družbene dejavnosti, ko je najlažje »varčevati« in rezati že tako skromen proračunski delež za kulturo, ni bilo nikoli zadostno denarja. Peček je zaupal, da tudi v Mokronogu, kjer se je udomil, ne bo držal rok križem tudi zdaj, ko je v pokoju. (Foto: P. Perc)

GURMANSKA HRANA ZA VOJAKE — Ob dnevu teritorialne obrambe so minuli petek v vojašnici Novo mesto pripravili degustacijo, v kateri so se predstavili proizvajalci, ki so ustanovo zlagajo z dobratimi. Ribarstvo Emone iz Ljubljane se je predstavilo z ribami, Dolenjske Pekarne z raznovrstnimi kruhi in slăščicami. Ljubljanske mlekarne s siri in sladoledi ter ostalimi mlečnimi izdelki. Pomurka iz Murske Sobote pa z mesnimi prizvodovi. Vojaki, ki sicer nimajo slabe hrane, si pač gotovo želijo, da bi bilo čimveč takšnih dni. (Foto: J. Pavlin)

ŠE VEDNO ČRNA TOČKA — Most na ovinku v Trnovcu pri Metliki je pred leti, ko vas še ni imela obvoza, veljal za eno najbolj črnih točk v Beli krajini, saj je tam izgubilo življenje precej ljudi. Čeprav sedaj cesta služi kot vaška pot, pa bi mostiček gotovo zaslužil spodobno ograjo tako zaradi varnosti kot zaradi videza. Nekaj polomljenih kolov, ki so nekdaj služili za ograjo, zagotovo ne bi obvarovalo pred nesrečo. Vprašanje je le, če se bo tisti, ki je dolžan poskrbeti za red, tega pravočasno spomnil. (Foto: M.B.-J.)

BISERNA VIDMARJEVA IZ STRANJA — Francka (78) in Franc Vidmar (82) sta redka zakonca, ki sta se trikrat poročila. Prvič sta rekla »da« pred 60 leti v Senjenju, zlato poroko sta praznovala v Beli Cerkvi, kjer sta si minulo soboto tudi tretjič obljubila zvestobo. V zakonu jima ni bilo z rožicami postlano, kot temu recemo, več je bilo revščine, a vseeno sta starost dočakala zdraževanje in še kar pri močeh. V soboto sta bila vesela v krogu svojih sorodnikov, vnukov in pravnukov. Vse žlahete je bilo za polno belocerkovško cerkev. (Foto: J. Pavlin)

NOVA VINSKA CESTA — Vse tako kaže, da bodo ljudje tudi v novi državi gradili in asfaltirali ceste še po starem iz svojega žepa. V vasi Gorenje Kamene so minuli teden asfaltirali vse klance po vasi, za nameček pa so črno cesto potegnili še v goricu Kamenske gore. Pravijo, da bo to bodoča vinska cesta, ki bo povezovala Trško goro in Trebelno. V petek so do vse kilometra dolgo cesto slovesno zaliili pri Kramarjevem Stanku, od koder je tudi naš posnetek. (Foto: J. Pavlin)

Vsaka omama je beg pred svobodo

Val zasvojenosti z mamilom je vse močnejši v zahodni Evropi, zadnji dve leti pa tudi pri nas, ko je s pomočjo družbenih, gospodarskih sprememb in zaradi vojne na Balkanu, ki je začasno pretrgala utečene prometne poti, mamil na naših tleh vse več. Ko so pred časom nekateri strokovnjaki začeli na ta problem resneje opozarjati, je večina odgovarjala, da v njihovi sredi zasvojencev z mamilom ni, vsaj takih ne s trdo drogo. Raziskave so pokazale, da ni tako.

Članice Evropske skupnosti so pretekli teden organizirale teden boja proti mamilom. Za to so se odločile, ker so zaskrbljene nad podatki raziskav javnega mnenja, po katerih je tri in pol milijona starih do 19 let priznalo, da so jim ponudili mamil, 550 000 pa je tako ponudbo dobilo, še pred 15. letom. Kar 62 odst. anketiranih misli, da je mamil lahko dobiti kar v šoli.

V Novem mestu še do pred kratkim nismo imeli nobenih podatkov o zasvojenosti mladih. Prejšnji teden so na okrogli mizi "Droga in mladi" navedli prve številke o zasvojenosti novomeški mladine. Okroglo mizo je organizirala delovna skupina, ki so jo na novomeški občini ustanovili pred nekaj meseci za boj proti mamilom. Udeležili so se je predstavniki Centra za socialno delo, osnovnih in srednjih šol, zdravstvenega doma, UNZ, župnijskega urada ter strokovnjaki: Jana Hosta, psihologinja na novomeški gimnaziji, dr. Andrej Kastelic iz Centra za mentalno zdravljenje v Ljubljani, Ljuba Tiran, sodnica za mladoletnike Temeljnega sodišča v Novem mestu, in dr. Jože Ramovš iz Univerzitetnega zavoda za zdravstveno in socialno varstvo Ljubljana.

Anketo o zasvojenosti je izvedla in z njo seznanila udeležence psihologinja Jana Hosta. V anketo so bili zajeti učenci novomeških osnovnih šol od 6. do 8. razreda in dijaki srednjih šol. Iz podatkov je razvidno naraščanje raznih zasvojenosti, od kajenja in pitja alkohola do mamil. Ugotovili so, da kajenje s starostjo narašča; v četrtem letniku srednje šole kadi že 75 odst. mladih. Zdaleč največji problem zasvojenosti na našem območju je pitje alkohola, ki se s starostjo prav tako strmo dviguje. Zelo veliko, predvsem osnovšolcev, vdihuje lepila; pri tem so priznali, da je vdihavanje učinkovitejše, če si dajo na glavo vrečko. Z leti narašča tudi jemanje zdravil brez recepta; v četrtem letniku srednje šole jih jemlje 29 odst. Značilni so podatki o tem, ali bi poskusili marihuano, če bi imeli priložnost. Število pritrdilnih odgovorov z leti narašča; v prvem letniku znaša 3,5 odst., v tretjem 10,5 odst. in v četrtem že 19,4 odst.

Anketirani otroci pa ne poznavajo le marihuane, na vprašanje, ali so vzelj še kakšno drugo drogo, so vsi osnovšolci odgovorili negativno. Med srednješolci pa je bil najvišji odstotek (skoraj 4 odst.) v četrtem letniku; verjetno je odstotek v resnici še večji, saj 6,6 odstotka četrtošolcev ni odgovarjalo. Učenci so tudi potrdili, da do mamil ni tako težko priti; najlažje pridejo do njih s pomočjo prijateljev, ki so mamil že poskusili.

Iz ankete je mogoče ugotoviti, da potencialni uživalci mamil veliko časa preživijo s prijatelji po lokalih in pred TV in da se ne udeležujejo interesnih dejavnosti. To so le nekateri pomembnejši podatki iz ankete, ki je pokazala, da je tudi na Dolenjskem vse več mamil med mladimi.

Ponudba večja od povpraševanja

Ker v Sloveniji še nimamo novega zakona glede neupravičenega prodajanja, proizvajanja mamil ipd., se sodstvo ravna še naprej po jugoslovenskem kazenskem zakonu. Naša država je že ratificirala spisek psihotropnih substanc, med katere sodijo tudi nekatera zdravila. Vendar pa, kot je poudarila sodnica za mladoletnike Ljuba Tiran, uživanje mamil in alkohola povzroča tudi druge oblike kriminalitete, kot so vlomi v lekarne, kraja receptov in medsebojna obračunavanja pa tudi prometne nezgode. Dodala je še, da so do sedaj na novomeškem sodišču obravnavali le 4 ali 5 polnoletnih ljudi zaradi sajenja konoplje, med mladoletniki pa še niso obravnavali primera zlorabe mamil, kar pa ne pome-

ni, da jih ni. Po podatkih zdravstvene službe imajo v Novem mestu registriranih 5 odvisnikov starih od 16 do 33 let, ti so se namreč že oglasili v ambulanti.

Martin Vranič iz ministrstva za notranje zadeve pa je dejal, da je odkrivanje kaznivih dejanj v zvezi z mamilom zelo težko, saj v postopku nimajo klasičnega oškodovanca, ki bi "tativno"- dejanje prijavil. Največkrat se lahko zanesajo le na odvisnika. Vendar sta tako preprodajalec kot tudi zasvojenc zainteresirana, da tega nobeden ne zve. Konkretno za Novo mesto pa je dejal, da je z nastankom meddržavne meje med Slovenijo in Hrvaško lani postala tranzitna pot Ljubljana - Zagreb še pomembnejša. Ponudba mamil pri nas je večja od povpraševanja, zato skorajda ni vlomov v lekarne in podobnih tativ in vlotov.

Programi za zdravo življenje

"Danes ne govorimo več o programih znameniti dolenjci

"Družina v smislu tradicionalnega življenja je v globoki krizi in to je po moje največja kriza, s katero se danes spopada predvsem razviti svet," je začel svoje razmišljanje dr. Jože Ramovš iz Univerzitetnega zavoda za zdravstveno in socialno varstvo v Ljubljani. Tudi na področju boja zoper mamilom lahko največ naredi družina, njeni zdravi in trdni odnosi. Sodobne antropološke teorije ne govorijo več: Človek znajdi se, da se bo znašel v okolju, ampak pravijo: Človek je talec za druge. Npr.: če bo otrok uspel, bo uspela tudi mati, in če nam ne bo uspelo

ohraniti okolje, ne bomo preživel. Če bomo razvijali civilno sfero, npr. združenja staršev, skupine za samopomoč, komune, potem bomo v prvi vrsti tisti, ki bomo v celoti preprečevali misel omamljanja v najširšem smislu. Vsaka omama je beg pred svobodo. Omamjen človek ima še manj svobode. Človek se lahko omami tudi z idejami.

Dr. Ramovš je glede don Pierinovih komun dejal, da je ta sistem zdravljenja odličen za ljudi, ki so se odtrgali od svojcev in prijateljev. Ni pa to tudi mehanizem, ki bi

pridobil nazaj kontakte z družino in predvsem delovnim okoljem oz. okolico, kjer je narkoman prej živel. Za popolnoma uspešno zdravljenje je potreben paralelen sistem, ki pomaga vzpostaviti nazaj stik z nekdanjo narkomanovo okolicijo, tu pa pomaga stroka. Zdravljenje odvisnosti v don Pierinovih skupnostih je učinkovito in hitro, medtem ko trajajo vključevanje nazaj v vsakdanje tokov življenja dlje. Končni cilj zdravljenja narkomanov pa je vračanje v normalno življenje.

JOŽICA DORNŽ

Ferdinand Seidl: znanstvenik in rodoljub

Ferdinanda Seidla, cigar 50-letnice smrti se bomo spomnili čez nekaj dni, 1. decembra, pozna le malokdo. Novomeščani vedo za njegovo ime po Seidlovem mlinu, ki razpada ob jezu na Krki, in po kratki Seidlovi ulici od kavarne do frančiškanskega samostana. Kdo je bil mož, cigar ime je ohranjeno v našem spominu na ta način, kaj je v življenju naredil in kakšen pomen ima za slovensko znanost, vedo le redki. Andrej Hudoklin je v Dolenjskem zborniku zapisal: "Klub pomembnemu prispevku k razvoju slovenske naravoslovne znanosti je danes Seidl pozabljen."

Morda je taka sploh usoda vseh znanstvenikov, za katere se javnost ne zanima toliko, kot se za umetnike in druge javne delavce. No, po nedavnem kolokviju, na katerem so številni slovenski strokovnjaki, ki so se na pobudo urednikov Dolenjskega zbornika lotili preucevanja Seidlovega življenja in njegovega dela, in po izidu Dolenjskega zbornika, v katerem so njihovi prispevki natisnjeni, lahko rečemo, da dolenskega polihistorja le trgamo iz nezaslužene pozabe. Ko brišemo prah pozabljenja, je prav presenetljivo, kakšne pomembne stvari se razkrivajo o tem možu, kje vse je zastavil prve korake v slovenskem naravoslovju in kje vse je oral ledino. Hkrati pa nam Seidl, ko se vrača na našo vedenost, zastavlja vprašanja, ki se še kako tičejo nas takuj in zdaj. Koliko je v znanosti zapisanih ljudeh še tiste šrine, ki jo je Seidl izpričal, kakšen je njihov estetski in čustven odnos do raziskovane danosti, kakšen je njihov odnos do materinega jezika, tega enkratnega in nezamenljivega orodja sporočanja in čvrstejša posameznikove in narodove identitete? Marsikateri strokovnjak bi danes moral sneti klobuk z glavo pred našim pozabljenim polihistorjem, ki ni bil le neutrenut raziskovalec, vesten spremljevalec sodobnih tokov v Evropi, geolog, seismolog, metereolog, botanik, naravoslovstvenik in geograf, ampak tudi pravi ljubitelj narave in jezikovno visoko osveščen

človek, ob vsem tem pa skromen in plemenit po značaju. K tem značajskim črtam lahko pristojemo še zavzetost za vse lepo, svobodomiselnost in rodoljubje.

Češka in slovenska kri

Ferdinand Seidl se je rodil v Novem mestu 10. marca 1856 očetu Ferdinandu in materi Alojziji, rojeni Kalčič. Njegov oče Ferdinand je bil sin češkega begunci Martina Seidla, ki je v Novem mestu umrl med epidemijo kolere. "V slovenskem Novem mestu je zrastel kot Slovenec," je o očetu zapisal Seidl v avtobiografiji, ki jo je napisal štiri leta pred smrtno in v nji jasnovidno zapisal tudi, koliko bo star ob smrti. Ob čeških rodbinskih koreninah poudarja slovenskost, ki jo je kasneje na mnoge načine potreval. Menil je celo, da mu je prav mešanje češke in slovenske krvi dalo na življenjsko pot dragoceno popotnico duševne nadarjenosti.

Ferdinand bi moral naslediti očeta v trgovini, vendar so starši zaradi njegove telesne slabosti sklenili, da trgovino prevzemate mlajši sin, Ferdinand pa so menili "duševni poklic", se pravi šolanje. Obiskoval je ljudsko šolo in gimnazijo v Novem mestu, nato študiral prirodopis, fiziko in matematiko na filozofski fakulteti v Gradcu. Od leta 1882 do 1887 je začasno med čakanjem na profesuro učiteljeval na meščanski šoli v Krškem in vmes naredil izpit iz slovenščine kot učnega

jezika na dunajski univerzi pri prof. Franu Miklošiču. Ko je leta 1887 umrl profesor goriske realke, znani prirodoslovec Fran Erjavec, je na njegovo mesto prisel Seidl. Preselil se je v Gorico in tam služboval do leta 1915, ko je zaprosil za predčasno upokojitev. Prošnjo so ugodno rešili in ga še castno imenovali za vladnega svetnika. Preselil se je v rodno Novo mesto, kjer je živel vse do leta 1942, ko je, star 86 let, umrl.

Zadnji slovenski polihistor

Seidl je s svojim strokovnim delom posegel na mnoga področja prirodnoslova in se zunaj stroke s širokim javnim delovanjem zapisal v slovensko kulturno zgodovino, zato ga je biolog Pavel Groselj upravičeno imenoval "naš zadnji prirodopisni polihistor". Najpomembnejši je kot geolog in seismolog. Prehodil je na stotine kilometrov po raznih predelih domovine, od goriške okolice, Kamniško-Savinjskih Alp do skravnostnih Gorjancev, v naravo pa ga ni vabila le znanstvena žilica, ampak tudi ljubezen do prirode in domoljubje. Znan je njegov izrek: Spoznavaj domovino, da jo

Zanimivo je, da Seidl največ svojega časa ni posvetil geologiji, kjer je dosegel največje uspehe, marveč meteorologiji. Že v Krškem se je začel ukvarjati z njo in ji ostal zvest vse do konca življenja. Petinpetdeset let, vse do 84. leta starosti, je opravljal redna vadodnevna vremenska opazovanja. Izpod njegovega peresa smo Slovenci dobili prvi meteorološki strokovni prispevki in po njegovi zaslugu smo bili na tekočem z doganjem v svetovni meteorologiji.

Četrto področje, na katerega je Seidl posegel, je botanika. Tu se je uveljavil predvsem kot pisec poljudnognanstvenih besedil.

Njegovo najbolj znano delo te vrste je knjiga Rastlinstvo naših Alp. Knjiga poleg ostalega

pričuje tudi o Seidlovi goreči privrženosti razvojni teoriji in pa tako kot mnogi drugi njegovi prispevki in knjige o skrib za lepo slovenščino. Marko Aljancič jo ocenjuje kot prvo slovensko knjigo o biologiji rastlin in jo ima za mejnik in spomenik slovenskega poljudnega naravoslova.

Med znanstvenimi panogami, v katerih je Seidl deloval in jih naštela tudi sam v svoji avtobiografiji, je še kulturologija oziroma sociologija Edino njegovo delo s tega področja je knjiga Moderna izobrazba. Napisal jo je kot "duševno oporočo doračajočemu pokolenju", predstavlja pa sintezo njegovih življenskih prizadevanj in odraz njegovih pogledov na življenje in svet.

Nikakor ne gre prezreti sicer kratkotrajnega, a kljub temu pomembnega, za današnji čas še posebej, Seidlovega delovanja za varstvo narave. Bil je eden zgodnjih pobudnikov varovanja narave na Slovenskem. Po njegovi podbudi je v okviru Muzejskega društva za Slovenijo nastal poseben odsek za varstvo prirode in prirodnih spomenikov v Jugoslaviji, ta pa je po Seidlovi načrtih sestavil Spomenico, ki jo označujemo kot prvi slovenski nacionalni program za varstvo narave.

MILAN MARKELJ

Čigav pehar bo na Miklavža najbolj poln

Prihodnjo nedeljo, 6. decembra, bodo v Sloveniji spet volitve, tokrat prvič v samostojni, mednarodno priznani državi. Poldruži milijon volilcev bo izvolilo predsednika države in prvi pravi slovenski parlament. Od tega, kako bo sestavljen, kdo bo novi predsednik in kako bo sestavljena vlada, bo odvisna usoda Slovenije v prihodnjih letih.

V soboto so slovenski dnevniki objavili seznam vseh strank oziroma strankarskih list in kandidatov, ki se bodo na Miklavževu potegovali za glasove volilcev in s tem za mesto v slovenskem parlamentu v naslednjih štirih letih. Ponudba je tolikšna, da se bo marsikom težko znati in odločiti. To bo posebno težko za tiste, ki niso spremajali dogajanje v parlamentu in na slovenski politični sceni v zadnjih slabih treh letih, ko so nam nekatere stranke in njihovi poslanski ali ministrski osebki hote ali nehote storili poleg marsikobrega tudi marsikaj slabega. Sedaj, pred volitvami, računajoč na prislovično potapljanje volilcev na najrazličnejših shodih, pripravljenih za davkopalčevalski denar, objubljajo marsikaj (na primer socialno državo, pocenitev države itd.), kar jim je bilo v preteklosti španska vas ali pa so v parlamentu oz. na ministrskem stolčku dejansko ravnali nasprotno. To naj bi volilci kaznovano, načelnost, pošteno držo, borbo za človeka in njegove pravice in podobno pa nagradili. Ali bo res tako?

Kakorkoli že, za glasove volilcev se bo potegoval kar 26 list kandidatov posameznih strank ali skupin strank. Med njimi so tudi stranke, ustanovljene komaj pred nekaj dnevi in z imeni, povsem identičnimi bolj znanim strankam, kar bo le še povečalo zmudo med volilci. Kandidira tudi nekaj neodvisnih kandidatov. Za 90 sedežev v državnem zboru se bori okrog 1.600 kandidatov. Za 22 mest za predstavnike lokalnih interesov v državnem svetu se poteguje okrog sto, za preostalih 18 mest - gre za predstavnike delodajalcev, delojemalcev, obrtnikov, kmetov, negospodarskih dejavnosti - v taistem svetu pa še okrog 50 kandidatov. Tudi ponudba kandidatov za predsednika države za takoj majhno državo ni majhna. Za to mesto se jih poteguje osem. Mnogi so spremajani, da jih je toliko zato, ker je predsedniški kandidat najboljša možnost za promocijo posamezne stranke.

Volitve v državnemu zboru

6. decembra bomo torej volili poslance za državni zbor novega dvodomnega slovenskega parlamenta, ki bo po konstituiranju, kar se mora zgoditi v 20 dneh po volitvah,

postal osrednje zakonodajno telo države. V ta namen je Slovenija po sprejeti volilni zakonodaji razdeljena na 10 volilnih enot. Dve sta na narodnostno mešanih območjih, v katerih bosta izvoljena tudi po en poslanec italijanske in madžarske narodnosti, kar zagotavlja ustava. V preostali Sloveniji je osem volilnih enot, od katerih je vsaka razdeljena na enajst volilnih okrajev. V enem od njih bo vsak volilec oddal svoj glas. Dolenjska, Bela krajina in Posavje bodo skupaj z Zasavjem (občine: Novo mesto, Trebnje, Metlika, Črnomelj, Brežice, Krško, Sevnica, Hrastnik, Trbovlje, Zagorje, Laško) volili v šesti volilni enoti. Kočevje in Ribnica pa sta v četrtni volilni enoti skupaj z občinami Domžale, Grosuplje, Litija, Ljubljana-Bežigrad in Ljubljana-Moste-Polje. Po številu prebivalcev je vsaka volilna enota približno enako velika, saj zakon določa, da bodo poslanci izvoljeni tako, da bo v zboru vsak od njih predstavljal približno enako število prebivalcev. Zakon pa določa tudi sorazmerno zastopanost političnih interesov. Kot osnovno načelo volitev v državnem zboru je tako določen proporcionalni sistem, vendar s popravki večinskega, tako da bo vsaj deloma upoštevana volja volilcev, kdo naj bo poslanec v državnem zboru.

Če odmislimo stisko, v kateri bo volilec, če kandidat, ki ga pozna in ceni, ne bo na listi stranke, ki jo prav tako pozna in ceni, ampak kakšne druge, oziroma če stranka, ki bi jih zaupal svoj glas, ne bo imela njemu všečnega kandidata, za volilce zadeva načeloma ne bo zapleteno. Za volilne poslancev v državnem zboru bo vsak volilec dobil glasovnico, na kateri bodo po vrstnem redu, izžrebanem za vsako volilno enoto posebej, napisane vse liste kandidatov in neodvisni kandidati. V posameznem volilnem okraju bo vsako listo predstavljal en sam kandidat. Posamezni kandidati lahko nastopajo v največ dveh volilnih okrajih, neodvisni pa v vseh enajstih okrajih posamezne volilne enote. Vsak volilec bo za mesto poslancev v državnem zboru lahko oddal en sam glas. Izmed vseh list kandidatov na glasovnicu bo moral izbrati eno samo oziroma njenega kandidata. Izbiro bo potrdil tako, da

bo obkrožil zaporedno številko pred imenom liste in njenega kandidata. Za volilca bodo volitve v državnem zboru s tem opravljene. Kdo od kandidatov bo v državnem zboru zares sedel, pa seveda pokazalo še ugotavljanje volilnih rezultatov po volilnih enotah. Treba je opozoriti, da bomo vendarle najprej dali glas stranki in šele nato kandidatu.

Kdo bo poslanec?

Pokažimo na primeru, kako bo to potekalo. Slovenski krščanski demokrati na primer so tudi za šesto volilno enoto dolgočeli listo z enajstimi kandidati. Vsak od njih se poteguje za glasove v enem od enajstih volilnih okrajev volilne enote. 6. decembra zvečer bo volilna komisija volilne enote sešela glasove, ki jih bodo dobili vsi kandidati stranke v vseh enajstih okrajih. Če bi stranka dobila 25 odstotkov glasov, kot je sama spremčana, da jih bo, bi s takim rezultatom v tej volilni enoti neposredno pridobil dva sedeža v parlamentu. Za enega je namreč potrebno dobiti 9,1 odstotka oz. enajstino vseh glasov volilcev. K volilnemu izidu bo seveda prispevalo vseh enajst kandidatov stranke v volilni enoti, poslanca pa bosta tista dva kandidata, ki bosta dobila največ glasov. S tem zadeva še ni zaključena, saj bi stranki v tej volilni enoti ostalo neizkorisnih 6,8 odstotka glasov. Ti glasovi ne bodo propadli, ampak bodo porabljeni v drugem krogu delitve poslanskih sedežev na republiški ravni, ki je sicer predvidena samo za stranke oz. njihove kandidatne liste, ki bodo v prvem krogu neposredno dobine v vsej državi vsaj tri poslanske sedeže. V drugem krogu bodo na republiški ravni sešeli vse preostanek glasov iz vseh volilnih enot in na tej osnovi bo določeno, koliko poslanskih mest še pripada stranki. Zakon določa, da lahko polovico teh sedežev zasedejo strankarski kandidati z nacionalne liste, polovico pa jih mora stranka vrniti volilnim enotam. Prednost bo imela tista, ki ji je ostalo največ neizkorisnih glasov, oz. naslednja za njo, če je bilo v prvi že neposredno izvoljenih enajst poslancev. Poslanec pa bo tisti, ki je dobil največ glasov volilcev.

Neposredne volitve svetnikov

Ker lokalna samouprava še ni zaživila po novi ustavi, bodo volilci neposredno volili tudi 22 predstavnikov lokalnih interesov v drugem domu parlamenta, državnem svetu. Ta ne bo tako nepomemben, saj bo lahko predlagal sprejem zakonov, imel pa bo tudi pravico veta na posamezne predlagane zakone in ukrepe, ki se mu ne bodo zdeli sprejemljivi. Za te volitve je Slovenija razdeljena na 22 volilnih enot, tokrat ne po številu prebivalcev, ampak po zemljepisni, zgodovinski

ski in interesni zaokroženosti posameznih območij. Občini Novo mesto in Trebnje sta štirinajsta volilna enota, Metlika in Črnomelj petnajsta, Brežice, Krško in Sevnica dvajseta, Kočevje in Ribnica pa skupaj z Grosupljem dvaindvajseta. Za izvolitev svetnikov bodo volilci dobili eno glasovnico, izmed kandidatov na njej pa bodo spet lahko dali glas le enemu. Svetnik bo tisti, ki bo v volilni enoti dobil največ glasov. Preostalih 18 svetnikov za državni svet bodo 10. decembra posredno izvolila volilna telesa delodajalcev, delojemalcev, kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev ter negospodarskih dejavnosti.

Ostanejo še volitve predsednika, ki ima po novi ustavi dokaj obrobo, v glavnem protokolarno vlogo. Na tretji glasovnici, ki jo bodo volilci dobili, bo osem imen in priimekov kandidatov. Odločiti se bo treba za enega izmed njih, izbiro pa potrditi z obkrožitvijo številke pred imenom. Novi predsednik Slovenije bo tisti, ki bo dobil večinsko podporo, več kot 50 odstotkov glasov. Če to ne bo uspelo nikomur, se bosta v drugem krogu, ki mora biti v treh tednih po prvih volitvah, pomerila dva kandidata, ki bosta zbrala največ glasov.

Kdo bo volil?

Pravico voliti in biti voljen imajo polnotni državljanji Republike Slovenije. Prebivalci, ki so sicer Slovenci, a so moralni po čudnem spletu okoliščin prošiti za državljanstvo in nanj še čakajo, ne morejo voliti. Volilci bodo glasovali osebno, večinoma v kraju, kjer stalno živijo. Na volišče bo dobro priti z osebnim dokumentom, če bi volilni odbor želel preveriti identitet. Nekaj bo tudi izjem. Slo-

venski državljanji, ki stalno ali začasno živijo v tujini, bodo lahko glasovali na konzularnih predstavnosti ali po pošti, če so pravočasno vložili svoj zahtevk za to. Takih zahtevkov je bilo okrog pet tisoč. Volitve po pošti zakon omogoča tudi v Sloveniji, in sicer za oskrbowance v domovih za starejše občane, če nimajo tam stalnega bivališča, za obsojence, ki so na prestajaju kazni, za bolnike, ki bodo na dan volitev v bolnišnici. Njihova želja po takem načinu volitev mora priti do okrajne volilne komisije do 29. novembra. Nepokretni bodo lahko volili na domu pred "itečim" volilnim odborom, tovrstno željo pa je treba sporociti do 3. decembra. Voliti po pooblaščenu se ne bo dalo.

Volilcu mora biti po zakonu zagotovljena svoboda in tajnost glasovanja. Zaradi glasovanja nihče ne sme biti klican na odgovor, prav tako nihče ne sme od njega zahtevati, da bi povedal, kako je glasoval. Za neudeležbo na volitvah ga ne sme nihče kaznovati. Dobro pa se je zavedati, da neudeležba na volitvah v bistvu pomeni oddan glas tistemu ali tistim, za katere nam ne bi bilo prav, da bi nam v prečni meri krogili usodo.

Naj čisto na koncu postrežemo še s podatkom, koliko bodo letoski volitevi stale. Zanje bo šlo predvidoma 277 milijonov volarjev, če bo treba voliti predsednika v drugem krogu, pa še 110 milijonov volarjev več. Denar, ki ga stranke te dni vztrajno zapravljajo za tekanje po Sloveniji in prirejanje bolj ali manj razsipnih predvolilnih veselic, v to seveda ni štet. Nobena skrivnost pa ni, da bo šlo za to kar nekaj milijonov mark.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

naše korenine

Ko je vrag še kamne vlačil

Svoj čas si je moral dati vrag kar veliko opravka v Beli krajini. Tako vsaj bi lahko sklepali po ostankih njegovih igračk, ki jih je prav nemamo puščal naokoli. To so ogromne skale, ki so jih ljudje poimenovali vražji kamni, trdeč, da se na nekaterih še prav lepo vidijo odgrnine od verig, na katere jih je imel navezane, ko jih je vlačil sem ter tja po deželi. In za kakšna hudo delstva je ta nepridiprav uporabil kamne? Nagajal je ljudem, seveda. V dolini pod vasjo Maline se še lepo vidi, kje je nekoč tekla voda. Še sedaj se prikaže ob nalinah. A glej, hudoček je z ogromnimi skalami zamašil izvir, da je voda bušila spet na dan pri Stranski vasi. Tako je nastala Krupa. A s časoma črnih tudi s tem ni bil zadovoljen. Navelčil se je Krupe in spet vlekzel za seboj ogromne kamne, da bi zadelil tudi njen izvir. A glej, presestila ga je zora, zapel je petelin in jadrono jo je moral ucvreti. Kje se mudi sedaj, da je pozabil na kamne, lahko samo ugibamo, Krupo pa je brez njegove pomoči tako ali tako uničil človek.

Nekaj vražjih kamnov še leži tudi v pobočju Gorjancev v bližini vasi Maline. Če bi vrag dokončal delo, bi voda spet morda pritekla na dan pod vasio in spet bi zapeli mlini, kot so po ljudskem pripovedovanju svoje dni. Od tod tudi ime vasi Maline pa priimek Malenšek, ki ga je svoj čas nosilo kar pol vasi. No, drugi bodo verjetno rekli, da ima vas ime po malinah, ki jih je tudi dovolj v gorjanskih pobočjih pod Skrbcem, in da je vse drugo le plod ljudske fantazije. A nekaj bi le moglo biti res, saj se je na tem kraškem svetu že večkrat zgodilo, da je kak izvir presahlil in se pojavit drugod. Vraga so bili ljudje pa tudi vajeni. Svoj čas so ga videli tudi v grozovitih Turkih, ki so vdiralci v naše kraje. Nad Malinami, na Skrbcu, od koder je lep razgled po celi Beli krajini, pa tudi onstran po novomeški kotline je še danes kucelj, ki mu pravijo Straža in tam je lepa črna zemlja. Nastala je iz pepela stražnih ognjev, ki so jih v času turških vdorov kurili Malinčani v opozorilo širnemu krščanskemu svetu. In tu, v zavetju gorjanskih gozdov, so si našli varno priběžališče tudi Malinčani, dokler je turška nevarnost razsala po dolini.

Ötem in se o marsičem ve pripovedovati dvainosemdesetletna Anka Malenšek iz Malin, še ne petletni Jernejček, vnuk njenega brata, pa verno posluša, kar ima ženica, ki je pri hiši ostala za tetu, zanimivega povedati. To so spominili na čase, ko je bilo v vasi mladine še pri vsaki hiši dovolj in pridnih rok tudi, da so na košenicih pod Skrbcem kosile in grabiše seno. Pa na baje, posebne vrste vozove na dve kolesi, v katere so vpregli vole in dřičali seno po strmem pobočju navzdol. Kosili so enkrat na leto, krma pa je bila menda

Anka in Jernej Malenšek iz Malin izvrsna. Že zgodaj spomladi in pozno jeseni, vse dokler ni mraz pobelil koščnic, pa so v teh strminah pasli živino. "Zdaj ni tam nič," pravi razočarano Anka, ki že pet let ni bila na vrhu Skrbca. "Posadili so smrečice, a jih je preraslo kopinje, tako da je vse skupaj nič."

Svojčas so se ljudje z oben gorjanskimi pobočji, na kranjski in na belokranjski strani, bolj poznali med sabo. To je bilo tisti čas, ko so še pes hodili na semnje, z one strani v Metlico in Karlovce, s te pa v Novo mesto. Tudi sorodstvenih vez je tako nastalo precej, zdaj pa so med sabo že kar zgrešili: "Ja, drugače je bilo, hodili smo pes," se spominja Anka, "zdaj je pa, kot bi človeka veter odnesel." Ankin oče je bil Janez Malenšek, mati pa Uršula, doma iz vasi, in se je seveda tudi pred poroko pisala Malenšek. Oče je še kot fant odsel v Ameriko, se vrnil, oženil pa se spet nekajkrat vrnil. Otroci so se tako rojevali bolj poredko. Tone, sedanji gospodar, pa je dvalet let mlajši od Anke. Kljub temu da je bil oče "Amerikanec", je takrat doma vladala revščina. Anka se spominja, kako so še trli konopljo in predli predivo za hodno platno, v katerega so se odevali tudi pozimi, čeprav prave toplote ni dajalo. Spominja se tudi, kako so se platno mehčali v peplini kopeli in prali na perlinkih v vaški luži.

Vas pod Skrbcem se je v povoju letih močno skrila. Že med vojno je zgubila veliko ljudi. Triinštiridesetega leta je pri partizanah, ko so komaj dobro prijeli za orožje, padlo kar enajst vaških fantov. Vojnih doživetij pa ima tudi Anka oblico. Še najbolj pa se spominja, kako je na poti v Šemč, ko je šla po pomoč za poškodovanega očeta, prijel partizan, a mu je ušla, čeprav je morala žrtvovati obliko, ki ji je pri pobegu popolnoma raztrgal. Prav tega partizana so kasneje ujeli belogardisti. Privedli so Anko in hoteli vedeti, ce je to tisti, ki jo je lovil. Anka ga je seveda prepozna, a tega belogardistom ni hotela priznati. "Sem jih raje jaz prestela," se zasmeje in misli s tem seveda udarce, ki jih je prejela od belogardistov. Ker ga Anka ni obremenila, je ta partizan ostal živ, druge so pa postrelili. Naključje pa je hotelo, da je Anka mnogo let pozneje potrebovala pričevanje za pridobitev priznavalnine. In kaj je izjavil človek, ki mu je rešila življenje? "Te ženske ne poznam!" Prav tisti možakar je bil to, s katerim sta se moralna v sobi ure gledati in bi zadostovalo že, da bi Anka samo pokimala, pa bi ga ubili. A je bila raje tepena. Taka so pač pota življenja.

TONE JAKŠE

vzdušje; zmes miru, discipline in dela. "To bi rad delal," je reklo in postal patrov vajenec.

"V začetku nisem znal nič. Šole in tradicije na Slovenskem ni razen lončarske na šentjernejskem polju. Zato sem stopil na lastno pot," Matjaž skromno pove o svojih začetkih. Kaj se je ves ta čas dogajalo, ve samo on. Za njim so tone pregnetene dolenske gline, neskončne poti opazovanja in poskušanja. Treba se je bilo izpopolnjevati v tehniki in se dokopati do vseh skrivnosti, ki jih prinaša gline. Nekaj je slíšal tam, nekaj mu je izdal kiparski prijatelj, do marsičesa pa se je prikopal sam. Njegovi izdelki so zdaj takšni, da jih človek drži v rokah in jih lahko opazuje dalj časa. To je bil čas igranja in iskanja.

"V kamen zasekaš, v les zarežes, gline pa gneteš, jo čutiš, ji dodajaš in jo odvzemaš. Ob modeliranju pozabiš na probleme in zunanjosti svet. Z gline se lahko igraš kot otrok, izrazis svoj značaj, vanjo lahko izlijes vso energijo, jezo in gnev pa tudi veselje. V tistem, kar je spočeto s to igro rok, je predvsem veliko ljubezni," pravi Matjaž.

V roke vzame Kristusa na razpelu iz vinske trte in pove, da je to njegov statusni simbol. Osem let ga je iskal. Zgnetel ga

Žreb je izmed reševalcev 45. nagradne križanke izbral IVANKO PIRC iz Šentjerneja in ANKO BOROVNIK iz Vodic. Pirčevi je pripadla denarna nagrada 2.000 tolarjev, Borovnikova pa bo prejela knjižno nagrado. Nagradnjaka čestitamo. Dobitnico denarne nagrade prosimo, naj nam čimprej sporoč svojo enotno matično številko (EMSÖ) in številko ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da ji bomo nagrado lahko kar najhitrej nakazali.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 7. decembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 47! Ovojnico brez poštne znamke lahko osebno oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo, kjer ima uredništvo svoje prostore.

REŠITEV 45. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 45. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: OKOP, ANKA, BOKI, TORR, IZ MOSTA VIN, NOS, OLOVO, MARTINOVO, ANAND, SEVA, LOARA, JOK, REN, OTVA, SALO, SRK, VRATNIK, PATNA, KOLOID, BREVIR, AVANTI, ZAROKA.

prgišče misli

Pameten človek resno sploh ne more nič postati, kaj lahko postane samo bedak.

F.M. DOSTOJEVSKI

Na področju literature sodišče nima kaj iskati.

O. DAVIČO

Čemu bi človek hudo si k srcu gnal koristi ni, če žalosti daš se v last. Lek je še najboljši: vina prinesi si daj pa udri!

ALAKOIS

Preteklost je nekako varna, ima čudovito lastnost, da zbrise za seboj vse muke, da pušča za najbolj zoprnimi urami in leti najbolj sentimentalne spomine.

M. KMECL

zdravnik razlaga

2

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda:

Multipla skleroza

Pri žariščih v malih možganih se pojavi nestabilnost pri hoji, motena skladnost gibov ter nespretnost okončin s tremorjem, ki lahko v hujših primerih bolniku onemogoča osnovno aktivnost pri hranjenju, oblačenju in osebni higienci. Pogosto se pojavi dvojna slika predmetov, ritmični trzaji oči, vrtoglavice z bljuvanjem, slabost, motnje govora, tudi motnje odvajanja vode (v smislu zadrževanja ali celo uhajanja vode), dolgotrajno zaprtje, impotencija, redkeje božastni napadi, motnje požiranja, krč obraznih mišic, bolečina na obrazu in psihične motnje.

O diagnozi

Če izvzamemo uporabo najsodobnejših preiskovalnih tehnik nuklearne medicine, magnetne rezonance in tomografije, v klinični medicini še nimamo preprostega in specifičnega testa za postavitev diagnoze multiple skleroze. Diagnoza sloni tako na kliničnih kriterijih oziroma ugotovljenih bolezenskih znamenijih. Pomembni napredki v znanosti nam za podkrepitev diagnoze dajejo specializirane imunološke preiskave možganske tekočine, nevrofiziološke tehnike in psihološke preiskave funkcij, deloma tudi računalniško tomografijo možganov z uporabo kontrastnih sredstev.

Multiple skleroza se očitno sproži s hudo ali ponavljajočo se virusno okužbo v zgodnjem obdobju življenja, ki povzroči reakcijo v centralnem živčevju. Pri bolnikih z multiplem najdemo v krvnem serumu in možganski tekočini povečan količine protiteles proti virusom oščic, gripe, herpesa, zaradi česar se misli, da bi bil lahko pritajeni virus vzrok za nastanek multiple skleroze pri ljudeh z okvarjenim obrambnim mehanizmom, ki ni več sposoben spoznati lastnih tkiv, tako da so mu tuja in jih napade. Najvažnejšo vlogo imajo pri tem limfociti, ki direktno napadejo tkivo ali ustvarjajo protitelesa proti njim. Ob poslabšanju bolezni najdemo pri bolnikih zmanjšano količino limfocitov. Obrambna reakcija organizma povzroči okvaro ovojnici bele snovi centralnega živčevja. S propadom teh ovojnici se pojavi v možganski tekočini bolnikov z multiple sklerozo povečana količina specifične beljakovine in nam kaže stopnjo aktivnosti bolezni.

V diagnozi multiple skleroze so pomembne tri stopnje! Klinična diagnoza bolezni sloni na kriterijih, po katerih moramo s pogovorom in nevrološko preiskavo ugotoviti najmanj dve žarišči na različnih nivojih centralnega živčevja in za katere ni druge razlage. Znaki multiple skleroze se značilno ponavljajo v izmenjajočih se obdobjih poslabšanja bolezni oziroma v tako imeno-

valnih zagonih, z različno dolgimi obdobji izboljšanja, ki trajajo nekaj tednov, mesecev do preko dvajset let. Znaki in bolezenski potek so lahko pri posamezniku z multiple sklerozo zelo različni. Bolnik ima lahko veliko bolezenskih znakov v lažji obliki in je hudo prizadet ali celo onesposobljen že s samo nekaj znaki. Nekateri so lahko v obdobjih stabilnosti bolezni brez težav oziroma bolezenskih znamens, pri večini pa so izboljšanja nepopolna in bolezni z leti napreduje. Ob vsakem času lahko bolnik z multiple sklerozo občuti poslabšanje, nobene spremembe ali izboljšanja brez posebnega zdravljenja. Nekateri občutijo prehodno poslabšanje bolezenskih znakov, ce so izpostavljeni vročini, utrujanju ali čustvenim stresom.

Pri dveh tretjinah bolnikov se potek bolezni ponavlja. Od teh je približno 60 odstotkov takih, pri katerih bolezen počasi napreduje. Pri tej obliki so napadi pogosteji prva leta in redkeje pozneje. Približno tretjina bolnikov z multiple sklerozo nima izrazitih bolezenskih napadov in bolezni počasi napreduje od vsega začetka. Znanstveno je ugotovljeno, da dolžina trajanja bolezenskih napadov vpliva na prognозу bolezni. Če napadi trajajo teden ali manj, pričakujemo pri 85 odstotkih bolnikov spontano izboljšanje, medtem ko se pri mesec trajajočem napadu spontano izboljša le 50 odstotkov bolnikov. Tudi pogostost napadov je povezana z dolžino trajanja bolezni. Nekateri bolniki nimajo napadov, drugi zopet dva, tri ali več.

Multiple skleroza lahko v krajšem poteku kmalu ali z leti privede do hude telesne prizadosti z vsemi spremljajočimi pojavi: negibljivostjo, pojavom prelezanih, motnjami odvajanja vode, infekcijami dihal, psihološkimi problemi zaradi neprilagojenosti bolnika in njegovega ožjega in širšega okolja, psihološko prizadostjo zaradi bolezensko povzročenih spominskih motenj, nesposobnostjo reševanja problemov oziroma čustvene nestabilnosti.

Zdravljenje

V zadnjih 130 letih zasledimo v medicini preko 100 različnih načinov in poskusov zdravljenja multiple skleroze. Čeprav vzrok bolezni še vedno ni povsem jasen in ga danes v svetu raziskujejo številni znanstveniki različnih profilov, obstoji sodobno zdravljenje, ki je sestavljeno, torej medikamentozno, fizikalno, psihosocialno. Zdravljenje predstavlja tesno povezano med bolnikom, zdravnikom in drugim zdravstvenim osebjem ter bolnikovim ožjim in širšim družbenim okoljem.

(se nadaljuje)

nagradna križanka

47

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	V SLOVNIČU SKUPNO IME ZA JEZIČNE IN NOŠNE GLASOVE	SUHOVET- KA	KVASINA	KEM. SIMBOL ZA GALIJ	STRAN NEBA (VZHOD)	DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	SLAVNI IT. SLIKAR (BENEŠKA RENE- SANSA)	SLONOV ZOB	KRŠČANSKI TURŠKI PODLOŽNIKI
BELGIJSKO MESTO OKR. ZA GRAM						TRENJE ZADETEK PRI TOMBOLI			
ODEJA				ATENSKI KRALJ TRG. SRED. KIT. POKR. SHANDONG					
VIJACNO STRMOGLA- VLJENJE LETALA LOV RIB					BOLGAR- SKO GOROVJE CIGARETNI OGOREK				
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	PARJENJE SRNJADI	RACMAN	POSEBNI DNEVI V RIM. KOLEDARJU	ODTENEK PANJ. NA KATEREM SE SEKA			SLOV. KIPAR BATIC	PRESTOLNI- CA TURCIJE	
OZEMLJE OB BALTIKU			SOŽITJE			BOLEZEN ZITA	TOŠ NIKO MOŠKO IME		
SLOV. PRIPOTOV- NIK MURKO				ANGL. ŽEN. IME NEKDANJI CIMOSOV AVTO		STEKALIŠČE KOŽOKRI- LEC			
GR. MITOL- MORSKA POŠAST				SMRTNI BOJ OKR. ZA EXEMPLI CAUSA		JAMBSKA MERA	GR. BOGINJA MODROSTI		
ŽIVOSREB- ROV KLORID (ZDRAVL- STVO)	OSVEŽILNA PIJAČA	AVTOR: JOZE UDIR							

K praktični KRIŽ A ž

Bela bluza

Bela bluza je tisti kos oblačila, ki pravzaprav ne more manjkati v nobeni garderobi, saj je izredno praktična in gre skoraj k vsemu. V tej modni sezoni pa ima še posebno mesto. Nosimo jo lahko od jutra do večera, v najrazličnejših kombinacijah, saj gre dobro praktično povsed, naj si bo k strogumu kostimu oz. obleki a la Dietrich, lahko je pa tudi soliden izhod v sili za slovesnejšo priložnost. Najbolj je letos modna srajčna bluza, ki sem in tja spominja na klasično moško srajco, kar lahko poudari še kravata. Prjetne so bluze iz bombažnega pikeja, uporabni pa so tudi vsi drugi materiali tja do dragocene svile. Bela bluza pa ni nujno strogo asketska. Posebje za slovesnejše priložnosti je lahko polna čipk ali domiselnih vezenin, lahko je obrobljena z bleščicami ali okrasnim trakom. Lahko jo poživimo s perjem, raznimi naborki in podobnimi.

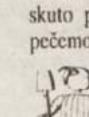
Skrb za umetniške slike

Marsikdo se morda niti ne zaveda, kakšno medvedjo uslugo si dela, če z dragoceno umetniško sliko ne ravna dovolj previdno. Pomembno je, da slike obesite tako, da nanje ne sije sonce, da se ne morejo zmociti ali navlažiti in da jih obseva čim manj umetne svetlobe. Ne smete jih obesiti na sveže ometane stene, nad radiatorje ali na zidove, v katerih so cevi z vročo vodo ali dimniki. Priporečljivo je, da slike z velikimi, težkimi okvirji s spodnje stranjo počivajo na predalniku ali pa v steno vzidajte majhne, a močne deščice, na katere oprete okvir. Sicer pa je najbolje, da si izberete okvir, ki ga je lahko čistiti. Slike na papirju, torej akvarele, risbe in grafike, uokvirite pod steklo, da se ne umažejo.

Jabolčna torta s skuto

Potrebujemo: za testo: 300 g moke, 1 žličko pecilnega praška, ščepci soli, 150 g masla ali margarine, 1 jajce, 150 g sladkorja; za nadev: 500 g kiselkastih jabolk, 100 g sladkorja, 1 žličko cimeta, vanilijev sladkor, 3 jajca, 500 g skute, limonino lupinico, 40 g pšeničnega zdroba. Moko, sol, pecilni prašek prsecjemo v skledo. Potrcemo s kosimi hladnega masla ali margarine, s sladkorjem in dodamo tudi jajce. Zgneitemo v testo. Dve tretjini te zmesi porazdelimo na dno namaščenega tortnega modela s premerom 24 cm. Pripravimo jabolka; olupimo, odstranimo pečišča, narezemo na koščke in zdolimo v dveh žlicah vode, ki smo ji dodali 40 g sladkorja in cimet. Zmesamo še jajca, preostali sladkor in vanilijev sladkor. Ko zmes penasta naraste, ji dodamo še odcejenjo skuto, limonino lupinico in zdrob. Na testo najprej naložimo jabolčni nadev in potem skuto, na skuto pa damo preostalo krikko testo. Torto pečemo približno 1 uro pri 175 - 200 stopinjah.

O kislosti in bazičnosti tal

Vsek, kdor se ukvarja z zemljivo, mora vedeti nekaj tudi o vsebnosti kislín v teh. V ta namen nam služi razpredelnilica o kislosti tal ali pH vrednosti, ki ima razpon od 0 do 14. Število 7 je v tej razpredelnični neutralna točka, števila pod njim pomenijo, da je zemlja kislá, nad njim pa, da so tla bazična ali alkala. Kislost tal si lahko izmerimo sami z univerzalnim indikatorskim lističem ali pa s posebnim elektronskim pH metrom. Različne rastline namreč rastejo v različnih kislih ali bazičnih tleh, dobro pa je pri vsem tem videti, da zaradi nepravilne pH vrednosti pride do navideznega posadanja določenega elementa, čeprav ga je v zemlji dovolj. Kako glede pH vrednosti ukrepati, pa bomo videli prihodnjie.

S smučmi varno na pot

Bliža se smučarska sezona in spet bo treba prevažati smuči do oddaljenih smučišč. Brez kakovostnih namenskih prtljažnikov smuči težko dovolj varno pritrdirno, ker pa je treba ponavadi na tak pot vzeti tudi veliko prtljage, je seveda nerodno, če nam smuči zavzamejo strešni prtljažnik, kjer bi se dalo namestiti še marsikaj drugega. No, še huje je, če strešnega prtljažnika sploh nimamo in poskušamo nerodne smuči slatčiti kar v notranjot vozila in s tem zagreniti vožnjo sebi in sopotnikom. Domača rešitev za tiste, ki imajo vlečno klijuko, je nosilec "landi". Namestimo ga namreč lahko kar na zadnji konec vozila, na klijuko nanj pa pokončno namestimo tudi po štiri pare smuči. Priprava nam prav pride tudi poleti, ko nanjo lahko namestimo bicikle pa tudi druge tovore.

DRAGOCENOSTI V CERKVICI - Srednjeveško stensko slikarstvo je na Dolenjskem redko, zato velja posebna pozornost Miklavževi cerkvi na Pangrč Grmu pod Gorjanci, saj je bila v njej pred dobrimi tridesetimi leti odkrita zanimiva poslikava iz konca 14. stoletja. Na severni steni ladje je upodobljen pohod in poklon svetih treh kraljev, na južni steni pa prizori iz Kristusovega trpljenja. Stil fresk je risarsko ploskovit, figure pa sloke in običene v nošu po tedanji modi. Nastanek poslikave lahko povežemo z gospodi Soteškimi, saj je njihov grb narisan kar dvakrat. Na sliki je poklon kraljev. (Pripravila umetnostna zgodovinarka Marinka Dražumerič)

In Trdinovih zapiskov

Kontrabant je v čislih - Kontrobando ne smatrajo ljudje za noben greh, nobeno krivico, marveč za modro umetnijo in za znamenje človeka, ki se ne da gospodi slepariti. Kdor kontobantarja izda, velja med vsemi, ki ga pozna, za hudobnega malopridneža, za falata, s katerim noben poštenjak ne obči.

Samoa je pravčno - Dolenc prenaša lahko naj teži jarem, kruto gospodarstvo, da tiše le vse njegove tovariše enako, da se kaže v tem oziru pravično, nepristrano in pa da nihče ne žali njega osebno, ne zasmehuje, se mu ne roga, zoper njega ne godriva brez vzroka ali za vsako malo reč. Marsikteri gospodar izhajajo bi lagleje s posli, ko bi se držal teh pravil, ali kaj, ko jih omikani gospodje ne priznavajo v dajanji prepogostoma.

Nadlege pa ne - Ne delati ljudem nadlego, še po smrti ne, je tudi načelo nekaterih Dolencev, ali le med prostimi ljudmi. Težak prosil je n.pr. kapitel za delo, ne da mu se plača ampak da ga zato zakopljejo, da ne bo imela neprilik in stroškov domača sreča, da ne bo nihče po smrti nanj mogel godrnjati.

Bogastvo odtehta vse - Če je človek bogat in zapravljen bo drlo vse za njim ali pa se mu poklanjalo - naj več svinjarje, ki so belodane in dokazane, nahajajo pri takem zagovorniku, on ni kurbir, prešestnik, lump, kvartopirec, goljuf, ampak Mordkerl, lustiger Kumpan, Spassmacher.

Na kolikor toliko donosno trgovanje z nekdanjimi jugoslovenskimi republikami še lep čas ne moremo računati, saj v njih divja vojna. Še posebno na Srbijo ne, ker tam vsaj še mandat ali dva ni mogoče pričakovati oblasti, ki bi jo zanimalo gospodarstvo, čeprav o njem kar naprej govorijo. Naj bo tam izvoljen ta ali oni, ukvarjal se bo s Kosovom, avtonomijo Srbov na Hrvaškem, v BiH in Makedoniji, v ozadju te skribi pa bo tudi v prihodnje ideja o velikem in enotnem narodu Jugoslovanov pod oblastjo Srbije.

Vsa povojna leta so vodstva jugoslovenskih narodov ljudem dopovedovala, da delamo in živimo v izjemni deželi, v državi z največjimi možnimi gospodarskimi dosežki in človekovimi svoboščinami, pa je v resnici šlo le za lepšanje federalne oblastne zgradbe v očeh sveta, za Potemkinovo vas v balkanski varianti na dnu Evrope.

Po geografski legi, po gospodarskih stikih, po življenskih interesih severozahodnih republik je Jugoslavija res del Evrope, po necivilizacijskih standardih in tradicionalnih krščnah človekovih pravic pa je bila, je in bo še dolgo uklešena v Balkan.

Vendar: če kdo želi ali ne, Evropa nam je in bo (nekdanjam Jugoslovanom) usojena. Blagovna menjava Jugoslavije z Evropo je do njenega razkroja predstavljala tri četrteine njene skupne blagovne menjave s tujino (leta 1986 celo 77,4%). Kar 1,3 milijona Jugoslovanov je na začasnom delu v zahodni Evropi, pa tudi pretežni del deviznega priliva od turizma in tranzita je (bil) zahodnoevropskega izvora. Številne povezave so obstajale tudi na kul-

KNJIŽNA POLICA

Mozaik svobode

Slovenski pisatelji so odigrali pomembno vlogo pri lomljenju in topeljenju ledu, ki je Slovenijo pol stoletja vklepal v ledeno dobo političnega enoumja in ni dopuščal zeleni rasti demokracije. Slovenski pisatelji so za nekaj časa razjezdili pegaza in stopili na politično prizorišče, kjer se je odigrala zmagovalna bitka za demokratizacijo in osamosvojitev dežele na sončni strani Alp. Ne bi nas torej smelo čuditi, če so potem na ministrske stolčke prve slovenske demokratične vlade in na druge pomembne položaje prišli visoko pismeni ljudje. In tudi ne, da smo Slovenci v zadnjem času dobili toliko knjig z aktualno politično vsebino kot še nikoli. Janši, Zlobcu, Ruplu in še komu se je prejšnji teden s svojo knjigo pridružil še minister za kulturo prve slovenske demokratične vlade dr. Andrej Capuder. Pri Mihelaču, ki je, kot kaže, pravi naslov za te zadeve, je izdal izbor svojih govorov in spisov v knjigi, ki jo je naslovil MOZAIK SVOBODE.

V nji so zbrani teksti iz zadnjih sedmih let avtorjevega nastopanja v politiki in v kulturi, od leta 1985, ko je s predavanjem na teološki fakulteti dejavno stopil na slovensko politično prizorišče, do letošnjih konvencijskih govorov, s katerimi se je najbrž poslovil od politike. Nekateri Capudrov javni nastopi in besede, ki jih je ob različnih priložnostih izrekel, kot je bil denimo govor Ora et labora v stiški cisterci ali govor na Prešernovi proslavi, so polemično močno odmevali, pozornosti pa so bili deležni tudi drugi priložnosti nagovori in seveda tudi intervjuji, ki jih je imel (v knjigo so vključeni štiri). Capudrova knjiga nam tako ponuja v ponoven, morda tehnčejši in s časovno distanco prečiščen premislek o pravi barvi avtorjevih kamenčkov v mozaični sliki obdobja političnega in duhovnega osvobajanja iz trdnjave totalitarizma.

MILAN MARKELJ

Tri novosti v zbirk Lirika

Zbirka Lirika, ki jo izdaja založba Mladinska knjiga, je ena redkih knjižnih zbirk, ki jim je uspelo vzdržati ne vedno prijazne piše časa in se obdržati. V njenem zadnjem knjižnem paketu so trije

avtorji: Paul Valery (1871-1945), Konstanty Ildefons Galczynski (1905-1953) in Sylvia Plath (1932-1963). Valeryja je prevedel Boris A. Novak, Galczynskoga Lojze Krakar in Plathovo Miha Avanzo. Prevajalci so tudi izbrali in uredili pesmi, Novak in Avanzo sta za svoji knjigi napisala še spremno besedo in opombe, medtem ko je Galczynskoga slovenskemu bralcu študijsko predstavil Tone Pretnar.

S poezijo Paula Valeryja se Slovenci strečujemo prvič v takšnem obsegu, sploh pa je treba reči, da je bil ta francoski pesnik pri nas do zdaj bolj znan kot eseist. V poeziji je težil k idealni popolnosti, k "Čistosti, ki je Konec". Zapisal je: "V pesniju: /Uha govori, / Usta pa poslušajo..." Ali je to ključ za vstop v svet vsakršne poezije ali samo Valeryeve? Vsakakor gre za paradoks, saj je Valery poezijo doživljal predvsem kot zvočni fenomen in je eden redkih modernih ustvarjalcev, ki so se vrnili k pesniškim prvinam: h glasbi, h glasu. Sam je zapisal, da je zgled za takšno poetiko dobil pri Mallarmeju.

Podobno je tudi Konstanty Ildefons Galczynski postavil kristalno izbršenost in spevnost verza na vrh svoje pesniške maksime. Poezija mu je bila čudežni napoj, takšen napoj pa je treba ponuditi iz posode, ki je že sama po sebi čudežna stvaritev. Tako kot marsikaj, kar je stvaritev duha, tudi poezija ni sama sebi namen, temveč je dana v uživanje drugim. Tega se je pesnik zavedal, in če so bralec njegove verze vrskaval kot nektar, to še ni pomenilo, da so mu bili tudi kompas pri ustvarjanju. Galczynski je še naprej ostajal Galczynski, poet, ki je ustvarjal pesniške svetove in človeškega sveta in reševal človeški svet pred pozavo s poezijo. Ustvarjati pa je znal v govorici, ki je šla do srca, znala prepričati, v prenekatem srcu trajno ostala in malone ponaredila. Takšen Galczynski se zdaj, izdan v Liriku, zapisuje tudi v slovensko kulturno zavest.

S povsem drugačno poezijo se bralec sreča, ko zalista po knjigi Sylvie Plath. V eni od pesmi bo prebral tudi verza, ki jo strnjena takole definira: "Curek krv je poezija, /nič ga ne more zaustaviti". Težko bi še našli pesniški izrek, ki bi s tako malo besedami, tako lapidarno izrazil usodno povezanost življenja, smrti in poezije. Prav ta povezanost, poudarjena s polomom lastne osebnosti (Plathova je naredila samomor), pa je tisto, kar je to pesnico po njeni smrti dvignilo iz anonimnosti v popularnost in legendu. Tako zelo osebnih in tako zelo poštenih izpovedi do takrat še niso biali. Pesmi Sylvie Plath so zgodbe o izjemno inteligentni in občutljivi ženski, ki ni nikjer, ne na Zemlji ne v Vsemirju slišala oprimka za dušo in pribeljaličice za srce.

IVAN ZORAN

Za Miklavžev knjižni koš

Založba Mladika je za Miklavžev knjižni koš pripravila štiri knjižne novosti, tri za mlade bralce, ki tudi odrašlim niso prepozname, eno pa za tiste, ki jih zanima bogasto zahodno kulturnega izročila. Slednje je delo Malcolm Godwina ANGELI, OGROŽENA VRSTA, katerega prevod smo v slovenščino dobili že dve leti po izidu izvirnika. Če bi izročilo od zaravnovanja in judaizma do krščanske Evrope in islama poznalo le nekaj "vsakdanjih" angelov, kot je denimo angel varuh, potem bi bilo težko napisati prek 250 strani debelo knjigo. A angelov, bitij, ki posredujejo med onostranstvom in tem svetom, je ogromno: so angeli nebes in angeli pekla, dobri in zli, nižji in višji, in novejšem času so angeli izvenzemeljski bitja, glasniki super inteligenčnih civilizacij iz globini vesolja, pričevalci vidcev in medijev, bitja, ki so jih videli, slišali in občutili mistični misleci, kot je denimo Swedeborg, ali pa so angeli zaobjeti v naše vedenje kot Jungovi arhetipi. Godwin v svoji knjigi v sproščenem slogu predstavi vse o angelih od najstarejših časov do danes, od Metatrona iz kabale do angelov iz stripov. Besedilo je bogato opremljeno z ilustracijami in reprodukcijami.

V paketu za mlade bralce je na čas okrog Miklavža obrana pravljica Svetlane Makarovič MALI PARKELJ MALIČ. Z enako zavzetostjo, kot piše za odrasle, se Makarovičeva loteva tudi pisanja za otroke, ob čemer pisateljica poudarja, da so pravljice potrebne tako otrokom kot odraslim. Po mnenju ure-

dnika Janeza Mušiča je Mali parkelj Malič eden najboljših otroških tekstov te ustvarjalke, kar nekaj pomeni, če vemo, da je Makarovičeva napisala enajst knjig za otroke, okrog trideset slikanic in vrsto radijskih in gledaliških iger. Zgodbo parkelu je avtorica sama ilustrirala.

Roald Dahl je po vsem svetu znan angleški pisatelj, ki si je sloves priboril s svojimi nenavadnimi zgodbami in s številnimi knjigami za otroke. Dobro ga poznajo tudi naši mladi bralci, saj smo doslej dobili slovenske prevode že treh njegovih knjig, tem pa se zdaj pridružuje še zgodba CHARLIE IN TOVARNA ČOKOLADE, ki velja za najboljšo Dahlovo knjigo.

Sheil Silverstein slovi kot kvaliteten sodoben ameriški pisek otroške in mladinske poezije. Odlikujejo ga razkošna domišljija, duhovitost in občutek za doživljaj in videnje sveta z otroškega zornega kota. Izbor in prevod prek 40 pesmi iz njegovega občutnega dela je opravila v Ameriki živča Slovenska Ksenija Šoster Olmer in jih zbrala v knjizi DOLGOMOBIL. Dodatna draž knjige so avtorjeve ilustracije, Silverstein je namreč prav tako spreten risar kot pesnik.

MILAN MARKELJ

telegrami

- Izšla je druga knjiga karikatur Delovega karikaturista Franca Jurija VIMENU NARODA.

- Nova revija je izdala knjigo pojavnega emigranta Franceta Papeža ZAPISI IZ ŽDOMSTVA.

- Mohorjeva družba iz Celovca je izdala svoj knjižni dar za leto 1993, v katerem so: KOLEDAR, spominska pripoved Marije Nemanji TEŽKO, A LEPO, povest Cingiza Ajmatova IZ OCI V OCI, Antonia Trstenjaka in Erwina Ringla O ŠLOVENSKEM ČLOVEKU IN KOROSKI DUŠI v slikanica Klauza Baumgarta POŠASTNO. Dodana je glasbena kaseta le KORAJŽNO oktetu Suhu.

VAŠA 3GOŠBA
Marija:

Nezapisana zapuščina

Bila je jesen konec oktobra. Gozd v hribu se je obdal v najlepše barve. Letina je že bila v kleti, ko je prišla v hišo bolezni. Oče je bil srčni bolnik in stanje se mu je močno poslabšalo. Prišel je zdravnik in odločil: "V bolnišnico bo treba!"

Do cesta pod hribom, kjer je čakal rešilni avto, je moral oče peš. Spremljala sem ga. Na koncu svoje zemlje se je obrnil proti domačiji in rekel: "Od doma grem še sam, nazaj me boste nesli."

V bolnišnici je bil močno prizadet, ker je bil ločen od družine. Obiski so bili samo ob nedeljah, zanj pa je bilo to premalo. Večkrat sem ga skušala obiskati tudi čez teden, toda mimo strogega vratnika se ni dalo.

Zapuščina avstro-ogrsko monarhije

Oglejmo si najprej prvi slovenski dom, avstro-ogrsko monarhijo, iz katere je po njenem porazu v prvi svetovni vojni večji del slovenskih dežel prešel v novo državo, Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Avstro-Ogrska je bila gospodarsko srednje razvita država, v kateri je leta 1910 prebivalo okrog 51 milijonov prebivalcev. To je bil velik trg za vse kmetijske proizvode, kar je povečevalo kupno moč kmečkega prebivalstva in omogočalo sorazmerno naglo industrializacijo. Industrija se je v Avstriji začela razvijati leta 1880 in je do začetka prve svetovne vojne dosegla pomembne rezultate, saj je imela na voljo delovno silo, ki si je že z obrtniškim delom pridobil delovne izkušnje in se je zato zlahko privajala industrijskemu načinu dela. Avstrija je imela tudi pomembne energetske vire in dokaj rudnega bogastva.

Dežele, v katerih so prebivali Slovenci (Kranjska, Istra, Goriška, Štajerska, Koroška), so bile v Avstriji med slabše razvite, ce uporabimo kot merilo delež kmečkega prebivalstva v celotnem prebivalstvu. V teh deželah je znašal v letu 1910 delež kmečkega prebivalstva od 51 % do 62 %, v najbolj razvitenih nemških območjih pa 29 %, medtem ko je v najmanj razvitenih območjih (Galicija) skoraj 90 %.

Slovenske dežele so imele v Avstriji dokaj ugodno lego: na jugozahodni strani države, na križišču cest sever-jug in vzhod-zahod in še v neposredni bližini morja.

Vinko Blatnik: Rojstvo in vzpon samostojne Slovenije

turnem in znanstveno-tehničnem področju. Od skupaj 1050 patentov, licenc, žigov ipd. iz tujine jih je v obdobju 1973-1986 bilo 764 ali 72,7 % evropskega izvora. Od skupaj 1394 pogodb o gospodarskem sodelovanju so bile s firmami iz zahodne Evrope sklenjene 1003 pogodbe ali 72 %. Ne nazadnje: deželam članicam EGS smo dolžni tudi največji del skupnega jugoslovenskega dolga tujini.

Narodi nekdanje SFRJ bodo morali zato hočeš nočes svoja življenska vprašanja, vprašanja razvoja in dolgov reševati v Evropi. Večjo vključenost vanjo terja tudi skupno reševanje vprašanj, kot so: okolje, prometne in druge zvezne, selitve delovne sile, zaposlovanje, manjšine, človekove pravice...

In vendar kljub temu dejstvu Jugoslaviji v njenem petinštiridesetletnem povoju razvoju ni uspelo izoblikovati strategije, ki bi opredelila, na katerem prednostnem mestu je Evropa kot celota in vsaka njena država v njeni zunanjosti, zlasti gospodarski politiki. Jugoslavija je tudi zato izgubila korak z glavnimi evropskimi in svetovnimi ekonomskimi tokovi (kapitala, znanja, dela) že v drugi polovici 60. let (neuspel poskus gospodarske reforme), ko je obrnila hrbet intenzivnemu gospodarjenju, novim izkušnjam industrijskega načina proizvodnje - "industrijski civilizaciji". Postindustrijska družba kot sistem

vrednot in kriterijev obnašanja vse do danes ni dobila mesta v šolstvu, izobraževanju, gospodarstvu ter administrativno-političnem sistemu nekdanjih republik. Jugoslavija tudi ni sprejela evropskih standardov in merit gospodarjenja, ki izhajajo iz velikih sprememb cen glavnih dejavnikov proizvodnje v svetu: energije, surovin in kapitala - standardov in merit zrele industrijske družbe.

<p

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

nogomet

I. DRŽAVNA LIGA, 16. KOLO: STUDIO D—MURA 1:1 (1:1) Strelec Milanovič v 41. minut. STUDIO D: Mohor 7, Pavlin 8, Kope 6 (Prezelj 5), Kosič 7, Prelogar 7, Milanovič 8, Mesojedec 7, V. Primoč 6, Juršič 6 (A. Primoč 6), Oblak 7, Bracovič 5. LESTVICA: 1. SCT Olimpija 24, 2. Maribor Branik 22, 3. Mura 21, 4. Studio D 21, 5. Ljubljana Cosmos 21, 6. Kompas Holidays 19, 7. Živila Naklo 18, 8. Rudar Velenje 17 itd. V zadnjem jesenskem kolu igrajo: Rudar (V)—Studio D, Mura—SCT Olimpija, Koper—Maribor Branik, Ljubljana Cosmos—Gorica, Steklar—Kompas Holidays itd.

II. LIGA, 14. KOLO: JELEN TRIGLAV—AVTOBUM 1:1 (0:0) Strelec Mura v 67. minut. AVTOBUM: Magič, Buzuk, Muhič, Majorle (Struna), Smajč, Rajšelj, Murn, Stojanovič, Vujičić (Jolič), Merdanovič, Komocar. LESTVICA: 1. Istragor Jadran 22, 2. Jelet Triglav 22, 3. Primorje 22, 4. Orio Rudar 21, 5. Avtobum 18, 6. Domžale 14 itd.

V naslednjem kolu igrajo Kočevci doma z Orio Rudarem.

odbojka

I. LIGA, moški, 6. KOLO: PIONIR—FUŽINAR 3:1 (7, -11, 4, 11) PIONIR: Babnik, Urnaut, Goleš, Travžan, Gotenc, Mestnik, Černič, Smrke, Brueck, Kalibarda, Dolyja. LESTVICA: 1. Salomat 12, 2. Pionir 10, 3. Kamnik 10, 4. Olimpija 8 itd. V naslednjem kolu igrajo: Semper—Pionir, Fužinar—Salomat, Kamnik—Granični Preskrba itd.

I. LIGA, ženske, 6. KOLO: Cimos—LIK TILIA 2:3 (-8, 12, 10, -3, -18) LIK TILIA: Kotnik, Turk, Vidmar, Klin, Briški, Hočevar, Drobnič, Akrap. LESTVICA: 1. Abis Trade Celje 10, 2. Cimos 10, 3. HIT Casino 10... 6. LIK Tilia 6 itd.

V naslednjem kolu igrajo Kočevke doma z Gornjim Gradom

II. LIGA, moški, 8. KOLO: PIONIR II—MEŽICA 2:3 (4, -3, 5, -17, -7) LESTVICA: 1. Ljutomer 14, 2. Tolpolščica 12... 11. Pionir II 4. V naslednjem kolu igrajo Novomeščani v Mislinji.

II. LIGA, ženske, 8. KOLO: ALPIN TRIGLAV—PIONIR 3:0 (9, 14, 11) LESTVICA: 1. Mislinja Štel 16, 2. Pionir 12, 3. Prevajce 10 itd. V 9. kolu igrajo Novomeščanke doma z Braslovčami.

rokomet

I. DRŽAVNA LIGA, ženske, bela skupina, 8. KOLO: ŽALEC—NOVO MESTO 29:20 (14:10) NOVO MESTO: Novak, Popadič 1, Zupan, Knafejč, Hvala 2, Derčar 4, Veselič 4, Turk 2, Tomas 1, Pate 6. OPREMA—IZOLA 23:22 (8:13) OPREMA: Jelenko, M. Dragičevič 10, Lindič, Guštin 2, Vuk 1, L. Dragičevič, Klancar 1, Bejtovič 3, Kondžič, Kersnič 2, Vinčič 2, Jovičič 2. LESTVICA: 1. Oprena Kočevje 12, 2. Žalec 10, 3. Burja 9, 4. Branik 7, 5. Novo mesto 6, 6. Izola 4.

V naslednjem kolu igrajo: Novo mesto—Branik, Žalec—Oprena, Burja—Izola.

II. SRL, moški, zahod, 7. KOLO: NOVOLINE—PREDDVOR 16:20, KAMNIK—AKRIPOL TREBNJE 21:13, KODELJEVO—GPG GROŠUPIJLE 27:22. LESTVICA: 1. Kodeljevo in Ščit 12, 3. Nova Gorica 11, 4. Akripol in Grosuplje po 8, 8. Novoline 4 itd.

II. SRL, moški, vzhod, 7. KOLO: ZAŠČITA ZAGORJE—KRŠKO 17:24 (14:9) Lestvica: 1. Krško 12, 2. Velika Nedelja 10 itd.

namizni tenis

I. DNLT, moški, 6. KOLO: ILIRIJA—NOVOTEHNA 4:3 Rebič—Kralj 2:0, Ribalčenčko—Hribar 0:2, Gostiša—Horvat 1:2, Gostiša, Ribalčenčko—Hribar, Horvat 2:1, Rebič—Hribar 0:2, Ribalčenčko—Horvat 2:0 in Gostiša—Kralj 2:0. MELAMIN—KOVINA 0:7 Murn—Škaraf 0:2, Špelč—Zalaznik 0:2, Lesar—Ignatovič 0:2, Murn, Lesar—Ignatovič, Škaraf 0:2, Murn—Zalaznik 0:2, Špelč—Ignatovič 0:2, Lesar—Škaraf 0:2. LESTVICA: 1. Kovina 12... 6. Novotehna 4, 8. Melamin 0.

košarka

II. LIGA, moški, zahod, 9. KOLO: ZADOM ČRНОМЕЛ ЈСКРА NOVA GORICA 99:97 (88:88, 40:45) in SNEZNIC KOČEVSKA REKA—ALPKOMERC TOLMIN 84:83 (45:44). LESTVICA: 1. Litija in Kraški zidar po 17... Snežnik 14, Zadom 12 itd.

Veliko ugank pred zadnjim kolom

Zastor nad jesenskim delom prvenstva bo padel v nedeljo — V predzadnjem kolu sta si Studio D in Mura razdelila točki — Rekord na tribunah in nad njem

Novomeškim nogometušem v nedeljskem predzadnjem kolu ni uspel veliki met. Po rekordnem številom gledalcem — na tribunah jih je bilo kakih 2.500, vsaj tisoč pa še na hrubi nad njimi — so v derbiju s sobošči Muro iztržili vsega točko, kar pa je prikazan na igrišču najpravilnejši izid. Navsezadnje je le potrebno vedeti, da so Sobočani letos na gostovanjih zbrali kar 12 točk in pri tem izgubili vsega eno tekmo, da so upravičeno v vrhu lestvice pa so pokazali tudi v Portovaldu.

Tisti, ki so pričakovali lepo in domiselnino igro, so se usteli. Šlo je pač za derbi, k njemu pa sodijo nervozna igra s številnimi prekinimi in veliko borbenosti. Tako je bilo tudi v nedeljo v Novem mestu. Obe ekipe sta se zavedali, da izguba točk zanje pomeni slovo od boja za vrh, trenerja Bojan Prašnikar in Nekaj drugih. Gugolj sta se zato odločila za previdnejšo takto. Temu in pomembnosti tekme gre pripisati, da radiči tokrat niso pokazali vsega, kar znajo, to velja zlasti za Kosiča in Oblaka, Bracovič pa je potrdil, da je v tem konceptu igre najšibkejši novomeški člen. Upajmo, da bo spomladan, ko naj bi v novomeški enašterici znova zaigral Primož Gliha ali nemara kak drug klasični napadelec, dobil več prostora za svojo igro in tako ponovil odlično spomladanske predstave. Dva sta bila v nedeljo v novomeški ekipi, ki ju velja posebej omeniti: kapetana Jožeta Pavlinja, ki je navlžic štirin trikrat na hrbitu pokazal, kako se bori za barve svojega kluba, in Dragana Milanoviča, ki je vnovič potrdil imenito formo, za nameček pa dosegel še izenačajoči gol. Studiu D tako ni uspelo prekiniti jesenske tradicije, da nobena ekipa, ki je zmagala v gošču, tega dosežka ni potem potrdila še s polnim izkupičkom na domaćem igrišču.

Novomeščane čaka v Velenju težka tekma: Rudar je ekipa, ki na domaćem igrišču jeseni ne poraz po. Koliko velenjajo Karič, Cvikel in drugi velenjski napadelec, je najbolje občutila ekipa Kopra, kateri so rudarji nasuli v mrežo kar šest zadelkov. Upati je, da bo trener Gugolj

zanje našel pravo zdravilo, na voljo ima vse igralce, Studio D v najboljši postavi pa je ekipa, sposobna iztržiti dober rezultat tudi v Velenju. Če bo obramba svojo načelo opravila skladno s svojim jesenskim poprejšnjim, ki kaže, da na tekmo prejme le nekaj več kot 0,5 zadelka, in če se bodo v nedeljo izkazali tudi napadaci, potem za vesti iz Velenja ni skrb.

Sicer pa je pred zadnjim nedeljskim kolom jasno le to, da je jesenski prvak SCT Olimpija. Kako se bodo zvrstile ekipe med drugim in petim mestom, bodo odločili izid 17. kola. Najverjetnejše je, da bodo na drugem mestu Mariborčani, tretje pa so najblžje igralci Ljubljane Cosmose, četrternu Novomeščani in petetu Mura. Takšne napovedi lahko na glavo postavijo radiči, če jim bo namesto načrtovane točke v Velenju uspelo to, kar nekatere od njih potihoma pričakujejo — osma zmagata. V tem primeru in spodrljaju Mariborčani. Kakšno vrednost je, da bo opredeljen novomeški članek v Kopru — kar nikarom ni nemogoče — pa bi se Novomeščanom nasmihalo celo drugo mesto. Takšni so pač novomeški računi, zagotovo pa imajo svoje tudi Mariborčani, Sobočani in Ljubljanci. Počakajmo torej do nedelje, ko bo padel zastor nad jesenskim delom drugega slovenskega diržavnega prvenstva; najboljše ekipe, med njimi tudi novomeški Studiu D, pa čakajo prihodnji vikend še obračuni osmimi finali slovenskega nogometnega pokala. A tem več prihodnjic.

Derbi 14. drugoligaškega kolja je bil v Kranju, kjer sta se pomerili ekipe Jelena

in Žalec, ki sta se v zadnjem kolu zmagali z 10:9.

Prvi je bil v Kranju, kjer sta se pomerili ekipe Jelena in Žalec, ki sta se v zadnjem kolu zmagali z 10:9.

DERBI BREZ ZMAGOVALCA — Nedeljska tekma med Studiom D in Muro se je končala neodločeno, po prikazanem si ni zasluzila zmage nobena ekipa. Strah pred morebitno izgubo še druge točke je bil prevelik, obrambi sta budno pazili na nasprotnikev napadale. Tako ni tičudnega, da se je Robert Oblak (v skoku) znašel med kar šestimi obrambnimi igralci Mure. Blizu drugi točki pa so bili vendarle Novomeščani, saj je Prelgarjev strel v 72. minutu zadel vratnico, Primčevega tri minute kasneje pa so Sobočani zbrili iz praznih vrat. (Foto: B. B.)

STAROTRŠKI ŠAHISTI TRETJI

POSTOJNA — V postojnskem hotelu Jama se je pred dnevi končalo letosnje tekmovanje v zahodni skupini druge slovenske šahovske lige. Starotržani so bili najboljši dolenski ekipa: Jurkovič, Bedič, Štubljar, V. Kobe, Horvat, U. Kobe, T. Kobe ter Kapševa in Vukeličeva so si priprigli imenito tretje mesto med desetimi vrstami. Kočevci so v končnem seštevku pristali na petem, Ribnici pa na sedmem mestu. Zmagala je ekipa neodločeno 38:38, medtem ko je v posamični konkurenčni zmagal Ljubljancan Kranjc s 54,7 točko, najboljši Brežičan pa je bil Gregor Vučajnik na tretjem mestu. V naslednjem kolu se bodo mladi Brežičani v Mariboru pomerili z vrsto DTV Železničar.

-ob

TELOVADCI SO SE RAZŠLI BREZ ZMAGOVALCA

BREŽICE — Minulo nedeljo, 22. novembra, sta se v okviru pionirske gimnastične lige pomerili vrsti TVD Partizan iz Brežice in ljubljanskega Viča. Ekipni dvoboj se je končal neodločeno 38:38, medtem ko je v posamični konkurenčni zmagal Ljubljancan Kranjc s 54,7 točko, najboljši Brežičan pa je bil Gregor Vučajnik na tretjem mestu. V naslednjem kolu se bodo mladi Brežičani v Mariboru pomerili z vrsto DTV Železničar.

TELOVADCI SO SE RAZŠLI BREZ ZMAGOVALCA

PREDSJEDNIK ŠAHISTI TRETJI

POSTOJNA — V postojnskem hotelu Jama se je pred dnevi končalo letosnje tekmovanje v zahodni skupini druge slovenske šahovske lige. Starotržani so bili najboljši dolenski ekipa: Jurkovič, Bedič, Štubljar, V. Kobe, Horvat, U. Kobe, T. Kobe ter Kapševa in Vukeličeva so si priprigli imenito tretje mesto med desetimi vrstami. Kočevci so v končnem seštevku pristali na petem, Ribnici pa na sedmem mestu. Zmagala je ekipa neodločeno 38:38, medtem ko je v posamični konkurenčni zmagal Ljubljancan Kranjc s 54,7 točko, najboljši Brežičan pa je bil Gregor Vučajnik na tretjem mestu. V naslednjem kolu se bodo mladi Brežičani v Mariboru pomerili z vrsto DTV Železničar.

TELOVADCI SO SE RAZŠLI BREZ ZMAGOVALCA

PREDSJEDNIK ŠAHISTI TRETJI

POSTOJNA — V postojnskem hotelu Jama se je pred dnevi končalo letosnje tekmovanje v zahodni skupini druge slovenske šahovske lige. Starotržani so bili najboljši dolenski ekipa: Jurkovič, Bedič, Štubljar, V. Kobe, Horvat, U. Kobe, T. Kobe ter Kapševa in Vukeličeva so si priprigli imenito tretje mesto med desetimi vrstami. Kočevci so v končnem seštevku pristali na petem, Ribnici pa na sedmem mestu. Zmagala je ekipa neodločeno 38:38, medtem ko je v posamični konkurenčni zmagal Ljubljancan Kranjc s 54,7 točko, najboljši Brežičan pa je bil Gregor Vučajnik na tretjem mestu. V naslednjem kolu se bodo mladi Brežičani v Mariboru pomerili z vrsto DTV Železničar.

TELOVADCI SO SE RAZŠLI BREZ ZMAGOVALCA

PREDSJEDNIK ŠAHISTI TRETJI

POSTOJNA — V postojnskem hotelu Jama se je pred dnevi končalo letosnje tekmovanje v zahodni skupini druge slovenske šahovske lige. Starotržani so bili najboljši dolenski ekipa: Jurkovič, Bedič, Štubljar, V. Kobe, Horvat, U. Kobe, T. Kobe ter Kapševa in Vukeličeva so si priprigli imenito tretje mesto med desetimi vrstami. Kočevci so v končnem seštevku pristali na petem, Ribnici pa na sedmem mestu. Zmagala je ekipa neodločeno 38:38, medtem ko je v posamični konkurenčni zmagal Ljubljancan Kranjc s 54,7 točko, najboljši Brežičan pa je bil Gregor Vučajnik na tretjem mestu. V naslednjem kolu se bodo mladi Brežičani v Mariboru pomerili z vrsto DTV Železničar.

TELOVADCI SO SE RAZŠLI BREZ ZMAGOVALCA

PREDSJEDNIK ŠAHISTI TRETJI

POSTOJNA — V postojnskem hotelu Jama se je pred dnevi končalo letosnje tekmovanje v zahodni skupini druge slovenske šahovske lige. Starotržani so bili najboljši dolenski ekipa: Jurkovič, Bedič, Štubljar, V. Kobe, Horvat, U. Kobe, T. Kobe ter Kapševa in Vukeličeva so si priprigli imenito tretje mesto med desetimi vrstami. Kočevci so v končnem seštevku pristali na petem, Ribnici pa na sedmem mestu. Zmagala je ekipa neodločeno 38:38, medtem ko je v posamični konkurenčni zmagal Ljubljancan Kranjc s 54,7 točko, najboljši Brežičan pa je bil Gregor Vučajnik na tretjem mestu. V naslednjem kolu se bodo mladi Brežičani v Mariboru pomerili z vrsto DTV Železničar.

TELOVADCI SO SE RAZŠLI BREZ ZMAGOVALCA

PREDSJEDNIK ŠAHISTI TRETJI

POSTOJNA — V postojnskem hotelu Jama se je pred dnevi končalo letosnje tekmovanje v zahodni skupini druge slovenske šahovske lige. Starotržani so bili najboljši dolenski ekipa: Jurkovič, Bedič, Štubljar, V. Kobe, Horvat, U. Kobe, T. Kobe ter Kapševa in Vukeličeva so si priprigli imenito tretje mesto med desetimi vrstami. Kočevci so v končnem seštevku pristali na petem, Ribnici pa na sedmem mestu. Zmagala je ekipa neodločeno 38:38, medtem ko je v posamični konkurenčni zmagal Ljubljancan Kranjc s 54,7 točko, najboljši Brežičan pa je bil Gregor Vučajnik na tretjem mestu. V naslednjem kolu se bodo mladi Brežičani v Mariboru pomerili z vrsto DTV Železničar.

TELOVADCI SO SE RAZŠLI BREZ ZMAGOVALCA

PREDSJEDNIK ŠAHISTI TRETJI

POSTOJNA — V postojnskem hotelu Jama se je pred dnevi končalo letosnje tekmovanje v zahodni skupini druge slovenske šahovske lige. Starotržani so bili najboljši dolenski ekipa: Jurkovič, Bedič, Štubljar, V. Kobe, Horvat, U. Kobe, T. Kobe ter Kapševa in Vukeličeva so si priprigli imenito tretje mesto med desetimi vrstami. Kočevci so v končnem seštevku pristali na petem, Ribnici pa na sedmem mestu. Zmagala je ekipa neodločeno 38:38, medtem ko je v posamični konkurenčni zmagal Ljubljancan Kranjc s 54,7 točko, najboljši Brežičan pa je bil Gregor Vučajnik na tretjem mestu. V naslednjem kolu se bodo mladi Brežičani v Mariboru pomerili z vrsto DTV Železničar.

TELOVADCI SO SE RAZŠLI BREZ ZMAGOVALCA

PREDSJEDNIK ŠAHISTI TRETJI

POSTOJNA — V postojnskem hotelu Jama se je pred dnevi končalo letosnje tekmovanje v zahodni skupini druge slovenske šahovske lige. Starotržani so bili najboljši dolenski ekipa: Jurkovič, Bedič, Štubljar, V. Kobe, Horvat, U. Kobe, T. Kobe ter Kapševa in Vukeličeva so si priprigli imenito tretje mesto med desetimi vrstami. Kočevci so v končnem sešte

Sporočila, izjave

POZIV

VINOGRADNIKOM

Briški vinogradniki so zaradi brezihodnega položaja napovedali prihod pred slovenskim parlamentom. Slovenska kmečka zveza pri Slovenski ljudski stranki si prizadeva za sporazumno razreševanje problemov, ker pa vlada ni doslej naredila ničesar, da bi zaščitila slovenske pridelovalce pred nejajnim dampiškim uvozom vin, odločno podpiramo njihov protest in pozivamo tudi druge slovenske vinogradnike, da se protestu priključijo.

DR. FRANC ŽAGOŽEN

Slovenska kmečka zveza
pri Slovenski ljudski stranki

DEMANDI
PETERLETOVIH IZJAV

Glede na izjave gospoda Lojzeta Peterleta, ki so bile objavljene v množičnih medijih in se nanašajo na predvolilne aktivnosti Milana Kučana, sporočamo:

- da nihče v imenu Milana Kučana ali njegovega Odbora za izvedbo volilnih aktivnosti ne more širiti govorice ali izvajati aktivnosti, ki bi utegnile zmanjševati ugled katerikoli od političnih strank ali kandidata za predsednika republike.

Osnovno pravilo predvolilni aktivnosti Milana Kučana je, da vsaka politična stranka ali predsedniški kandidat govorijo sami zase, o njihovih sporočilih in ponudbah naj sodijo volilci na letosnjih volitvah;

- da Milan Kučan in njegov Odbor za izvedbo volilnih aktivnosti nima nikakršnih "agentov" in jih zato tudi ni na "terenu".

Volilna aktivnost Milana Kučana je zasnovana na spoštovanju vseh udeležencev v volilni tekmi in na predvolilnem izražanju pripadnosti volilcev kandidatom, ki se jim zdijo vredni zaupanja.

Odbor za izvedbo volilnih aktivnosti Milana Kučana

VSAJ EN DAN POSTA
IN MOLITVE

V teh dneh, ko so pred nam volitve, je večina prebivalcev in medijev uprla pozornost v čas pred volitvami in na same dan volitev. Tedaj se bomo namreč odločili, kdo nam bo vladal, in videli, katere stranke in kandidati so dobili zaupanje in z njim povezano odgovornost. Kakor je velika odgovornost volilcev, da po trezjem premisleku in najboljšem preudarku zaupamo odgovornim in zanesljivim ljudjem, ravno tako bo tudi velika odgovornost izvoljenih, da bodo v naslednjem obdobju vodili našo domovino. Izvirna naloga v vloga politikov še iz starih grških časov je, da skrbijo in se osebno žrtvujejo za blaginjo in napredok svojega ljudstva. V ospredju jih torej ne smejte biti osebni ali strankarski cilji in koristi, temveč skupni, slovenski. Skupna želja vseh prebivalcev Slovenije je prav gotovo, da bi živel na vseh področjih osebnega in družbenega življenja v "zdravi deželi". Recept za izpolnitve takšne želje najdemo že v starih spisih Svetega pisma. V Sloveniji je čez 70 odst. prebivalstva deklariranih kristjanov, ki se imenujemo po božjem imenu. Javno pozivam vse kristjane v pravoslavni, protestantski in katoliški cerkvi in vabim vse tiste, katerim je resnično do "zdrave dežele", da si vzamemo pred volitvami vsaj en dan posta in molitve za našo deželo in za našo prihodnost.

MIHAEL KUZMIČ
Binkoštna cerkev
Ljubljana

VOLILCEM
V PREMISLEK

Edina prisotna članica Komisije Skupštine Republike Slovenije za preobrazbo družbene in zadružne lastnine, Jože Hobič in Vitomir Gros, ugotavljava, da se je v zadnjem času že drugič dogodilo, da sva prišla sama na sejo komisije, čeprav so bili vsi člani komisije pravilno vabjeni. Ugotavljava, da poslanci očitno ne nameravajo več hodi na zasedanja raznih skupščinskih delovnih teles, kar po svoje razumeva. Pričakovala pa bi, da bi se poslanci, ki ne nameravajo priti na sejo komisije, vsaj pravočasno opravili. Cudiva pa se, da zadnje čase na sejo komisije ne prihajajo prav poslanci iz vrst vladajoče koalicije, ki bi morali biti zainteresirani za delovanje slovenske skupštine in njenih delovnih teles. Zato sporočava zainteresirani slovenski javnosti sedaj pred volitvami, naj kreko premisli, kako bo ravnala na volitvah.

VITOMIR GROS
JOŽE HOBIC

Zdravje za vse ali le za bogate?

Prostovoljno zdravstveno zavarovanje ni resnična solidarnost s tistimi, ki jo najbolj potrebujejo — Socialna država pomotoma proglašena z ustavo?

Ko je predsedstvo SDP 26. oktobra 1992 ugotovilo, da je za uvajanje novosti prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja premalo časa in da rešitev ni bila dobro premišljena, ter sem sama 3. novembra 1992 dela javno pobudo, da se izvajanje spornih določb odloži za 3 do 6 mesecev, se so pokazale zanimive reči: socialisti, svobodni sindikati in LDS so se moji pobudi pridružili, nosili projekta prostovoljnega zavarovanja in celo sam minister za zdravstvo in socialno varstvo po so nas obožili bodisi za »nepoznavanje sistemskih sprememb v zdravstvu« bodisi za »ceneno predvolilno demagogijo«. Skupina poslancev, ki jih je podprt tudi skupinsko odbor za zdravstvo, pa je predlagala, da se uvede poseben rezervni sklad, iz katerega bi v prehodnem obdobju doplačevali stroške prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja za tiste, ki se ne bi zmogli prostovoljno zavarovati. Problem zdravja za vse je postal javen in vsem razumljiv, obenem pa se je pokazalo, da postaja pomembno vprašanje predvolilnega političnega marketinga. Poglejmo torej, za kaj v resnici gre?

Predsedstvo SDP in jaz sami še predviro razumemo spremembe v zdravstvenem sistemu. Zato smo jih ves čas zelo odločno, a brez zadostne podpore v parlamentu nasprotsivali. Ne zato, ker bi ne vedeli, da je plačevanje nekaterih storitev v zdravstvu celo nujno treba preusmeriti v prostovoljno zavarovanje — povečana tveganja v prometu, pri nevarnem športu ali luksuzne lepotne operacije npr. — ampak zato, ker smo ves čas zagovarjali načelo, da mora biti splošno zdravstveno varstvo zares in enako dostopno vsem ljudem in ne more in ne sme biti odvisno od debeline žepa posameznika. Takrat še DEMOSA večina v parlamentu nas je preglašovala.

Zdaj nam pravijo, da je treba za socialno najbolj ogrožene tudi v zdravstvu poskrbeti prek državne sociale. Da bi to storili, smo imeli imenito priložnost, saj smo pred kratkim sprejeli nov zakon o socialnem varstvu. Toda v tem zelo »evropskem« zasnovanem zakonu smo pravice socialno ogroženi, da dobijo to ali socialno pomoč, kljub glasnim, zlasti našim opozorilom praktično skoraj za pol zmanjšali. Brezplačno zdravstvo pa imajo po novi zdravstveni zakonodaji v celoti zagotovljeno samo ljudje, ki prejemajo kako socialno podporo, najtežji invalidi, starejši od 75 let in osebe, katerih izdatki za doplačila zdravstvenih storitev bi v enem letu presegali višino dvojne zavarovalniške premije... To seveda ni demagogija, ampak prozorno sprenevedanje.

Pravijo, da smo »se zavestno odločili, da bodo nad minimumom socialne varnosti razlike med ljudmi večje, kot so bile dolesje«, in imajo prav. — Toda, to nikoli ne more veljati za dobrino, kot je zdravje. Kaj reči o minimumu socialne varnosti, ki je dolochen tako, da imamo v Sloveniji 10 do 15 ods. ljudi, ki ne prejemajo nobene socialne podpore, ker do nje niso upravičeni spriči neprimernega praga revščine, kot je postavljen v novem socialnovarstvenem

SLS: kaj storiti?

Stranko oslabila Omanov odhod in ime

12. maja 1988 smo z velikim upanjem v Ljubljani ustanavljali Slovensko kmečko zvezo, prvo stavosko politično organizacijo pri nas. Naše kmečko gibanje je zajelo vsko slovensko vas. Zbrali smo več članov kot katerakoli politična stranka pozneje. Na volitvah v letu 1990 smo dobili tudi temu primereno podporo in postalni ena močnejših strank. Nato so se začela nesoglasja v vrhovih stranke. Odsek je predsednik Ivan Oman, naš novi Matja Gubec. Seveda ima vsak pravico do odstopa ali odhoda, toda mislim, da je bil ta odhod udarec naši stranki.

Druga napaka je bila sprememba imena najprej v Kmečko zvezo — Ljudska stranka in nato še v popolnem opustitev imena Kmečka zveza. Postali smo samo Slovenska ljudska stranka (SLS). Mislim, da bi bilo bolje, če bi se na tej toki gibanje razdelilo na samo stavosko Kmečko zvezo in na politično Ljudsko stranko. Tako je tudi v Švici in še ponekod.

Vem, da velika večina članstva čuti pripadnost stranki zaradi starosti in ne zaradi politike. Tudi jaz, vendar, kaj nam je storiti? Ali naj temu našemu gibanju še sami zadamo tretji in usodni udarec ter mu obrnemo hrbit pred volitvami? To ne bi bilo prav in samo v škodo nam samim. Vem, da vas je velika večina poštenih in trdnih v svojem prepričanju še ostala zvesta gibanju — Kmečki zvezi, a menim, da zdaj ni toliko pomembno, če Kmečka zveza ne več politična organizacija, temveč le ena od stavoskih zvez SLS. To bomo razščevali v okviru stranke preko zime.

Še kako pomembno pa je, kakšni ljudje na bodo zastopali v parlamentu. Naši kandidati za državni zbor so: v severni občini Jože Kunšek, v krški Branko Vodopivec in v brežiški Jože Vovk. Kandidat v vseh treh občinah za državni svet je Franc Glinšek. Kdor jih pozna, bi mi pritrdil, da so to ljudje, ki so se znali postaviti za malega kmečkega človeka že v prejšnjem sistemu.

DARKO JELČIĆ,
predsednik UO Kmečke zveze —
Podružnica Brežice

Zdržena lista

Sindikat zahteva

Stališča območne organizacije sindikatov ZSSS za Belo krajino

delodajalc, Zavod za pokojninsko zavarovanje — niso mogli ustrezno organizirati za pogajanja z zavarovalnicami, ker so ljudje zelo slabo seznanjeni z novostjo, ker ni poskrbljeno za tiste, ki se zares ne bodo mogli prostovoljno zavarovati...

V predvidenih srečanjih z državljanami in državljanem sem se lahko prepričala, da SDP in meni dajejo prav. Kdo je tisti, ki z delnimi podatki zavaja javnost? Komu koristi, da SDP in mene obtožuje cenene predvolilne demagogije? Kdo se spreneveda in zakaj? Premislite in presodite sami!

SONJA LOKAR
predsednica odbora za delo,
zaposlovanje in socialno politiko

Poziv g. Dvorniku

Odgovor na poziv, objavljen v DL 19. novembra

V zvezi s člankom »Poziv g. Dvorniku«, ki je bil objavljen v vašem časopisu 19. novembra 1992, prosim, da objavite tale odgovor:

Statut občine Novo mesto (Skupščinski Dolenjski list 5/79 in 14/82), Odlok o sestavi in pristojnostih zborov Skupščine občine Novo mesto (Skupščinski Dolenjski list 21/89 in 6/90) in Poslovnik Skupščine občine Novo mesto ne vsebujejo dokolica, da se seje občinske skupščine sklicujejo enkrat na mesec.

Letni program dela zborov Skupščine občine Novo mesto za leto 1992, ki ga je skupščina sprejela 30. 1. 1992, res po mesecih natančno določa skupščinski program, vendar v njem ni zadev, ki naj bi jih skupščina obravnavala v novembру.

Po sklepnu predsedstvu Skupščine občine Novo mesto z dne 20. 11. 1992 bo naslednje zasedanje Skupščine občine Novo mesto v četrtek, 10. decembra, ob 16. uri v sejni sobi Zavarovalnice Tičina Novo mesto.

Predsednik
MARJAN DVORNIK

VOJAKI TEKMUJEJO

CERKLJE OB KRKI - 11. novembra so vojaki učnega centra v Cerkljah ob Krki v okviru športnega dneva izvedli temovanje vojaških patrulj na zahtevni proggi, kjer so morali pokazati spretnosti in sposobnosti v premagovanju ovir, prikritega gibanja med zasedami, minskim polju in pokazati usposobljenost iz nudenja prve pomoči. Prvo mesto je s časom 52 minut zasedel predstavnik območnega štaba, za njim pa so prišli na cilj vojaki Sandi Rampre (58 min), Andrej Guštin (1 ura in 5 min), Janez Vidic in Boštjan Bervar (1 ura in 7. minut) ter drugi. 20. novembra, ob dnevu TO Slovenije, pa so v Cerkljah organizirali prvenstvo v strelenju z zračno puško. Med 48 posamezniki je bil prvi Boštjan Bervar z doseženimi 179 krogi (od 200 možnih), drugi Janez Franko (166) in tretji Srečko Žokalj (166).

REKLI IN OSTALI ŽIVI

• Če ne bomo zmagali na volitvah, bomo šli v ilegalno, preden nas bodo vse pozaprišli. Prostori imamo že izbrane. Če bomo pa prišli na oblast, bomo pa mi nje pozaprišli. (D. Malenšek)

• Tista stranka, ki nima v svojem imenu besede slovenska, je računala na transjugoslovenstvo. (J. Lesar)

• Slovensko ljudstvo je čudovit diamant, ki me venomer brusi. (Busar)

• V tistem središču, kjer se lomijo politični interesi in kjer se govori puhel politični jezik, literatura nima česa iskat. (D. Jančar)

• Omalovaževanje boja pri nekaterih političnih nikakor ni bilo lepo. Ne vem, kaj vidijo zjutraj, ko se brijejo pred ogledalom. Mislim, da vidijo organ ženskega spola. (Jelincic)

Prostor za vse, tudi malega kmeta

Programska načela razvoja kmetijstva pri slovenskih krščanskih demokratih

Program razvoja kmetijstva pri stranki SKD temelji na tradicionalnih (krščanskih) vrednotah, ki so ohranile slovensko in slovenskega kmeta skozi stoletja ter ustvarile kulturo razvitega sveta.

Podpirali bomo vsa prizadevanja, ki bodo v prid vsespolni blaginji slovenskega naroda. Zavzemali se bomo tako za kmeta kakov ter delavca, upokojenca in mladino.

Svoje cilje nameravamo dosegči z urejeno družbo, z urejenim pravnim sistemom in z urejenim trgom. Še posebej se bomo poglibili v urejanje trga kmetijskih pridelkov. V ta namen bo potrebno zdajšnjem zadrugam temeljito posodobiti, hkrati pa podpiramo ustavljanje novih konkurencijskih zadrug. Vsi monopolji na področju odkupa in prodaje kmetijskih pridelkov se morajo odpraviti. Zavzemali se bomo za čim krajšo pot kmetijskih pridelkov do potrošnikov, tako da bo potrošnik lahko kupoval hrano po zmernih cenah, kmet pa bo dobil svoje pridelke primerno plačane.

Iz prodajne mreže nameravamo izključiti vse dobavitke in brezvestne preprodajalce. Zavzemamo se tudi za hitrejše reševanje denacionalizacijskih zahtev ter zavzemamo vrnitev vse odvzetih zemelj.

Država bo moralna mnogo več kot do sedaj storiti za redko naseljena območja in območja, kjer se prebivalstvo stara. Zavzemali se mora, da kmet najbolje in najcenejše vzdrži kulturno krajino podeželja. Kot takemu mu je potrebno pomagati finančno in moralno, skratka tako, da bo imel interes ostati na tem območju.

Še posebno bo potreben podprteti mladino na takih območjih pa tudi vso podeželje svojo identiteto.

Skratka, SKD si bo prizadevala, da se interesi za kmetovanje ne bo več zmanjševali in da tudi število kmečkega prebivalstva, ki zdaj znaša le 6,3 odst. vsega prebivalstva, ne bo zmanjševalo ter da bo prijetno živeti in gospodariti na kmetijah. Za uresničevanje tako zastavljenih politike imamo tudi ustrezne cadre. Hkrati se zgledujemo pri naših prijateljskih sodiščih, ki nikoli niso zaganili v kolektivistične čase.

Upokojenci so za skupinsko zavarovanje

Tako do nižje premije

V novomeški občini so društva upokojencev organizirala informativne seštevanje v tem mesecu,

Koliko smo vredni Slovenci?

Slabe plače, dodatno zavarovanje, begunci

Kaj bomo res morali prosi ti ali krasti? To je pred kratkim v Dolenjskem listu zapisala neka Slovenka, ki očitno živi zelo težko. Tako je tudi z nami, ki smo se zbrala, da napišemo, kako živimo, in zastavimo nekaj vprašanje.

Primer. Mož, ki je redno zapošlen, dobi slabih 18 tisoč tolarjev plače in dobir 10 tisoč kot dodatek za 3 otroke. Žena je gospodinja in nima dodatnih prihodkov. Če preračunamo, pride od skupno 28 tisoč tolarjev na člana slabih 187 tolarjev na dan. Teh 187 tolarjev naj bi zadoščalo za obliko, hrano, šolo, zdravstvo, položnice in še kaj. Vsi gorovite, da bo treba še zategniti pas in zmanjšati plačo. Komu bo treba značiti plačo? Ali lahko navadnega delavca še slabše plačate, kot ga že sedaj?

Glede privatizacije pa - zakaj silete v veliko privatizacijo, zakaj ne sprejemete male privatizacije, ki ni tako tvegana?! Kajti lahko je gada lovit s tujo roko, težje pa s svojo. Kaj bomo z delnicami, raje dajte delavcem takšno plačo, kot jimi gre po pravici in nas nehajte imeti za norca, saj vidimo, da to lastnjene ne gre v prid delavca, ne meto.

V časopisu smo prebrala, da se je minister za zdravstvo že dodatno zavaroval. Tega pa ni nihče povedal, koliko ima minister plače, da bo lahko to zmogel, in na koncu je ZZS predlagal, da bo stvar posameznikov, če ne bodo mogli plačati zdravnika. To je čisto zasmehovanje ljudi z zelo nizkimi plačami, češ če ne moreš plačati, pa crkni. Ali se sploh kdo vpraša koliko slovenskih družin bo zmoglo plačevati dodatno zavarovanje? Kaj bo z nami, ki nismo zaposlene in smo zavarovane le po možih?

Sedaj pa si še poglejmo koliko smo vredni Slovenci v primerjavi z begunci. Kot je znano, vsak beuneč na dan stane 400 do 700 tolarjev, en Slovensec nižjega sloja pa 190 tolarjev. Zakaj smo Slovenci manj vredni, kot so begunci?

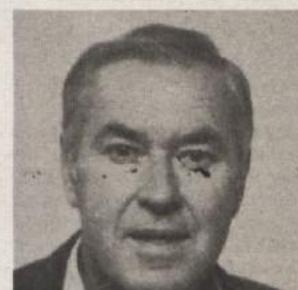
Skupina Slovenk

V SOBOTO BREZPLAČNI PREGLEDI AVTOV

OTOČEC, ČRNOVELJ - Tudi pred letosnjim zimo pripravlja AMZ v svojih tehničnih bazah po Sloveniji, torej tudi na Otočcu in v Črnomlju, brezplačne izredne tehnične pregledne osebnih avtomobilov. Akcija bo potekala v soboto, 28. novembra, med 8. in 16. uro, delavci v tehničnih bazah pa bodo pregledovali podvozje, zavore, avtoplašče, krmilni mehanizem, signalne naprave, hladilno tekočino, svetlobna telesa, akumulatorje, svečevalci bodo in odgovarjali na vprašanja voznikov. Ob tej priložnosti bo organizirana prodaja (s posebnim popustom) raznih olj, protizmrzivalskih tekočin, snežnih pličev "Praktis", mini gasilnih aparativov in sredstev za močenje vetrobranskih stekel ter proti rosenju stekel. V vseh tehničnih bazah AMZ bo na dan akcije 50 obiskovalcev prejelo praktična darila.

Pisateljevi presenečenji

Miha Mate napisal novo knjigo in kandidira

Miha Mate

RIBNICA - Za dvoje presenečenj je te dni poskrbel 50-letni ribniški rojak, pisatelj, prevajalec, urednik, kritik in esejist Miha Mate, ki nas je doslej prijetno presenečal predvsem na kulturnem področju, najprijetnejši s svojimi knjigami. O zadnjih dveh presenečenjih pisatelj pravi:

Že v začetku prihodnjega leta bo izšla moja nova knjiga "Pesek v dlaneh". V njej bo 24 zgodb o potovanju po Egiptu in Tuniziji. Govore o otrocih, ki sredi spomenikov nekaj bogatih držav danes revno žive.

Med literarnimi obiski po slovenskih šolah pa sem opazil tudi kaj podobnega, kar mi je seglo globoko v srce. Tako mnogi že ne morejo plačevati šolske malice itd. Prav zato sem sprejel vabilo Stranke nedovisnih, da kot nestrankarski kandidat kandidiram v državni zbor v okrožjih Ribnica in Grosuplje. Menim namreč, da mora biti vsem enakopravno zagotovljena možnost vzgoje in izobraževanja. Še posebno je treba skrbeti za socialno in zdravstveno varnost otrok in starejših. Ne kaže se bat za materialno in

Komu je napoti mirenski Tom?

Firma, ki od lanske osamosvojitve posluje brez izgub in ima perspektivne programe, se je znašla v čudni igri — Zakaj je potrebno sanirati Tom?

Kdo in kaj je Tom Mirna, se danes prav gotovo več, kot se je pred leti vedelo o Tovarni opreme Mirna, kot TOZD-u IMV ali obratu Adrie Caravan, d.d. Novo mesto. Pa vendar, za razumevanje situacije le nekaj podatkov. Tom zaposluje 340 ljudi, proizvaja avtomobilske opremo in opremo za počitniške prikolice iz tekstila, kovine in plastike, istočasno pa se na trgu uspešno pojavi s svojimi novimi programi. Firma že od osamosvojitve lani posluje brez izgub, brez kreditov in brez finančnih blokad žiro računa.

Pred dobrim mesecem si je Tom pridobil status dobavitelja A, saj je že več let sistemsko delal in si prizadeval za večje kakovost, prepričani smo tudi, da bomo prihodnje leto pridobili certifikat po ISO 9000. V svojem poldrugem letu samostojnosti je Tom investiral v prenovu tovarne že približno 2 milijona nemških mark in to brez večjih kredic-

tov. Tudi takega zalogaja, kot je prej vzem 174 delavcev v Tovarni prikolice v Brežicah, skupaj s tovarniškimi prostori, se ne bojimo. Bojimo se le prodajalca Adrie Caravan, d.d. Potem ko se je mesec dni po podpisu pogodbe ugotovilo, da Adrie Caravan niti ni pravi lastnik premoženja v Brežicah, se sedaj drugi mesec ugotavlja, da ni ustrezne dokumentacije objektov. Klub vsemu smo v Tomu začeli reševati zaposlovanje delavcev.

Ton si je v letosnjem letu začrtal veliko investicij v svoji tehnološki prenovi. Kot vir finančiranja je predvideval tudi kredit države in se zato prijavil na natečaj, ki ga je razpisal sklad za razvoj republike Slovenije, ki naj bi veljeto namenjen uspešnejšim podjetjem. Zar se je ta sklad preimenoval v sklad za sanacijo podjetij in se sedaj ukvarja le še s podjetji v težavah. Ali ne bi bilo sledstva za sanacijo pametnejše vložiti v perspektivne programe in podjetja?

Ton je žal zaradi svoje zgodovine hči firme Tovarne prikolice Adrie Caravan, d.d., le-ta pa hči še vedno živečega IMV Novo mesto, ki se je pred časom preoblikel v IMV d.o.o. Novo mesto in kot tak podpisal pogodbo s skladom v imenu vseh firm in na ta način predal

ves družbeni kapital skladu, s tem pa tudi upravljanje. Ker smo bili prepričani, da je to v korist rešitve blagovne znamke Adria, temu klub pomislekom "mu nismo nasprotovali. Danes nam je žal, ker vidimo, da se v dveh mesecih pri nas ni zgodilo nič. Zgodilo se je le to, da so »strokovnjaki« na dveh sestankih in po telefonu zbrali podatke o firmi in ugotovili, da je treba sanirati tudi Tom. Ker smo trdno prepričani o svojem dobrem delu in rezultatih, ki iz tega izhaja in še bodo, se s to oceno ne moremo sprizniti in javno sprašujemo sklad, vodstvo Adrie Caravan, d.d., in IMV, d.o.o., čemu je namenjena kampanja proti Tomu. Odgovorite pošteno, kakšni so vaši nameni, koliko ste vložili v sedanjem vrednost podjetja, kje vidite opravičilo, da se proglašate za lastnika, da boste upravljanje prevzeli ekipi, ki se je postavila po robu. Ali ne bi bilo bolje, da rešite tovarno Leso v Črnomlju, da bo nemoteno dobavljala kupcem, ki blago redno plačujejo? Nas, ki smo dozakali, da ne potrebujemo vaših velesuditij, pa pustite na miru. Kajti kapital, s katerim se ne zna upravljati, propade in je strošek.

Vodstvo Tom d.d., Mirna

Ton je žal zaradi svoje zgodovine hči firme Tovarne prikolice Adrie Caravan, d.d., le-ta pa hči še vedno živečega IMV Novo mesto, ki se je pred časom preoblikel v IMV d.o.o. Novo mesto in kot tak podpisal pogodbo s skladom v imenu vseh firm in na ta način predal

Bo tudi Videm zgodba uspeha?

Odziv na objavo pogovora z direktorjem Vidom Rolfom Normanom in pojasnilo uredništva Dol. lista

Spoštnovani gospod direktor Rolf Norman! Po tistem, ko ste me po objavi mojega odprtrega pisma (Dolenjski list, 22. oktobra: Javna vprašanja direktorju Vidma) večkrat povabili na razgovor v vzezi z njim, kar sem resa zavrnil (sam še vedno ne govorim švedsko in vi verjetno ne slovensko, tako da bi bil najin dialog dokaj neenakopraven), sem bil že pripravljen zadovoljiti se z misijo, da nimate časa ali da se vam ne zdi vredno odgovoriti itd. Po tem pa se na isti dan pojavite v dveh zelo branji teknikih z obsežnimi intervjujema (765 cm² in 307,5 cm²), kar postavi moja razmišljaj glede tega, da se v javnosti ne želite pojavit, na glavo. In kar nekaj mi pravi, da gre v vašem primeru za plačana članka, seveda z Vidmovim denarjem, denarjem vseh zaposlenih. Kot vidite, sva zopet v zelo neenakopravnen položaju: mojega pisma Nedeljski ni želel objaviti, v Dolenjskem listu pa so ga

po svoji starci navadi skrajšali. Objava mojega pisma je skratka samo stvar dobrе volje urednikov.

Tako da »povedati in kritizirati stvari, ki jih človek zapazi«, kot pravite, ni samo stvar odprtosti družbe, ampak predvsem denarja. In če se bo s prihodom demokracije nadaljeval trend, da bo resnica domena samo tistega, ki ima denar, potem se bom z vsemi močmi boril proti takšni demokraciji, kot sem se skupaj z ostalimi Slovenci proti napakam prejšnjega sistema, kar je tudi pripeljalo do sprememb, ki niso prišle kar same od sebe ali se »uvzolejo« iz Evrope. Oba zadnja dva direktorja Vidma vam lahko potrdita, da sta tudi prejemala »neprjetna« pisma z mojim podpisom ali pa bila deležna neprjetnih vprašanj. Pa ustimo to!

Kot pravim, mi je žal, da si niste vzeli časa za konkreten odgovor na moja konkretna vprašanja. Človek bi nehotel pomisli, da zato, ker odgovor nimate. Na dveh, treh mestih vašega intervjuja pa je z malo dobre volje le mogoče slutiti posredne odgovore na moje pismo.

JOŽE NOVAK
Krško, Papirnička 17

• PRIPIS UREDNIŠTVA — K pismom bralcev iz načelnih razlogov uredništvo ne daje pripisov, vendar mora tokrat nerediti izjemo. Neosnovan, nedokazan, izmišljen, lahko bi tudi nesramen očitek oz. sum v kupljivost in podkupljivost Dolenjskega lista moramo javno zavrniti, saj nam — med drugim — ni in ne more biti vseeno, kaj bralci in širša javnost misli o naši profesionalnosti, časti in vesti. Pri vsej stvari, g. Novak, denar ni imel nikakrsne vloge!

Janez Kermc

V Šmarjeti razpisujejo samoprispevek

Najprej kanalizacija

MALA STRMICA — V tej vasi v krajevni skupnosti Šmarjetica so 10. novembra slovensko odprli asfaltirani cestni odsek Zbure—Klevetž—Mala Strmica v dolžini 2500 metrov. Tako je končno sklenjena sodobna cestna povezava z sosednjim občino Trebnje. Samo asfaltna prevleka je veljala 7 milijonov tolarjev, nekaj manj pa priprava del. Za posodobitev ceste so največ priševali krajanji sami, ostalo je primernih krajevna skupnost Šmarjetica.

Letošnje volitve bodo v krajevni skupnosti izkoristili tudi za glasovanje za podaljšanje krajevnega samoprispevka. Po besedah predsednika Janeza Kermca so že dosegli naredili toliko, da krajan verjetno ne bodo omahovali, ko bodo izpolnjevali glasovalni listi. »Vsaka naša vas ima telefon. Zgradili smo avtobusni postaji v Šmarjetici Tolpici in Zburah, dokončali družbeni dom, naredili pločnik do šole in položili 94.000 m² asfalta. Za vodovod v Orešje je že pripravljena vsa dokumentacija, pa tudi izgradnja mrljške vežice v Slapih ni daže,« pravi o dosedanjem delu predsednik Kermc, o usodi, novega samoprispevka pa tole: »Ce se bomo samoprispevku odpovedali, bomo poslej težko dohajali razvite krajevne skupnosti, med katerimi smo sedaj tudi mi.«

Najdražja investicija bo kanalizacija, ki bi jo že v naslednjih letih dobitje nekatere vasi v okolici Šmarjetice. Sicer pa bo vsaka vas dobitila nekaj. Položili bomo še nekaj sto metrov asfalta, nekatere cestne odseke razširili, zgradili mrljško vežico in avtobusna postajališča. Tu je še dobra organizacija zimske službe in veliko drugega.

J. P.

KRES VABI

NOVO MESTO - Folklorna skupina Kres, poznana tako po Dolenjski kot po Sloveniji in izven meja, želi svoje vrste zapolnit s svečimi močmi novimi mladimi plesalcji. Zato vabi vse, ki želijo plesati, spoznati ljudske običaje in imajo veselje do potovanja in nastopanj, načimprej oglašajo v prvem nadstropju pisarne Doma kulture.

Kamera odkriva

OBCESTNI ZMAZEK — Bolj kot v rubriki »Kamera odkriva« bi fotografija sodila v kviz z vprašanjem, kaj je na posnetku. Najbolj žalostno je, da precej razdejan in popackan prometni znak o neprednosti cesti ne stoji v kakšni zakoni vasi, ampak že precej dolgo »krasi« središče Črnomlja. Očitno je, da se odgovorni bolj malo vozijo z vlakom, sicer jim, ko bi šli z železniške postaje, pogled na znak ne bi mogel uititi. (Foto: M.B.-J.)

RAZBITA PLOČEVINA PA ŠE KAR ČAKA — Na koncu vasi Dolnje Pračice v smeri proti Velikemu Gabru že dalj časa sameva pod cesto odvрzen avtomobil oz. bolje rečeno, avtomobilsko školjko, ki pa je pred časom, ko je zarađen močen obrazec, v Šmarjetici v Zburah, dokončali družbeni dom, naredili pločnik do šole in položili 94.000 m² asfalta. Za vodovod v Orešje je že pripravljena vsa dokumentacija, pa tudi izgradnja mrljške vežice v Slapih ni daže,« pravi o dosedanjem delu predsednik Kermc, o usodi, novega samoprispevka pa tole: »Ce se bomo samoprispevku odpovedali, bomo poslej težko dohajali razvite krajevne skupnosti, med katerimi smo sedaj tudi mi.«

PRIJAZEN DO ŽIVALI — »Kakršen si do živali, takšna bo ona do tebe,« je ob razstavi malih pasemskih živali v telovadnici brežiške gimnazije povedal Anton Lubšina iz Gaberja pri Dobovi, ki je od petka do nedelje skrbel za številne živali, golobe, kokoši, goši, race, papige in druge male živali. Mnoge od njih so bile tudí naprodaj. Razstava vsako leto obišče čez 6 tisoč obiskovalcev, največ seveda otrok, ki jim ogled pomeni svojevrsto razvedrilo. Lubšina je eden izmed ustanoviteljev Društva gojitev malih pasemskih živali v Brežicah. Na sliki je s svojim zajcem, ki ga uboga celo na besedo. (Foto: B. D.-G.)

OPRAVIČILO

Iskreno se opravičujemo svojim številnim zvestim oboževalcem, ki so zaman čakali naš nastop na martinovanju 13. novembra na metliškem grajskem dvorišču. Za naš nastop smo izvedeli še 19. novembra iz Dolenjskega lista. Zato prosimo organizatorje različnih prireditvev, naj nas v bodočem naših nastopih obvestijo pred začetkom prireditve, in ne šele, ko je že končana, saj bi bilo lahko občinstvo znova prikraljano za vzvisele umetniške občutke, ki jih sicer nismo imeli.

JOŽE VÖVK, KZ-SLS

Koga zanesljivo ne bom volil!

Predvolilna vročica narašča do vrednosti, predstavniki številnih strank do onemogočnosti objubljajo ljudstvu med in mleko. Sestanki, zborovanja, shodi in obiski se vrstijo, da se kljuge prostorov, kamor nas vabijo odličniki (pre)številnih političnih združenj, niti ne ohladijo več.

Dogaja se natanko to, kar ste že pred tedni zapisali v Dolenjskem listu: slovenski parlament ni mogel zavoliti in enotne volje, da bi sprejel ustrezna določila za predvolilni boj. Ta je

Osem let je od tega, ko je približno 35 Kostelcev začelo z delom v tamburaški, pevski, folklorni in dramski sekcijsi v okviru KSD. Okrepjeni z veliko samozvestni in volje, so kaj hitro pravili program za celovečerne nastope. Teh v preteklih letih res ni bilo malo takoj v domovini sami kakor izven njenih meja. Malo kasneje so začele z delom še plesne skupine in glasbena šola. Člani KSD so bili tako resnično tisti, ki so posneli glas malo poznanega Kostela v sestavu.

V letu, ki se izteka, pa ni več čutiti takih aktivnosti in tudi nastopov ni bilo veliko. Zaradi tega smo povprašali Martina Marinča, ki je vrsto let predsednik društva, kakšne aktivnosti imajo. »Trenutno uspešno deluje glasbena šola za klavirsko harmoniko, ki jo vodi Alojz Mihelič iz Delnic. Zaključne izpise pa opravljajo v glasbeni šoli v Kočevju. Tudi plesne skupine vežbajo. Vodi jih Tina Južnič, učenka kočevske gimnazije, sicer domačinka, in plesala naše uspešne plesno-ritmične skupine HAY. Se najbolj pa je aktívna tamburaška skupina »Prifarski muzikant«, ki je imela v tem letu veliko nastopov. Med drugim je nastopila na glasbenem festivalu »Križanke '92«, na Muzejskem salonu 92 v Cankarjevem domu, v MGL, kot gost skupine »Tine Rožanc« ter na mnogih otvoritvah in proslavah. Trenutno pa se pripravlja na snemanje svoje prve kasete.«

Na vprašanje, kje so vzroki za zatišje, je Marinč povedal, tudi sam nekoliko razočaran, zavedajoč se, koliko svojega prostega časa in energije je porabil, da so največji problemi s folklorno skupino. Ta, nekdaj vodilna sekacija trenutno ni aktivna. Imajo velike težave s kadrom pa tudi plesalcii nimajo prave volje. Pa mladih ni.

F. CIMPRIČ

TONIJA VERDERBERJA

»NIČ NI LEPŠEGA« — Za premože ljubitelje domače zabavne glasbe ne more biti nič lepšega od izida nove kasete enega najbolj prijubljenih slovenskih »narodnjakov« Tonija Verderberja. Belokrajanec je s svojo zasedbo pred dnevi v novomeškem studiu Metulj ob pomoci snemalca Marka Pezdriča in glasbenega producenta Marjana Turka posnel svojo novo kaseto z naslovom »Nič ni lepšega«. Skladba »Tiho teče reka« je že osvojila prvo mesto na lestvici Studia D, poleg poškodne naslovne skladbe kasete pa se bodo zagotovo prijele še valček »Veter je napisal pravljico«, ljudska »Kam bova vandrala«, »Spomin na božični večer« in zagotovo še kakšna. Ansambel Tonija Verderberja sedaj deluje pod okriljem založbe Sraka. Kaseto »Nič ni lepšega« pa je v trgovinah. (dv)

Drugačen vrtec

Starši smo ponosni na tako varstvo

V soboto, 21. novembra, smo na povabilo tovarišice Irene Habjančič in Marije Bukovec zbrali starši in otroci iz skupine Metuljev v vrtcu Ločni, kjer so otroci skupaj s tovarišicama pokazali del vskadnikja v vrtcu Ločni. Tista soboto je verjetno marsikdo od staršev dobil odgovor, zakaj otroci ob sobotah zjutraj jogajo.

Začeli smo se igrati z najljubšimi igralcima naših otrok, medtem pa je tovarišica Marija primela kavo, čaj in piškote, ki so jih otroci napekli med tednom. Po sladki malici smo odšli v telovadnico, kjer smo razgibali svoje že skoraj zakreule ude. Po telovadbi smo še risali. Nastale so prave umetnine, ki so vse po vrsti na razstavo.

Štirinajstnevne priprave, ki zahtevajo trdo voljo, veliko vztrajnosti, natančnosti in discipline, so rodile sad, vreden truda tovarišic. Zadovoljstvo in ponos staršev, da so naši otroci ravno v njuni skupini, je povedalo vse. Starši vemo, da te novosti otrokom koristijo, saj se počasi navajajo na resno delo, hkrati pa se sprošča njihova ustvarjalnost. Za ves trud, potrežljivost in vztrajnost se v imenu vseh staršev toplo zahvaljujem.

SPELA BREGAČ
Novo mesto

NASTOP UČENCEV
SEMIČ - Minuli petek so imeli prvi javni nastop učenci semiškega (dislociranega) oddelka črnomaščke glasbene šole. V prostorij oddelka so se staršem in drugim obiskovalcem predstavili učenci, ki delajo pod vodstvom Mladene Škrbič. Pripravili so več kot dvajset točk glasbenega spreobra. Obiskovalce je še posebno navdušil trio, ki je izvedel nekaj večno zelenih melodij. Podobni nastopi v Metliku in Črnomljiju bodo decembra.

MLADI DOPISNIK

SPREMENBE V NAŠEM VRTCU

Letos smo v našem vrtcu organizirali delo tako, da lahko pridejo vajn tudi tisti otroci, ki ga sicer ne obiskujejo. Srčanje poteka vsekakor ponedeljek in sredo po dve ur. Igrajo se različne igrice, poslušajo pravljice in gredo tudi na sprehod. V začetku je bilo za nekatere težko, sedaj pa so se že privadili. Mislim, da se bodo veliko naučili in da jim bo zato v mali šoli lažje.

JANA BARKOVIČ
S. r., OŠ Globoko

SAPRAMIŠKA MI JE BILA VŠEC

Učenci naše šole smo šli na Mirno gledat igrico Sapramiška, ki so jo pripravili učenci osnovne šole Trebnje. V kulturnem domu smo si poiskali sedež in nestreno pričakovali začetek predstave. Na odru je imela Sapramiška lepo leseno hišico. Želela si je strelti lešnik, a si je zlomila zob, zato je iskala živali, ki bi ji pomagale. Verenica je lešnik pojedla, žaba pa ga je izgubila. Sapramiška je moralna k zozobozdravniku. Kar tresla se je od strahu. Zdravnik jo je potolažil in ji za nagradu dal lešnika. Na koncu so se nam vsi nastopajoči predstavili. Bili so zelo lepo oblečeni. Meni je bila predstava všeč.

VESNA LOGAR
OŠ Šentjurupert

OTROK OTROKU

Teden, posvečen miru, je za nami. Vojni v Bosni pa še ni videti konca. Naši begunski otroci pa morajo začeti s poukom. Da bi jim bilo lažje, smo zanje zbrali 62 šolskih torbic, okoli 1500 barvic, 30 nalivnih peres, 360 florastrov, 430 raznih drugih šolskih potrebščin: šestil, ravnil, radirk, kar bodo lahko spravili v 50 peresnicah. V torbe smo položili preko 200 zvezkov. Vanje smo zapisali tudi posvetila. Za najmanjše pa smo zbrali 100 igrač. Želimo jim veliko uspeha pri učenju.

GABI GABROVEC
OŠ Šentjurupert

Z A C E N E J Š I
P R A Z N I C N I N A K U P
I N S E R V I S N E S T O R I T V E
NOVOTEHNA
N O V O M E S T O
T R E B N J E
K O S T A N J E V I C A
K R Š K O
M E T L I K A

Kolpa s pritoki zdrla ceste

Veliko škode zaradi poplav, ki pa ni ocenjena

KOČEVJE — Nedavne večerenske padavine v kočevski občini niso napravile veliko škode, pač pa je precej škode povzročilo deževje minuli teden v torek, ko je padalo predvsem po Hrvaški, v Gorskem Kotarju, krajih ob Kolpi in Čabarci (Delnice, Risanj, Snežnik).

Zaradi padavin in narasle Kolpe s pritoki je bilo največ škode v spodnjem delu kočevske občine, in to na novi, pred kratkim odprtih asfaltnih cesti od Slavškega Lazja do Bilpe. Tu je odneslo s ceste kar okoli 500 kubičnih metrov materiala, zaradi česar je ta cesta zaprta za promet. Škoda na njej še ni ocenjena.

V zgornjem delu občine pa je največ škode ob Belici, pritoku Čabarke. Tudi tu je narasli potok odnašal brežine in poškodoval cesto, kjer je hrib, ki drsi v Belico, spet zobil korito njene streuge. Tu je bila najbolj poškodovanata cesta Papeži-Zurge. Dež in plazov so poškodovali še ceste Sela-Cačiči, Sela-

JOŽE PRIMC

Nastopili so pri papežu

»Nagovoril nas je v čisti slovenščini«, pravi trebanjski kitarist Martin Strel, ki je v Rimu oz. Vatikanu gostoval z New swing quartetom in Alenko Godec

TREBNJE — Prejšnji teden se je z večnevnega gostovanja v Rimu in Vatikanu, kjer je imela tri nastope, vrnila skupinu slovenskih glasbenikov, ki so jo sestavljali New swing quartet, pevka Alenka Godec in kitarist Martin Strel, glasbeni učitelj iz Trebnjega, z njo pa so bili še trije mladi Slovenci v narodnih nošah, tonski tehniki, snemalec in kapelan Franc Trstenjak iz Celja, ki je organiziral gostovanje in vodil odpravo.

O podrobnostih s tega gostovanja je Martin Strel posebej za Dolenski list pripovedal takole:

»Na to dolgo potovanje smo šli na željo dr. Štefana Faleža, slovenskega veleposlanika pri Sveti stolici v Rimu, in sicer, da bi tam nastopili in predstavili Slovenijo pred veleposlaniki vsega sveta, nato pa še pred papežem Janezom Pavlom II. V Rimu smo se najprej ustavili v domu Slovenicum, kjer nas je sprejel prelat dr. Maksimilijan Jezernik. Slovenicum je ustanova, kjer se slovenski duhovniki pripravljajo za magisterij in doktorat. Nato smo se odpravili še do hotela Holiday Inn — Minerva, kjer nas je prijazno sprejel veleposlanik dr. Štefan Falež.

- an

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 26. XI.

SLOVENIJA 1

- 9.45 - 12.10 in 14.45 - 0.55 TELETEKST
- 10.00 VIDEO STRANI
- 10.10 PROGRAM ZA OTROKE
- JAKEC IN ČAROBNA LUČKA NORČICE V ŽIVALSKEM VRTU UGANKA MED NITKAMI
- 10.45 SOLSKA TV:
- ANALITIČNA MEHANIKA (8/52)
ANGLEŠČINA - FOLLOW THROUGH
1. lekcija
MUZZY, ANGLEŠČINA ZA NAJ. MILAJŠE (8/20)
- 12.00 POROČILA
- 12.05 VIDEO STRANI
- 15.00 VIDEO STRANI
- 15.10 NAPOVEDNIK
- 15.15 ŠPORTNA SREDA, ponovitev
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 CLIVE JAMES NA SAFARIJU, ponovitev angл. dok. oddaja
- 18.00 PRISLUHNIMO TIŠINI
- 18.30 DOBER TEK! - KUHARSKI NASVETI PAULA BOUCEJA (12/22)
- 19.00 RISANKA
- 19.10 NAPOVEDNIK
- 19.15 ŽREBANJE 3 X 3
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, UTRIP
- 20.40 KOMU GOPRI POD NOGAMI?
- 21.45 HILTON, BANGKOK, avstral. nadalj. (4/6)
- 22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 23.00 SOVA:
- POPOLNA TUJCA, amer. naniz. (6/28)
- BEVERLY HILLS, 90210, amer. naniz. (18/22)
- AMERIŠKA KRONIKA, amer. dok. serija (13/13)
- 0.40 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

- 16.05 Video strani - 16.15 Sova (ponovitev) - 17.30 Športni pregled (ponovitev) - 18.00 Slovenska kronika - 18.10 Regionalni programi - Ljubljana - 19.00 Videosp - 19.30 Dnevnik RAI - 20.00 TV igrica - 20.30 Gozdarska hiša Falkenau (nemška naniz., 44/53) - 21.00 Gospodarska oddaja: R & R - 21.30 Sedma steza - 22.00 Zgodovina Slovenec v filmskih freskah (8. oddaja) - 22.45 Ciklus filmov znanih režiserjev: Roger Corman: Trip (amer. film) - 0.00 Kriminal - 0.30 Video strani

TOREK, 1. XII.

SLOVENIJA 1

- 8.35 - 12.10 in 14.25 - 0.45 TELETEKST
- 8.50 VIDEO STRANI
- 9.00 PROGRAM ZA OTROKE
- ZGODBE IZ ŠKOLIKE
- 9.50 ŠOLSKA TV, ponovitev

SLOVENIJA 2

- 11.00 SEDMA STEZA, ponovitev
- 11.30 PRISLUHNIMO TIŠINI, ponovitev
- 12.00 POROČILA
- 12.05 VIDEO STRANI
- 14.40 VIDEO STRANI
- 14.50 NAPOVEDNIK
- 14.55 ZGODOVINA SLOVENCEV V FILMSKIH FREŠKAH, ponovitev 8. oddaja
- 15.25 TRIP, ponovitev amer. filma
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 PROGRAM ZA OTROKE

LONČEK, KUHAJ!

- PRIVI USPEHI
- JAKEC IN ČAROBNA LUČKA
- DENVER, POSLEDNJI DINOZAVER
- (10/20)

PO BELIH IN ČRNH TIPKAH (8/8)

- 18.35 POTOVANJE V MODRO, otroška plesna predstava
- 19.10 RISANKA
- 19.20 NAPOVEDNIK
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 VOLITVE 92

21.40 SESTRE, amer. nadalj. (1/7)

22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

23.00 POSLOVNA BORZA

23.10 NAPOVEDNIK

23.20 SOVA:

- HAGGRAD II, angl. naniz. (6/7)
- BEVERLY HILLS, 90210, amer. naniz. (21/22)
- 0.35 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

- 14.50 Video strani - 15.00 Mednarodna obzora: Nemčija (ponovitev) - 15.40 Sova (ponovitev) - 17.20 Svet poroča - 18.00 Slovenska kronika - 18.10 Regionalni programi - Koper - 19.00 Orion - 19.30 Dnevnik ORF - 20.00 Besede, besede, besede (TV igrica) - 20.30 Gozdarska hiša Falkenau (nemška naniz., 45/53) - 21.00 Svetovni dan boja proti aidsu - 22.10 Osmi dan - 23.00 Svet poroča (ponovitev) - 23.40 Video strani

SРЕДА, 2. XII.

SLOVENIJA 1

- 9.35 - 12.10 in 16.20 - 0.10 TELETEKST
- 9.50 VIDEO STRANI
- 10.00 PROGRAM ZA OTROKE
- DENVER, POSLEDNJI DINOZAVER (5/20)
- PO BELIH IN ČRNH TIPKAH, ponovitev 8. oddaja

11.00 SESTRE, ponovitev amer. nadalj. (1/7)

11.50 POSLOVNA BOR

ALUFINAL

IZDELAVA ALUMINIJASTIH FASAD,
OKEN, VRAT IN ZIMSKIH VRTOV

Kurirska pot 4 68270 KRŠKO

razpisuje prosta delovna mesta

dvema KV ključavnicičarjem

Pogoji:

- 1.5 let delovnih izkušenj
- 2. popolna samostojnost

Sprejemamo samo pismene ponudbe z širokim opisom doseženega dela v roku 7 dni po objavi.

O izbiri bomo kandidate pismeno obvestili v 30 dneh po objavi.

Cloveške zmote

- Rentgenski žarki so čista prevara. (Fizik lord Kelvin leta 1900)
- Telefon je izreden izum, toda čemu bi lahko sploh služil? (Predsednik ZDA Hayes leta 1876)
- Ne verjamam, da bi bilo lahko v vsem svetu prodanih več kot pet ali šest računalnikov. (Watson leta 1943)
- To leta 1980 bo vsa energija prakrčno brezplačna. (Ameriški založnik Luce leta 1956)
- Televizija na tržišču ne bo zdržala več kot šest mesecov. Ljudje se bodo hitro naveličali preživljati večere ob gledanju te škatle. (Filmski producent Zanuck leta 1946)
- Tanki so navadna mehanična igrača. (Angleški obrambni minister Kitchener leta 1917)
- Fonograf nima nobene komercialne vrednosti. (Edison)
- Ne sprejemam relativistne teorije, tako kot zavračam obstoj atomov in podobne dogme. (Mach leta 1913)
- Nič nam ne daje upanja, da bomo lahko nekoč izkoriscičali atomske energije. Še prej bi nam moralno uspeti razbiti atom. (Einstein leta 1932)
- Ljudje si predstavljajo, da bodo ogromni leteli stroji preletavali Atlantik in prevazali ogromno število potnikov. Moram opozoriti te sanjače, da so navadni zanesenjaki. (Ameriški astronom Pickering leta 1908)

SNEŽNIŠKI ODMEVI

KOČEVSKA REKA - Izšla je letošnja že deveta številka Snežniških odmevov, glasila Podjetje Snežnik Kočevska Reka. To je edino tako glasilo v kočevski občini in tudi daleč naokrog, ki redno izhaja. V tej številki piše o strojnih posodobitvih žagalnice Snežnika, reševanju preščnih delavcev v tem podjetju, pripravah na združstveno zavaranje po novem, pa tudi o gateristu Jožetu Panterju. Zgodovinar Mitja Ferenc, ki v Odmevih redno predstavlja nekdanja naselja na območju

Iz Kočevske Reke

NOV POLNOJARMENIK je dobila nova žagalnica Podjetja Snežnik. Stari stroj je razšagal v dveh izmenah v letu dni 28.000 kubikov okroglega lesa, novi pa bo 40.000 kubikov, in to z manj zaposlenimi.

RUŠIL BODO MALE ČRNE GRADNJE, ki so bile zgrajene brez dovoljenj, z neprimernimi materiali in kazijo videz krajev. Gre za drvarnice, lope, hlevčice za živali itd. V kratkem bo te objekte pregledala posebna komisija. Za objekte do 4x5 m bo tudi v bodico zadostovalo soglasje krajevne skupnosti, za večje pa bo treba pridobiti gradbeno dovoljenje.

SE TRIDESET PRESEŽNIH delavcev je pri Podjetju Snežnik. Že doslej pa so 7 delavcev prerazporedili v druga podjetja, 9 je bilo prerazporejenih znotraj Snežnika, sedmim so omogočili upokojitev, enemu pa je prenehalo delovno razmerje in je dobil odpravnino.

JELENJI RUK in z njim glavni del lovne sezone je končan. Na območju Kočevske Reke je padlo 65 divjih živali, 10 trofej jelenov je bilo ocenjenih za medalje (1 srebrna, 9 bronastih). Do konca leta je najavljenih še 15 skupin lovev. Enodnevni lov velja lovec okoli 2.000 DEM.

ZA KULTURO NI ZANIMANJA, saj so prireditve slabo obiskane. Nekateri so kritizirali, da je vstopna predraga. Potem so organizirali predstavitev kasete pevca Petra Movrina, in sicer brez vstopnine, čeprav je bil po predstavitvi še ples. Vendar je bil tudi tokrat obisk zelo slab.

DRVA PRODAJA Snežnik, in sicer po 3.000 SIT kubik.

KS Kočevska Reka, tokrat piše o vasiči Zdiho, iz katere so leta 1953 zaradi zapiranja območja Kočevske Reke izselili vse ljudi, nato pa porušili hiše in cerkev. V tej vasiči so pred meseci našli zakopane zvonove, o čemer smo v našem listu poročali.

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

Savka je zavrtela prstan

Nekako po štirih mesecih mi je prijateljica Savka iz sosednje države Hrvatske vrnila obisk. Ob obvezni kavici po kositlu sva se prizgali, k vragu pa zdravje! in klepet je stekel. Savka je zdaj pa zdaj zavrtela svoj zavidljivo razkošni prstan, kar je zmeraj pomenilo, da jo nekaj tiše.

"Zdaj še vidim, da se Slovensima (kljub dobremu znanju slovenskega pripovedi pogovor s kakšno hrvaško) gode. Kosityl je bilo, ali ta vera, kraljevska. Meni bi takle strošek krepko zatusil pas za en mesec. Sedamdeset maraka penzije, pa si izračunal!"

Namesto pasu bi raje stisnila jezik za zobe, toda na um mi je padla tista klavirna sveta resnica, da Slovensi vse preveč kimamo in ne znamo udariti po mizi. Nak, malo nas bom pa le branila!

"Ej, Savka moja, ne misli, da je pri nas miza vsak dan tako kot danes! Nekaj cvenka več res dobimo kot pri vas, mimo izložb pa raje hodimo zaprtih oči."

Dregnila sem naravnost v žerjavico.

"Bogami, kaj pa vse te mesece, ko ste se vozili k nam, siromakom, po trikrat cenejši kruh, kadili šteke cigareti, mi pa ovohavalni dim pa gorivo! Da spletne ne gorovim, kako ste se za male pare opravili od nog do glave. Sram vas bilo!"

Sama voda mi pa res ne teče po žilah! Nisem še pozabila tudi tega, kako si je gospod Franjo v najokrutnejših časih privočil gar-

JANJA KASTELJC

AVTOMEHANIKA VIDRIH

Šentpeter 51, Otočec
tel.: (068) 85-180

Avtomobili NISSAN

- prodaja novih vozil na kredit
- servisiranje
- popravilo poškodovanih vozil
- možnost menjave staro za novo

SAMO NEGOVANI IN ZDRAVI LASJE SO LEPI LASJE

Vaše probleme lahko rešimo z našim znanjem in vrhunskimi BIO izdelki za nego, oblikovanje, kodranje in barvanje las.

ŽENSKO IN MOŠKO FRIZERSTVO »ZLATA«

Pugljeva ulica 5, Novo mesto
Del. čas: od 7. do 19. ure, sobota od 7. do 13. ure

NAROČILA sprejemamo osebno ali po tel. (068) 22-867

SLOVENSKI ŠPORTNI ČASOPIS

EKIPA

VSAKO SREDO PRINAŠA OBILICO
ZANIMIVEGA ŠPORTNEGA BRANJA

M-KZ "KRKA"
AGROSERVIS
POT NA GORJANCE & NOVO MESTO

Tel.: 068/21-479, 24-480

KMETOVALCI, VRTIČKARJI, VRTNARJI, P O Z O R !

OKENSKA KRILA ZA TOPLE GREDE!
V okviru tradicionalnega sejma rabljene kmetijske mehanizacije, ki bo v nedeljo, 29. novembra, na prostorih Agroservisa, razprodajamo okenska krila.

GROS

Trgovina, Ragovska 17, Novo mesto
tel.: 068/21-974

PRVA TRGOVINA Z ZDRAVO HRANO NA DOLENJSKEM IN V BELI KRAJINI

vabi vse, ki želijo svoj jedilnik popestriti z BIO hrano:

- * polnovredne moke, zdrobi, kosmiči, otrobi, testenine
- * stročnice (soja, čičerka, leča)
- * sojine omake, sir, meso, namazi
- * suho sadje
- * sladiila, soli in začimbe
- * nerafinirana olja in drugo

Odprto vsak dan od 8. do 19. ure, ob nedeljah od 8. do 11. ure.

TASEV BLAŽO

AKUMULATORSKA DELAVNICA
PRODAJA AKUMULATORJEV

ZIMA JE TU!

Zimski test, merjenje hladilne tekočine, kontrola in namestitev klinastega jermena, test polnjenja regulatorja.

Na zalogi vse vrste akumulatorjev po zelo ugodnih cenah!

Brezplačna demontaža in montaža akumulatorjev!

Odkup rabljenih akumulatorjev!

V soboto, 28. novembra, vam pri nakupu akumulatorjev priznamo dodaten 5% popust!

V trgovini in avtosalonu

tabakum d.o.o.

export-import

Velika Cikava 25

Novo mesto

tel.: (068) 23-826

fax: (068) 26-681

vam nudimo:

- motorje YAMAHA, kolesa, prenosne agregate
- vse vrste motornih olj: CASTROL, VALVOLINE, INA
- avtomobilске gume SAVA — letni in zimske profil

Hvala za zaupanje!

SLOVENIJA SMO TUDI

ŽENSKE - ZAUPAJTE NAM

Z D R U Ž E N A

L I S T A

Breda Mijovič je kandidatka SDP Slovenije na Združeni listi za državni zbor v 6. volilni enoti - volilni okraj Sevnica.

Večini volilcev kandidatke ni potrebno posebej predstavljati, saj jo kot županjo občine Sevnica, ki uspešno opravlja svojo funkcijo že tretji mandat, dobro poznate. Kot diplomirana ekonomistka si je prvih 10 let nabirala izkušnje v gospodarstvu, kjer je uspešno vodila dva tozda v sevnški Jurčnik. Z vstopom v profesionalno politiko pa se je izkazala kot človek, ki zna preudarno usklajevati različne interese, predvsem pa razreševati konkretne probleme. Kot kandidatka za državni zbor se bo zavzemala predvsem za gospodarsko uspešno in socialno pravično državo. Pri ustvarjanju pogojev za vzpon naše mlade države želi s svojimi izkušnjami in poznavanjem tako državnih problemov kot stisk ljudi, ki žive v odročnih krajih, doprnosti svoj delež k dosegnejšemu življenu silehernega Slovenca. Zato se bo v Parlamentu še posebej zavzemala za:

- razbremenitev gospodarstva, predvsem živega dela, in s tem enakopravnejšo vključitev v konkurenčni boj na svetovnih trgih,
- prestrukturiranje opešanega gospodarstva z ohranitvijo čim večjega števila produktivnih delovnih mest ter za spodbujanje odpiranja novih,
- izenačitev pogojev gospodarjenja za vse in za njihovo dolgoročno stabilnost,
- racionalno in učinkovito šolstvo, dostopno vsem sposobnim, ne glede na njihov socialni položaj, še posebej pa za uvajanje novih oblik izobraževanja za nadpovprečno nadarjene,
- učinkovito in racionalno zdravstveno varstvo, ki bo pravično za vse, tako za tiste, ki ustvarjajo, kot za tiste, ki so ustvarjalni ciklus že zaključili oz. se vanj niso sposobni vključiti,
- ustvarjanje pogojev za enakopravni razvoj rekreativnega in vruhnskega športa v vseh sredinah,
- cenejoši in učinkovitejšo državno upravo,
- izenačen razvoj vseh slovenskih regij,
- tako lokalno samoupravo, ki bo preprečevala centralizacijo odločanja in zagotavljala kvalitetno življeno tudi na podeželju,
- hitrejši razvoj komunalne infrastrukture, še posebej za modernizacijo magistralnih, regionalnih in lokalnih cest, za kvalitetno vzdrževanje cestne mreže ter za uvedbo bencinskega tolarja,
- hitrejši in enakomeren razvoj PTT in telekomunikacijskega omrežja v vseh delih države,
- dvig ekološke zavesti ter za pospešeno sanacijo ekološko degradiranih okolij,
- zakonsko ureditev pravičnih odškodnin za velike posege v prostor (renta),
- pospešeno izdelavo in realizacijo nacionalnega programa varovanja pred visokimi vodami,
- ekološko prijazno in učinkovito kmetijsko politiko, ki bo tudi hribovitim kmetijam zagotavljala skupaj z dopolnilnimi dejavnostmi možnost nadaljnega razvoja,
- zakonsko ureditev vojnih odškodnin izgnancem.

Pri delu v parlamentu se bo zavzemala za preprečevanje drugače mislečih z argumenti in spoštovanje različnosti mnenj kot predpogoji parlamentarnega demokratičnega sprejemanja odločitev.

POSAVSKI NEODVISNI KANDIDAT

Marjan KURNIK:

»Posavskih problemov ne moremo prepustiti samo strankarski disciplini in glasovalnim mehanizmom«

Kot 39-letni ekonomist, Sevnčan, se še do danes, čeprav opravljam delo politika, nisem strankarsko opredelil, saj sem prepričan, da je delo na občinski in regijski ravni predvsem strokovno.

Zame sta bistveni izvedba in razrešitev problema, za razliko od strank, ki stremijo tudi za politični prestižni uspehi. Stranke živijo življeno medsebojnih tekem, koristi za ljudi in prostor pa so prepogostokrat le stranski produkt. Med deklarativenim dajanjem pobud in končnimi uspehi pa je pravo politično, predvsem pa strokovno operativno delo.

Še posebej v času, ki je pred nami, čas lastnjenja, čas vstopa tujega kapitala, čas oblikovanja lastninske strukture zahodnega tipa, upajmo tudi čas gospodarskega zagona in — bog ne daj — čas počabiljanja socialne krize, bodo potreben samostojni, neodvisni politiki, ki ne bodo podlegali nadstrankarskim spletкам, ampak bodo misili s svojo glavo in zastopali interes volilcev.

Realno je pri

Komisija za spremljanje izvajanja zakona o denacionalizaciji in ugotavljanje povojskih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti v občini Trebnje na podlagi sklepa komisije, z dne 13. 10. 1992

POZIVA

občane in ostale državljane, da nam posredujete podatke o vojnih in povojskih pobojev in žrtvah na območju občine Trebnje, o pravno dvomljivih procesih in njihovih posledicah za posameznike ali skupine, kot tudi vse druge podatke z nepravilnostmi, ki so se med 2. svetovno vojno in po njej dogajale na področju naše občine.

Komisija zbiranjem podatkov ne želi iskati povročiteljev nastalih krivic, temveč s pomočjo različnih virov (matične knjige, župnijske knjige, izjave občanov itd.) ugotoviti in dokumentirati nepravilnosti in zamolčane tragedije, ki so se na območju občine Trebnje dogajale med 2. in takoj po 2. svetovni vojni.

Občane, vladno prosimo, da nam posredujete željene informacije in podatke, po vaši želji pa vam zagotavljamo anonimnost. Podatke lahko pošljete pisno na komisijo za spremljanje izvajanja zakona o denacionalizaciji in ugotavljanje povojskih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti v občini Trebnje, Goliev trg 5, Trebnje, ali se osebno oglasite, kjer boste lahko tajnici komisije (stavba Občine Trebnje, II. nadstropje, soba št. 20) dali svojo izjavo. Hvala!

KOMISIJA ZA SPREMLJANJE IZVAJANJA
ZAKONA O DENACIONALIZACIJI IN
UGOTAVLJANJE PIVOJSKIH MNOŽIČNIH
POBOJEV, PRAVNO DVOMLJIVIH
PROCESOV IN DRUGIH NEPRAVILNOSTI
V OBČINI TREBNJE

Čudež v temi — svetilke MAG-LITE iz ZDA

Primerne za osebno uporabo, lovce, ribiče, vzdrževalne, varnostne in dežurne službe.

V darilnih paketih, primernih za ekskluzivna in praktična poslovna darila vašim najdražjim za prihajoče praznike.

Uvoznik:

Prodaja na veliko: za podjetja, podjetnike, obrtnike, društva itd.

NOVO MESTO p.o.
Podjetje za požarni in tehnični inženiring, Trgovina,
zastopstva in zunanjega trgovina, p.o.

Cesta Hercegov 36, 6800 Novo mesto, p.o. 50 tel. 068 28-767, fax 25-622

OD 20. NOVEMBRA 1992 DO KONCA LETA
VAM NUDIMO POSEBNE PRODAJNE UGODNOSTI:

- 5-30 % POPUSTA PRI GOTOVINSKEM NAKUPU NAD 3000 SIT
- 10 % POPUST NA DELO PRI SERVISIRANJU VAŠEGA VOZILA V SERVISIH NOVO MESTO, METLIKA, TREBNJE
- PRODAJA NA ČEKE 1 + 3 (BREZ OBRESTI)
- PRODAJA NA POTROŠNIŠKO POSOJILO

CENEJŠI PRAZNIČNI NAKUP
V NOVOTEHNINIH PRODAJALNAH

NOVOTEHNA

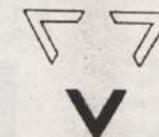
NOVO MESTO p.o.
Podjetje za požarni in tehnični inženiring, Trgovina,
zastopstva in zunanjega trgovina, p.o.

Ste ambiciozni, komunikativni, kreativni pri delu in samostojni pri ustvarjanju novih vrednot? Imate vsaj srednjo izobrazbo in pasivno obvladate angleški jezik? Imate avto? Nudimo vam pogodbeno delo (z možnostjo redne zaposlitve) za vodenje posebnega programa prodaje atraktivnega proizvoda iz ZDA, zanimivega pred novoletnimi prazniki. Poklici naši: tel. (068) 28-767 fax: (068) 25-622

BETONSKE KVADRE IZDELUJEMO IN DOSTAVIMO NA GRADBIŠČE!

Cementninarstvo in prevozništvo
Jaklič
Gabrje 132
p. Brusnice
tel. (068) 85-887

- Politika je boj za zakonodajalca. (Wiggins)
- Najhujše je sovrašto med sorodniki. (Tacit)

vitalis d.o.o.
novo mesto

POSEBNA PONUDBA:

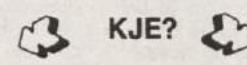
dostavni avto FIAT FIORINO
po izredno ugodni ceni

PONUDBA TEDNA!

NAJNIŽJE CENE IN VISOKA KVALITETA

Bunde, otroški smučarski kompleti, modne parke in plašči, trenirke in svilene jakne.

- pravi puhi
- uvoz iz Kitajske

Trgovina VARIANTA
Dilančeva 7 (za Ribjo restavracijo)
Novo mesto
tel. (068) 23-886

Trgovina Cekar
Ljubljanska 17 (Javna skladischa)
Novo mesto
tel. (068) 23-560

Podjetje VITALIS vam nudi tudi široko paletlo izdelkov tradicionalne kitajske medicine (tigrovo mazilo, losioni za pospeševanje rasti las-formula 101, zeliščni obliži proti bolečinam).

NOVOST: akustimulator za zdravljenje in odkrivanje bolezni in JING TONG zapestnico za uravnavanje krvnega pritiska.

Inf. in naročila: (068) 23-886

Džirlo
Tel.: (061) 40 787

Čang - Šlang
shujševalni čaj

Z zmanjševanjem telesne teže krepite organizem

Vsi dosedanji preparati za hujšanje (vitaminske tablete, dietetski preparati) so reševali problem zmanjševanja telesne teže, ne pa tudi ohranjevanja idealne telesne teže. Izjema pri tem je Čang - Šlang, čaj za reduciranje telesne teže po kitajski recepturi. Je zdravilen, iz naravnih sestavin in ga lahko uporabljamo za posebno nego telesa, povzroča izgubo teže, plinov, nakopičenih maščob in spodbuja izgubo teka. Z rednim pitjem čaja Čang - Šlang bodo izgorele odvečne telesne maščobe, vaše telo pa bo postalo gladko in gibčno. Čaj Čang - Šlang je sestavljen iz posebnih sestavin in je primeren za ženske in moške, stare in mlade, za vse starosti.

Čang - Šlang so nekoč pili bogati Kitajci. S pitjem tega čaja so obdržali vitkost in gibčnost. Tudi vsak obrok hrane so čutili kot en sam požirek.

Škatlica Čang - Šlanga vsebuje 40 vrečk čaja, ki so garancija za dosegene telesne teže. Po pitju čaja ne čutite v želodcu nobene teže, niti kakšne druge neprijetnosti, kajti niste pili pivskega kvasa, pač pa Čang - Šlang, čaj s tradicijo več kot 1.700 let.

Za izgubo teže je dovolj, da vsak dan pred obrokom popijete eno skodelico tega čaja in vsi problemi bodo rešeni. Zaradi izgube telesne teže ne boste nervozni, nasprotno, ohranili boste dobre razpoloženje.

Isti učinek boste dosegli, če popijete dve skodelici Čang - Šlanga pred spanjem.

Čaj Čang - Šlang lahko naročite po pošti na naslov: Džirlo, p. p. 45, 61000 Ljubljana in po telefonu: (061) 40 787.

Čang - Šlang prodaja na slovenškem tržišču ekskluzivno podjetje Džirlo, d.o.o., Ljubljana.

Cena Čang - Šlanga je 599 SIT + poštni stroški. Plačate po povzetju.

NAROCILNICA

ime in priimek

ulica in št.

poštna št. in kraj

število zavitkov

Narocilnico pošljite na naslov:
Džirlo, p. p. 45, 61000 Ljubljana

ZAVAROVALNICA TRIGLAV DAJE SVOJIM ZAVAROVANCI ZAVAROVANJE STARO ZA NOVO IN NAJEM NADOMEŠTNEGA VOZILA

Vsem avtomobilskim zavarovancem, ki imate polno kasko zavarovanje in zavarovanje po kombinaciji K, dajemo nove ugodnosti.

Nov avto je ponos vsakega voznika. Če je vaš avto uničen ali vam ga ukradejo, ko ni še niti leto dni star, vam bomo dali denar za nakup novega avta.

V Zavarovalnici Triglav bomo do prvega rojstnega dne vašega avtomobila priznali, da imate nov avto.

Ko bo vaše vozilo na popravilu zaradi poškodbe, ali če so vam ga ukradli, se boste z nadomesnim osebnim vozilom lahko vozili do tri dni. Plačali vam bomo najem nadomeštnega vozila.

Ne pozabite, da pri uveljavljanju zavarovalnine iz zavarovanja polnega avtomobilskega kaska ne izgubite pravice do bonusa, niti ne nosite franšize, če je škodo povzročil tuji voznik.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV d.d.

V Beli krajini, november 1992

BOŽIDAR FLAJŠMAN - PORTRET KANDIDATA

Kako predstaviti kandidata za republiškega poslanca, da ne bi to izvzelo kot poceni štos, s katerim politiki poskušajo "neumne" volitve prepričati, da je njihov kandidat edini, najboljši, najlepši, najpametnejši in sploh človek brez katerega ne morež živeti in brez katerega za njih ni prihodnosti na tem koščku modrega planeta. Kako? Mogoče tako, da preprosto napišemo resnico. Če resnično obstaja ena sama resnica, potem je resnica o Božidarju Flajšmanu to:

Ni najpametnejši, ni najlepši. Ni nikakršen supermen. Je povsem navaden človek. Je eden izmed nas. Z vsemi dobrimi in slabimi lastnostmi. Res, da je kandidat Zelenih, vendar je njegova zelenost prisna in ne strankarska. Božo nikakor ni človek, ki bi zaradi ozkih strankarskih interesov pozabil na to, da je v prvi vrsti Belokranjec, potem Slovenec in, če hočete, tudi svetovljaven. Je človek za katerega ne obstajajo dogme in meje. Po njegovem ni ničesar, kar se ne bi dalo spremeniti. In če misli, da je za nekaj novega in boljšega potrebova iti skozi zid, bo Božo skozi zid tudi poskušal. In kaj je najbolj zanimivega? Uspelo mu bo.

Ni ga Metličana in skorajda ni starejšega Belokranjca, ki ne bi poznal Božidara Flajšmana st., očeta našega in vašega kandidata, ki je, mimo to lahko zapišemo, ena metliških legend. Bivši borec 14. divizije, zasluzni gasilec, navdušen folklorist in pevec ni imel nikoli dlake na jeziku. Tudi svojim bivšim soborcem ni prizanašal, ko so le ti lezli po oltarjih oblasti. Veliko zgodb o Darčku Flajšmanu še danes pripovedujejo starejši Metličani svojim naslednikom. A jabolko ne pada daleč od drevesa in tudi Božo nima dlake na jeziku. Še kot otrok je bil vedno na čelu kurje vojske, ki se je bojevala s klinci iz sosednje ulice. Bil je eden najaktivnejših v Metliškem mladinskem klubu, ki je v sedemdesetih letih veljal za enega najaktivnejših klubov v Sloveniji. V glasilih metliške mladine Razmerja, ki so burila duhove v Beli krajini in kasneje prešla lokalne okvire ter bila iskana po celi Sloveniji, je levji delež nosil Božidar Flajšman. Še posebej takrat, ko je Belo krajino zadela ekološka katastrofa izlivu bitenilov v Krupo. Sploh so bili takrat članki, ki jih je pisal Božo prvi, ki so govorili o tej katastrofi. Šele nekaj tednov kasneje so o tem poročali tudi javni mediji.

Ob primeru Krupe se je Božo privč resnično srečal s problemom varstva okolja in ekološko miselnostjo. Od tega trenutka dalje je bil "pečen". Tako zelo pečen, da bi lahko rekli: "Pečen do zelenosti." Ob tem, da je pošiljal svoje prispevke v mnoge slovenske časopise in revije (Mladina, Delo, itd.) je bil eden od motorjev organiziranega ekološkega gibanja v Sloveniji. Bil je tudi sodelavec Russellovega razsodišča in je zanj pripravil gradivo na temo Ekološki genocid v Sloveniji. Je potem kaj čudnega, da je ob ustanovitvi stranke Zelenih postal generalni sekretar stranke.

Mogoče Božidara vsi ne poznate, a spoznali ga boste. On ni človek, ki bi sedel v zadnjih skupščinskih vrstah, žvečil sendvič, ga zalival z jogurtom, medtem ko bi prebiral črno kroniko v časopisu. Nekakšen vrag mu ne da miru in kar naprej bo hodil na govorniški oder, da bi... SEDAJ SMO PA TAM: V tem se Božo razlikuje od vseh dosedanjih kandidatov, ki jih je Bela krajina pošljala zadnih štirideset let v Ljubljano. Tudi nibe iz vedno bolj onesnažene Kolpe bi znale modro močati v parlamentu.

Belokranjci živimo v bajki o dobrih, prijaznih in revnih ludeh. Bajke prepustimo babicam. Mi bi bili raje dobri, prijazni in bogati. Ali ni že čas, da se tudi beseda Belokranjcev sliši v Sloveniji? Naj jo pove Božidar Flajšman.

Božovi prijatelji

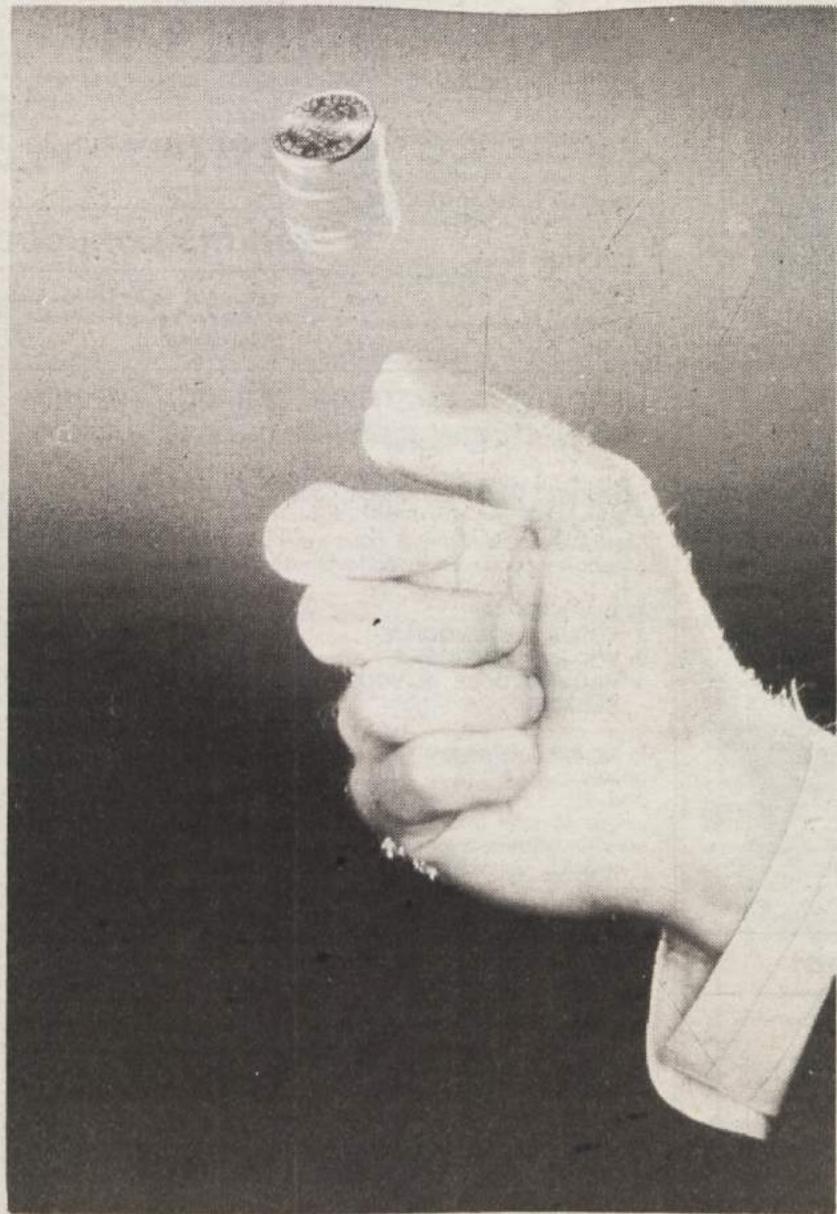
Božidar Flajšman
Peter Jammikar

Božidar Flajšman se je rodil 2.7.1956 v Metliki. Po opravljeni maturi, na srednji šoli za oblikovanje, je diplomiral na Pedagoški akademiji in skoraj deset let delal kot likovni pedagog. Z ženo Sonjo ima hčerko Katašino in sinca Izidorja.

Podpisani so: Zdenka Bodovinac, Marina Bevk, Janez Bevk, Tone Bezenček, Milan Bračič, Andrej Dular, Irena Flajnik, Alenka Hladnik, Zoran Hočevar, Vesna Jevnikar, Peter Jammikar, Stane Križ, Andrej Kunič, Sara Lovrenčič, Edi Maceš, dr. Phil Mason, Jošt Mihelič, Gorazd Perko, Anton Pezdirč-Pakar, dr. Dušan Plut, Matjaž Rus, Nives Sulib, Sandi Šavli, Darinka Vidic, Andrej Vidic, Mira Vlašič, Stane Vlašič, Duška Vlašič, Rudolf Vlašič, Janez Vrančič-Luigi, Marko Župančič.

Slovenija naj bo jutri srečnejša

Oderuščvo je kriminalno in nemoralno dejanje za vse poštene ljudi

Ste se kdaj vprašali, zakaj podjetniki pravijo, da se pri nas nič ne plača delati. Ste se kdaj vprašali, zakaj so naši proizvodi tako drogi, zakaj smo nekonkurenčni na tržišču. Zakaj gospodarstvo ne more dihati.

Slovenski delavec in kmet sta pod enakimi pogoji enako produktivna in konkurenčna kot avstrijski ali bavarski delavec ali kmet. Toda za razliko od svojih avstrijskih in bavarskih kolegov slovenski bankirji pobirajo, zlasti na račun industrije in kmetijstva, nezaslišano visoke obresti, ki dosega celo 300% na leto. Takšne oderuške obresti mora slovenska industrija vkalkuirati v ceno proizvoda, zato tudi ne more biti konkurenčna. Pod takimi pogoji ne bi bili konkurenčni niti Japonci (mimogrede: pri njih imajo obrestno mero omejeno na 5%). Zato propada naše gospodarstvo. Zato nas čaka plaz stečajev. Zato mladi podaljšujejo vreste brezposelnih. Zato se obrtniki, kmetje in podjetniki dušijo v dolgovih. In nenazadnje: tudi zato imajo slovenski delavci tako nizke plače!

Vsek, ki ima osnovno znanje iz ekonomije, ve, da mora biti profitna stopnja gospodarstva višja kot obrestna mera posojenega denarja, če želimo, da bo sploh kdo investiral v gospodarstvo. V nasprotnem primeru se ne plača ne investirati in ne delati. Zato v Svetovni banki predlagajo povsod tam, kjer so podani elementi monopola, reguliranje oz. omejevanje obrestne

mere. Slovensko bančništvo in Ljubljanska banka sta prav tak primer.

Predlog zakona o obrestni meri, ki smo ga predlagali v Slovenski ljudski stranki, predvideva revalorizacijo glavnice skladno s tečajem ECU, obrestno mero pa limitira na 6% med državljanji, do 8% za gospodarstvo ter 12% za zamudne obresti. Z zakonom o obrestni meri bi odpisali neplačane oderuške obresti, že plačane pa vrnili gospodarstvu. S tem bi ustvarjalni ekonomiji omogočili, da postane konkurenčna, vodstvom teh podjetij pa, da se prično ukvarjati z iskanjem novih trgov, novih programov ter zaposlovanju novih delavcev. Denar, ki bi ga bile banke v tem primeru dolžne gospodarstvu, bi nadomestili z mednarodnimi natečaji za nekatere dela - avtoceste, rafinerije, namakanje sisteme in plinovode - s katerimi bi v Slovenijo pripeljali svež kapital. Naša podjetja bi dobila delo, naši delavci zaposlitev. Proračunski denar, ki bi bil namenjen za avtoceste, pa bi porabil za prepotrebno obnovo in gradnjo novih lokalnih cest. Tudi eden od pogojev za članstvo v Evropski skupnosti je limitiranje obrestnih mer na 2% nad povprečnimi obrestmi članic. Toda zakaj se potem določeni krogci upirajo takšnemu zakonu v tem trenutku.

Razlogi so nadvse preprosti in banalni. Pripadniki bivše privilegirane partijske élite so se iz politike (navidezno!) umagnili. Prevzeli so vodstvo bank, velikih monopolov, podjetij in javnih institucij in od tam krojijo našo usodo. Kot bankirji pobirajo nesramno visoke oderuške obresti. Z njihovo pomočjo počasi prevzemajo naša podjetja in jih za majhne denarce prodajajo svojim istomišljenikom. Tako bivši politični privilegiranci po tistem in na čisto lastnino ter se bogatijo. Delavec in kmet bosta še enkrat, kot že toljokrat doslej, opeharjena za sadove svojega dela. To je glavni motiv in jedro njihovega nasprotovanja sprejetju zakona o obrestni meri.

Mariborsko gospodarstvo so z oderuškimi obrestmi samo v tem letu oškodovali za več kot 150 milijonov DEM! Za koliko so okradli vas?

Slovenska ljudska stranka
Slovenija naj bo jutri srečnejša

tedenski koledar

Cetrtek, 26. novembra - Konrad Petek, 27. novembra - Virgil Sloboda, 28. novembra - Jakob Nedelja, 29. novembra - Nina Ponudnik, 30. novembra - Andrej Torek, 1. decembra - Natalija Sreda, 2. decembra - Blanka

LUNINE MENE
2. decembra ob 7.17 - prvi krajec

kino

BREŽICE: 27. (ob 20. uri) ter 28.

kmetijski stroji

MOLZNI STROJ Vitreks prodam po ugodni ceni. Stroj je malo rabljen. Milan Makšek, Poljane 4, Mirna Peč. 4932

TRAKTOR ZETOR 5245, malo rabljen, prodam. 4932

TRAKTORSKO PRIKOLICO, nosilnost 3 tone, prodam. 4932

4949

TRAKTORSKO PRIKOLICO, hlevski gnoj, kostanjevo kolje in stebre prodam. 4949

50-135.

4955

kupim

SUHE SMREKOVE plohe kupim. 4982

85-656, Ratež. 4982

SUHO MRVO kupim. 85-840.

4983

motorna vozila

GOLF D, letnik 1987, prodam. Marjan Cujnik, Groblje n.h., Šentjernej. 4903

ŠKODO 1200, letnik 1989, registrirano do 22.9.1993, prodam. Ogled možen vsak dan popoldne. Silvo Gorenc, Cerovec 8, Trebelno. 4908

126 P, letnik 1986, prodam za 2.200 DEM. 23-535, popoldne. 4910

MINI MORIS, letnik 1977, prodam. 50-194. 4915

Z 101, letnik 1988, odlično ohranjen, garaziran, prvi lastnik, prodam za 5.000 DEM. 25-138. 4918

R 4 GTL, letnik 1990, prodam. Smedenja vas 69. 4923

ŠKODO 120 LS, letnik 1980, prodam. 26-116. 4931

GOLF D, letnik 1984, registriran do 10/93, prodam. Janez Plantan, Krška vas 25. 4939

VW 1200, letnik 1975, in R 4 GTL, letnik 1982, prodam. 4932

Bevec, Vinji Vrh 11, Šmarješke Toplice. 4944

Z 128, Skala 55, letnik 1988, prevoženih 45.000 km, prodam. Cena po dogovoru. Milan Murn, Vihe 23, Leskovec. 4946

NISSAN PRIMERA, 1.6 SLX, 7/91, bela barva, nujno prodam. Cena 21.000 DEM. 4951

R 21, letnik 1989, registriran do 10/93, prodam. Informacije na 22-185, od 18. do 20. ure. 4957

GOLF D, letnik 1987, prodam. Marjan Cujnik, Groblje n.h., Šentjernej. 4965

KADETT, letnik 1976, registriran do 26.10.1993, prodam. Raka 84 (Vinji Vrh). 4967

LADO 1300 S, letnik 1986, registriran do 4/93, prodam. 4968

4978

GOLF, letnik 1981, registriran do 11/93, in Z 101, letnik 1981, registriran do 5.93, prodam. 52-165. 4985

GS 1.3 SUPER, letnik 1979, prodam. 21-202. 4987

R 5 CAMPUS, letnik 1990, prodam. Groblje 8, Novo mesto. 4991

SPAČKA, letnik 1976, neregistrirana, v nevpočetnem stanju, prodam. Koščialova 28, Novo mesto. 4993

R 4 GTL, letnik 1990, prodam. Vidrih, Otočec 51, Šentpetter. 4994

ŠKODO 120 L, letnik 1978, prodam. 26-026. 4996

ZELO DOBRO ohranjen OPEL KADETT, LSTD 1.6, letnik 10/87, prodam. 21-948. 4998

in 29.11. (ob 18. in 20. uri) ameriška grozljivka Mesečniki.

ČRНОМЕЛЈ: 28. (ob 19. uri) in 29.11. (ob 20. uri) ameriški avanturistični triler Freejack. 29.11. (ob 16. uri) Hrestač.

KRSKO: 26., 27. (ob 20. uri) ter 28. in 29.11. (ob 18. uri) ameriški avanturistični film Batman se vrača.

METLIKA: 27. in 29.11. (ob 20. uri) ameriški ljubezenski film Divja orhideja. 29.11. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Policaj iz vrtca.

NOV MESTO: 26.11. (ob 18. in 20. uri) ameriška satira Bob Roberts. Od 27. do 29.11. (ob 16., 18. in 20. uri) ameriška akcijska komedija Smrtonosno orožje.

ZASTAVO 750, letnik 1983, prodam. 85-840.

BMW 524 turbo diesel, letnik 84, z veliko dodatne opreme prodam (v račun vzemem tudi cenejši avto). 4932

TRAKTOR ZETOR 5245, malo rabljen, prodam. 4942

TRAKTORSKO PRIKOLICO, nosilnost 3 tone, prodam. 4949

TRAKTORSKO PRIKOLICO, hlevski gnoj, kostanjevo kolje in stebre prodam. 4949

obvestila

ŽALUZIJE - ROLETE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. 4932

EMAJLIRANJE kopaliških kadi z uvoznim materialom. Garancija 2 leti. 4932

V TRGOVINI ROGELJ, Rdeči Kal, dobite črva vseh vrst in ostalo za koline. 4973

GRADITELJI, POZOR! Po konkurenčnih cenah izdelujemo peči in bojlerje za centralno ogrevanje. Garancija pet let. 4973

Odgrojitev kanalov v podzemju. 4973

Obiščite nas še danes!

Dol. Kamence 25 a

Novo mesto

tel. fax (068) 23-902

Del. čas: 8.-12.

15.-17. ure

Pridite in prepričajte se sami!

Se priporočamo!

Odpoto od 7. do 22. ure, ob

četrtkih zapro.

Tel.: 068/47-451.

MERCATOR - KMETIJSKA ZADRUGA KRKA NOVO MESTO, ŽE POLJE ŠENTJERNEJ Trubarjeva 4, Šentjernej

od d a j a

v najem pisarniški prostor na Trubarjevi 4 v Šentjerneju v izmeri 17 m².

Informacije na telefon:

42-034.

Električne omarice, zunanje ter notranje, kompletno opremljene ali prazne, ugodno prodam.

Dostava do Novega mesta. Izvajamo tudi električne inštalacije. Tel. (061) 752-979.

Bistro VALENTINA Vel. Bučna vas 35,

(068) 25-113

Obiščite nas lahko vsak dan od

7. do 23. ure, ob nedeljah in

praznikih od 10. do 20. ure. Poleg različnih pijač vam nudimo še tople sendviče, kranjske klobase.

Se priporočamo!

Tel.: 068/84-647

TEHNIČNA TRGOVINA Novo mesto, Bršljin 21, tel/fax: 068/27-197

UGODNO

RADIATORJI - stará cena

TUŠ KADI - stará cena in

popust 10 %

* centralne peči * gorilci *

cisterne * pipe * bojlerji *

umivalníky * cevi * črpalka *

kabli * števci * omarice *

barve * laki *

V primeru montaže centralne

kurjave ali vodovoda vam za

material NI POTREBNO PLATITI prometnega davka.

SLAVKO NOVAK, Orehovalica 16,

prepoznam Leonu Metalnu moteno

moje posesti. Če nega ne bo upošteval, ga

bom sodno preganjal.

4948

TEHNIČNA TRGOVINA Novo mesto, Bršljin 21, tel/fax: 068/27-197

UGODNO

RADIATORJI - stará cena

TUŠ KADI - stará cena in

popust 10 %

* centralne peči * gorilci *

cisterne * pipe * bojlerji *

umivalníky * cevi * črpalka *

kabli * števci * omarice *

barve * laki *

V primeru montaže centralne

kurjave ali vodovoda vam za

material NI POTREBNO PLATITI prometnega davka.

4948

TEHNIČNA TRGOVINA Novo mesto, Bršljin 21, tel/fax: 068/27-197

UGODNO

RADIATORJI - stará cena

TUŠ KADI - stará cena in

popust 10 %

* centralne peči * gorilci *

cisterne * pipe * bojlerji *

umivalníky * cevi * črpalka *

kabli * števci * omarice *

barve * laki *

V primeru montaže centralne

kurjave ali vodovoda vam za

material NI POTREBNO PLATITI prometnega davka.

4948

TEHNIČNA TRGOVINA Novo mesto, Bršljin 21, tel/fax: 068/27-197

UGODNO

RADIATORJI - stará cena

TUŠ KADI - stará cena in

popust 10 %

* centralne peči * gorilci *

cisterne * pipe * bojlerji *

PLANINSKO DRUŠTVO
ČRNOMELJ
Kolodvorska 34

OBJAVLJA RAZPIS

za prodajo gostinskega objekta, dravnice in hleva v Črmošnjicah 5, p. Semič, v neposredni bližini smučišča Gače. Gostinski objekt ima 302,28 m² uporabne površine. Površina zemljišča, na katerem stojijo objekti, in funkcionalnega zemljišča znaša 510 m². Izključna cena je 7.000.000 SIT. Ponudbe s polnim naslovom morate poslati do 30. 9. 1992 na naslov: PLANINSKO DRUŠTVO ČRNOMELJ, 68340 ČRNOMELJ. Z najboljšim ponudnikom bomo sklenili pogodbo najkasneje v 15 dneh po izbi. Podrobnejše informacije lahko dobite po telefonu (068) 52-040 (Ladešič).

NEKOČ ZADRUGE VČERAJ ČEBELICA DANES MI!

Mnogi od vas že poznavajo naše prednosti: zanesljivost, tradicija, prodornost in poštenost.

Zavod za organizacijo in izvajanje vzajemne pomoči članom, p.o., Ljubljana

daje vašemu denarju - večjo vrednost!

Za vse tiste, ki vedo, da imamo skupaj več, za tiste, ki si sami ustvarjajo svojo prihodnost.

Odslej višji zgornji limiti in možnost plačila članarine v 3 obrokih.

Odprite vrata naših poslovalnic in se prepričajte:
Novo mesto, Novi trg 1, tel. 068/27-182, 22-226 int.145, od 8-16 ure
Brežice, Milavčeva 4, tel. 0608/62-044, od 9-12 in od 13-16 ure
Metlika, Kidričev naselje, tel. 068/58-061, 58-179, od 8-14 ure

... z Vami v stiski in obilju ...

ALI ŠE IŠČETE? MI SMO ŽE NAŠLI!

Wer liefert was?

AN AMERITECH COMPANY

"GOSPODARSTVO SLOVENIJE PONUJA"

"Wer liefert was?" v Sloveniji:

- * proizvajalci, trgovci, banke, zavarovalnice, turizem
- * razrstitev podjetij po izdelkih in storitvah
- * na CD-ROM-u, v On-line bazi podatkov
- * več milijonov podatkov
- * nastop na tržišču v Evropi in drugod po svetu
- * v šestih jezikih

Vse to dobite z vpisom v publikacijo in poslovno računalniško bazo podatkov:

"Gospodarstvo Slovenije ponuja"

Informacije: ABE marketing, Cesta 20. julija 2c, p.p. 24, 61410 Zagorje ob Savi, tel. 0601/62-094, 61-425, fax 0601/62-091

ZAHVALA

*Delo, trud in trpljenje
tvoje je bilo življenje.*

Kljub izredni volji do življenja nas je v 64. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in tata.

SILVESTER VIDMAR

iz Gradeca pri Žužemberku

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, dobrim vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih. Posebna zahvala GD Žužemberk, govornikoma Francu Šukfici in Jožetu Novaku, podjetju Keko d.d. Žužemberk. Lepo se zahvaljujemo sosedom Gracarjevem, Novakovim, Vidmarjevem ter Hočvarjevim za vso pomoč. Hvala tudi gospodoma Povirku in Vidmarju za lepo opravljen obred.

Žaluoči: žena Julka, sin Jože z družino, hčerki Julka in Milena z družinama ter ostalo sorodstvo

begrad

Belokranjsko gradbeno podjetje "BEGRAD", p. o., Črnemelj, Zadružna c. 14

PRODAJA POSLOVNE PROSTORE V SEMIČU

V poslovno-stanovanjskem objektu so še na voljo poslovni prostori v pritličju v izmeri 100 m², v 1. nadstropju v izmeri 100 m² in v kleti velikosti 80 m².

Prostori se gradijo do IV. gradbene faze in se finalizirajo po dogovoru s kupci.

Informacije:

Podjetje BEGRAD, p. o., Črnemelj

tel.: 068/52-255, 52-217

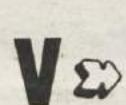
ODSLEJ TUDI OB PONEDELJKIH

BREZPLAČNI MALI OGLASI S A L O M O N O V OGLASNIK

NE ODLAŠAJTE VAŠE MALE OGLASE. ODDAJTE ŽE DANES

NOVO MESTO
Muzejska 3, tel.: 068/21-409

MRAZ JE TU. AVTO NE VŽGE. KAJ ZDAJ?

M-KZ "KRKA"

AGROSERVIS

POT NA GORJANCE 8 NOVO MESTO

KJER VAM PO UGODNIH CENAH NUDIJO NOVE AKUMULATORJE VSEH VRST, VAM JIH BREZPLAČNO VGRADIJO IN TUDI PREIZKUSIMO POLNILNI TOK.

V SPOMIN

Ni več bolečin, ni več trpljenja,
vse to ti je vzela večna zemlja.
V domu ostala je praznina,
a v naših sрih bolečina.

BOLEČ IN ŽALOSTEN JE SPOMIN NA

FRANČA KOVAČA

mizarskega mojstra iz Bršljina

28. novembra, ko nas je pred letom dni zapustil naš dragi mož, oče, ata, stari ata, brat, svak in stric.

Vsi tvoji

ZAHVALA

Nihče ne ve, kako boli,
ko drage mamice v hiši ni.
Ko solza koga bi rešila,
bi našo mamico obudila.

V 51. letu starosti nas je zapustila naša dobra in skrbna žena, mamica, babica, sestra in tetka

FRANČIŠKA HABINC

rojena Glavan

Pot na Polščo 37 A, Krško

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in vaščanom, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih. Posebna zahvala GD Žužemberk, govornikoma Francu Šukfici in Jožetu Novaku, podjetju Keko d.d. Žužemberk. Lepo se zahvaljujemo sosedom Gracarjevem, Novakovim, Vidmarjevem ter Hočvarjevim za vso pomoč. Hvala tudi gospodoma Povirku in Vidmarju za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: vsi, ki smo jo imeli radi

adriatik

PODGETJE ZA TRGOVINO, TURIZEM IN PROMET d.o.o.
68257 DOBOVA, SELSKA 21, tel/fax: 0608/64-625

OPEL CORSA SWING + 1.2 i CAT
OPEL CORSA GL + 1.2 i CAT
OPEL ASTRA 1.4 i CAT
OPEL VECTRA 1.6 i CAT MODEL 93

18.100 DEM
19.800 DEM
23.200 DEM
28.500 DEM

NOVOST
OPEL ASTRA 1.4 i Z NOVIMI EFI MOTORJI
SAMO 24.700 DEM
OPEL ASTRA KARAVAN CLUB 26.300 DEM
UGODNO: OPEL OMEGA, CALIBRA
NOVI GOLF 1.4 CAT
PASSAT 1.8 ARRIVO

25.500 DEM
34.500 DEM

Ugodne cene za vozila »SEAT«. Cene so do registracije!
NUDIMO UGODNO POSOJILYO NA 4 LETA.
68257 DOBOVA, SELSKA 21, tel./fax (608) 67 481, 64-625

PRAVA CENA ZA VAŠE DELO

DO 50% PRIHRANKA

Signorol

Novorol

Etage

KRKA

NOVOTERM

V SPOMIN

Dne 22. 11. 1992 je minilo že leto dni, odkar je nenadoma in brez slovesa za vedno odšla

VITA SCHOEPL — D' Heur

Rudeževa Vita

Večni mir in blag spomin ji želimo vsi, ki smo jo imeli radi.

FRANCA GORIŠKA

Gor. Brezovica, Šentjernej

Trpljenja mnogo, cvetja malo,
to iš je živiljenje dalo.
Utihnil je glas,
obstal je korak...

Ob smrti našega dragega moža, očeta, starega
ata, brata in tista

portret tega tedna

Marjeta Uhan

Trebelno, Mokronog, Šentrupert in vasi Glinek ter Volčje Njive iz mirenske krajevne skupnosti. Se predtem je delala pri KZ Trebnje kot pospeševalka na razvojnem projektu FAO Trebnje na območju Suhe krajine. Marjeta večino svojega službenega časa prezvi na terenu, med ljudmi, in kot pravi, je to tisto, kar jo v tem poklicu najbolj veseli. Še posebej rada pomaga tistim, ki jo poklicajo. Njen delo je zelo raznovrstno: svetuje glede higiene pri mleku, pri urejanju pašnikov, izbiri posevkov, agromelioracijah in tudi tam, kjer ni njen področje. "Večkrat se počutim kot splošni zdravnik, ki se mora spoznati na vse, vendar če vidim, da sem ljudem pomagala, sem tega zelo vesela," pravi. Največkrat kmete tudi sama povrašali so zavarovani, ali gredo kaj k zdravniku ipd. Mnogi ne vedo, niti kako niti kam naj se za kakšno stvar obrnejo. Še posebej se ne znajde sedaj, ko se zakoni spreminjajo iz dneva v dan.

Pred kratkim je skušala z nasveti pomagati revni družini, ki živi le od prodanega mleka, vendar ker je bilo mleko higienično oporečeno, so jim oddajanje mleka prepovedali. Marjeta je kmetijo obiskala in povedala, kako naj poskrbe za mleko, vendar nasvet ni zaledel, mleko je bilo zopet oporečeno. Odločila se je, da jih bo še enkrat obiskala in jim pokazala, kako naj ravnajo.

"To seveda ni več moja dolžnost, vendar te ljudi poznam, poznam njihove težave, konec končev pa sem zato, da jim pomagam", pravi. Opaža, da imajo ljudje na deželi premalo znanja, to je tisto, kar jim nekako ne pusti, da bi zaživeli. Na žalost ugotavlja, da je njen nasvet velikokrat premalo.

Sedaj živi v Rodinah pri Trebnjem, kjer imajo moževi starši kmetijo, tako da ima ne le strokovno znanje, ampak tudi živ stik z zemljoi in kmečkimi križi in težavami.

J. DORNŽ

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

O pohištvu in avtocesti — Povsod se krade — Je Cavazza umrl? — Priznanja TO uradnikom in gostilničarjem — Bes na lakirnicu — Bodo šle čistike v sindikat?

Dežurnemu novinarju ob četrtekih pri telefonu res ne more biti dolgač. Prva se je tokrat oglasila Novomeščanka Rozi, ki jo zanima, kdaj bo Kučan, ki je bil pred nedavnim na otvoritvi zasebnega salona pohištva, prezel trak na avto cesti Ljubljana—Novo mesto. Tako kot v prejšnji številki D. Z. iz Regröße vasi, se tokrat Ludvik M. iz Novega mesta čudi, da ni šel predsednik Kučan, ko je bil na obisku v Novem mestu, še v Iskro oz. v kakšno podjetje, ki je na tleh.

Bralka iz Ljubljane, ki dobro pozna Dolenjsko, pa je prepričana, da ni dobro, da mora biti sedaj če noč vsa lastnina zasebna, tako kot je moralna biti prej državna. Po njemem se danes povsod krade, delavci pa so na cesti.

Marjan Filipčič iz Novega mesta se je pritožil, da kar trije avtobusi brežiškega Integrala v torek, 17. novembra, okoli dveh popoldne na poti proti Šent-

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Danes, v četrtek, 26. novembra, bo med 18. in 20. uro na vaš klic pri telefonu 23-304 čakala psihologinja Irena Germ.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo že več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga povalihali, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, poklicite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda da kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanja ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnih.

jerneju niso ustavili na postajališču v Kandiji. »Čakali so tudi ljudje, ki imajo službo v Šentjerneju, službe pa danes ne snames z drevesa!«

Julij Huč iz Medvedjega sela pri Trebnjem je že tretjič klical, da bi mu razjasnil skrivnost Borisja Cavazze. Huč in njegovi so prepričani, da so pred kaškim letom v Dolenjskem listu prebrali, da je Cavazza umrl, sedaj pa so ga videli na televiziji. Kaj in kako je s tem, nam res ni znano. Načasopis Cavazze nikoli ni pokopal, on sam pa se tudi ni nikoli hvalil, da je vstal od mrtvih.

Teritorialec iz Krškega je v Našem glasu prebral seznam Krčanov, ki so ob obletnici odhoda JA iz Slovenije dobili spominske listine in značke. »To so direktori, občinski uradniki, loveci, gostilničarji. Nam aktivnim udeležencem vojne za Slovenijo pa po mesecu in pol, ko smo odšli domov, ni reklo nihče niti hvala, kaj šele, da bi dobili kakšno značko,« je ogorčen možak, ki je povedal še to, da so v Brežicah ljudje, ki dobjavajo nadomestilo za brezposelne, v Zagreb pa imajo svoje firme.

Bralec Kunčič iz Novega mesta se jezti, ker so ljudje namesto odgovora o onesnaževanju iz Revozove lakirnice dobili dodatno dozo smradu v svinjavje. »Mar moramo to prenati! Še posebej hudo je, ko je nizek pritisk. Ljudje smo bili proti gradnji nove lakirnice, a nis ni nihče nič vprašal, na to so pristali nekakšni naši predstavniki.«

Maria iz Prečne pa se je pritožila nad telefonskimi informacijami, kjer so ji povedali napačen vozni red nedeljskih vlakov proti Ljubljani. »Po petih letih smo se hoteli z vlakom peljati v Ljubljano, pa smo zmanj prišli na postajo in smo morali domov in na pot z avtom. Na PTT znajo samo dobro kasirati.«

Upokojenko iz Kristanove v Novem mestu (in ne samo njo) pa moti, ker je mladina, zlasti solarij, že začela z metanjem petard. »Kaj bo to sedaj trajalo do novega leta?« Pa semafor na kandijskem križišču bi po njemem moral postaviti, ker je bilo tam že več nesreč.

Delavke servisa Intel iz Novega mesta ogorčene žanikajo, da bi imelo

JAMARSKI DAN

NOVO MESTO - Ob 30-letnici delovanja pripravila novomeški Jamarški klub Vinko Paderšč-Batreja jamarski dan, in sicer v soboto, 28. novembra, na Bazi 20. Po zboru bo vaja reševalne skupine, jamarji so pripravili tudi turistični izlet po Kočevskem Rogu, na katerem bodo obiskovalce popeljali do podstenske kolickeve, jim pokazali brezna pri Cinkovem križu, veliko in malo Knežjo jamo, ledeno jamo na Jelenici, vzpeli se bodo tudi na vrh Kočevskega Roga. Za ta izlet je seveda potrebljena terenska oblačna in obutve. Popoldne bodo izpiti za mlajše jamarje, zvezcer pa svečana seja kluba in predstavitev nove številke Dolenjskega kraša s prikazom diapozitivov.

Iz vzgojnozdravstvene razstave Evropa brez kajenja

Vsestranska osvetlitev Seidla

Uspel Seidlov dan s kolokvijem in predstavitev Dolenjskega zbornika — Široka znanstvena obzorja novomeškega polihistorja in bogati sadovi njegovega dela

NOVO MESTO — V petek, 20. novembra, je bilo v Dolenjskem muzeju delavno in slovensko. V počastitev 50-letnica smrti naravoslovca Ferdinand Seidla (1856-1942) je dopoldne potekal kolokvij o tem pomembnem znanstveniku, popoldne pa so predstavili Dolenjski zbornik, ki je prav tako potekel velikemu novomeškemu rojaku. Ob tej priložnosti so v mali dvorani muzeja odprli razstavo rokopisnega gradiva, knjig, člankov in ostalega iz Seidlove zapiščine ter razstavo geoloških zanimivosti Dolenjske, ki je zamelek bodoče stalne regijske geološke razstave. Seidlov dan so pripravili Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, Prirodoslovno društvo Slovenije in Dolenjski muzej.

Seidla označujejo kot slovenskega naravoslovnega polihistorja, ki ga je ob širokih znanstvenih obzorjih krasila tudi ljubezen do narave in slovenščine, saj je kot naravoslovec veliko naredil za širjenje poljudnega znanstvenega vedenja.

Prispevki s kolokvija so natisnjeni v Dolenjskem zborniku, ki ga je še diše-

čega po tiskarski barvi nato predstavljal njegov urednik in duša Seidlovega dne Andrej Hudoklin. Poleg razdelka, posvečenega Seidlu, vsebuje zbornik še dva sklopa prispevkov: o živalstvu in rastlinstvu Dolenjske in o najbolj perečih ekoloških problemih tega dela Slovenije.

M. MARKELJ

CVET SLOVENSKE LEPOTE — Novomeški Reklam studio za razne prireditve v Revizu ali predstavitev Renaultovih in Volvoovih novih modelov kot hestese angažira lepa in prijetna dekleta. Na zadnji takri prireditvi se je v Novem mestu zbral cvet slovenske lepote (z leve): Metka Klajderč, prva spremeljevalka letošnje mis Slovenije; Vesna Mušič, mis Slovenije 1990, ter Teja Skarza, mis Slovenije 1991. Ta in druga lepa v postavna dekleta za Reklam studio delajo tudi kot manekenke in foto modeli. (Foto: A. B.)

Kaj je na sliki?

3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR — Po številu prispevkih

dopisnic sodimo, da nagradna igra »po pošti« prav tako vleče, kot po telefonu. Žal je bilo tudi tokrat kar precej odgovorov načinov in pomanjkljivih. Veliko vas je napisalo, da je na sliki kužno znamenje, kar pa je premalo za pravilen odgovor.

Pravilno bi bilo: kužno znamenje na Mestnih njivah ali v Kosov dolini ali celo nad vrtcem v Ločni. Vse tako napisane odgovore smo upoštevali pri pondeljkovem žrebu. Nagrada, 3.000 SIT, bo po pošti prejela:

Martina Bregar, Koščialova 39, Novo mesto. Kupon z izpolnjenimi podatki prilepite na dopisnicu in pošljite na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto. Lahko pa kupon vržete tudi v naš poštni nabiralnik na Glavnem trgu 24. Za žrebanje bodo prišli v poštev vsi, ki bodo odgovore poslali do pondeljka, 30. novembra.

Kaj je na sliki?

Moj naslov:

Kupone pošljite na dopisnico na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado VALERIJI KOČEVAR s Prevora na Kozjanskem. Nagrjenki čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:
1 (3) Na Trško goro - FANTJE Z VSEH VETROV
2 (1) V maju - KARLI GRADIŠNIK
3 (2) Nate smo ponosni - ANS. PETRA FINKA
4 (7) Špilaj stari - PETER MOVRIN
5 (4) Pika poka - ANS. BRATOV POLJANŠEK
6 (5) Praznujmo skupaj - ALFI NIPIČ
7 (1) Slovenska Micka - IGOR IN ZLATI ZVOKI
8 (6) Tiho teče reka - ANS. TONIJA VERDERBERJA
9 (8) Pesem nikoli ne umre - BRATJE IZ OPLITNICE
10 (9) Načel malo kraljestvo - MARELA INTERNATIONAL

Predlog za prihodnji teden: Stara polka - TRIO SVETLIN

KUPON št. 48

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

SMRT MED KRMLJENJEM ŽIVINE

GRADENC - 21. novembra okoli 21.30 se je v Gradencu smrtno ponesrečil 64-letni Silvester Vidmar. Tega večera je v hlevu krmil živilo. Po lestvi je odšel po krmo, pri tem pa mu je na višini kakih petih metrov spodrsnilo, padel je na betonska tla in hudim poškodbam na mestu nezgode podlegel.

discoteca kosov hram
Gornje Štreljpolje
Delovni čas:
sreda, četrtek, petek, sobota,
nedelja
od 20.00 — 03.00
v petek, 27. 11. ob 21. uri
OLIVER DRAGOJEVIĆ
in
FARAONI

CELO ŠKORCI SO LAJKO KRIVI

Repici so se hudovali nad Elektrogospodarstvom, ker je v Repicavi Dragi večkrat mrknila elektriko, ko pa so nam turbine pod vodo!

Tožili vas bomo! je zagrozil direktor vseh direktorjev iz Hitrotkala.

- Izvolute dati na sodišče naravo, je popelen direktor repiške Elektrogospodarstva.

Nobena juha se ne pojavi tako vroča, kot se skuha. Tako je bilo tudi v tem primeru. Direktor vseh direktorjev iz Hitrotkala je pogolj cmok. Iz izdatno kavo ga je spravila tajnica v dobro voljo, da je kmalu pozabil na Elektrogospodarstvo, na električno in na direktorja Elektrogospodarstva. Toda samo za nekaj dni.

- Spet električni mrk! je zahrnuel, ko je ugasnilo sedem žarnic nad njegovo direktorsko glavo.

- Ta hip me telefonsko poveže z direktorjem Elektrogospodarstva, je ukazal nasmejni tajnici. Cez nekaj trenutkov je pozvonilo.

- Menda ne boste trdili, da je premalo vode?

- Ne.

- Tudi preveč je ni, kajne?

- Točno. Vode je ravno prav. Toda škorci.

- Zdaj bodo pa škorci krivi, da je Repičeva Draga v mraku?

- Strel v črno, direktor. Jata škorcov je sedla na električno žlico.

- In prišlo je do izpada električne energije?

- Vi v Hitrotkalu pa dobro sklepate, čestitam.

TONI GAŠPERIČ

CANON V BIRINGU

NOVO MESTO — Jutri, 27. novembra, bodo v postavnih prostorih podjetja Biring v Jedinščici 27 v Novem mestu široko odprli vrata za vse, ki jih zanimajo fotokopirni in pisalni stroji, telefksi, osebni računalniki, kalkulatorji in ostali proizvodi slovenske in uglednega svetovnega proizvajalca Canon. Predstavitev bo ves dan, od 9. do 18. ure.